



สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
Federation of Accounting Professions
under the Royal Patronage of His Majesty the King

กุมภาพันธ์ 2559



รายงานฉบับสมบูรณ์

ความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย
ภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน
ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

Competitive Readiness of Thai Professional Accountants
among the Group Member of ASEAN
under Mutual Recognition Arrangements (MRA)
on Accountancy Services

โดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรา ตรีศรีวัฒน์
ภายใต้ทุนอุดหนุนจากสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน
ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

โดย:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา ตรีศรีวัฒน์

ผู้สนับสนุนทุนการวิจัย:

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข้อจำกัดความรับผิดชอบ:

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอสงวนสิทธิ์ทั้งปวง รวมทั้งสิทธิในการแก้ไข ทำซ้ำ ดัดแปลง
ตลอดจนนำไปใช้อ้างอิงหรือเผยแพร่รายงานนี้ ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดและด้วยวิธีการใดๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต
เป็นหนังสือ ข้อมูลและความเห็นใดๆ เป็นของนักวิจัย และเป็นไปตามผลของการสำรวจ สภาวิชาชีพบัญชี
ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไม่ต้องรับผิดชอบ ในผลจากการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้

สงวนลิขสิทธิ์ – ห้ามเผยแพร่หรือนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ก่อนได้รับอนุญาต

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

133 อาคารสภาวิชาชีพบัญชี ถนนสุขุมวิท 21

แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร +66(0) 2685 2500

Fax : +66(0) 2685 2501

Email: fap@fap.or.th

Competitive Readiness of Thai Professional Accountants among the Group Member of ASEAN under Mutual Recognition Arrangements (MRAs) on Accountancy Services

By:

Assistant Professor Dr. Amara Tirasriwat

Acknowledgement:

This report was supported by Federation of Accounting Professions (FAP)

Copyright © 2016 Federation of Accounting Professions (FAP)

All rights reserved.

This publication is designed to provide accurate and authoritative information with regard to the subject matter covered. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, scanning, or otherwise, except as expressly permitted by law, without the prior written permission of Federation of Accounting Professions. All information and comments provided in report belong to the researcher according to findings from the study and the survey. The Federation of Accounting Professions will not hold any responsibility of the usage of this information.

Requests for permission should be addressed to:

Federation of Accounting Professions (FAP)

133 FAP Building, Sukhumvit 21 Road,

Klong Toei Nua, Watthana, Bangkok 10110 Thailand

Tel: +66(0) 2685 2500

Fax: +66(0) 2685 2501

Email: fap@fap.or.th

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณความอนุเคราะห์ด้านเงินทุนสนับสนุนจากสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ รวมทั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่างประเทศที่ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขขอบเขต และเนื้อหางานวิจัยให้ครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณผู้บริหาร นักบัญชีมืออาชีพของสำนักงานบัญชีระดับนานาชาติ จาก Pricewaterhouse Coopers ABAS Ltd, KPMG Poomchai, Deloitte Touche Tohmatsu, Ernst & Young, Grant Thornton, Mazars, TMF, BDO และสำนักงานบัญชีคุณภาพระดับชาติทั้งสิ้น 10 ท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อเสนอแนะ และข้อมูลเชิงลึกอันเป็นประโยชน์ ส่งผลให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตามเป้าประสงค์ของการให้ทุนสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอขอบเป็นเครื่องแสดงความกตัญญูตเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน และเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป ผู้วิจัยขอน้อมรับคำแนะนำด้วยความยินดี

อมรา ทิรศรีวัฒน์

กุมภาพันธ์ 2559



บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

ความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน
ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

จากที่มีการเปิดเสรีทางการค้า การบริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือของภายในกลุ่มประเทศอาเซียนกลุ่มสาขาบริการวิชาชีพบัญชีได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากสาขาบริการวิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในเจ็ดวิชาชีพที่อยู่ในข้อตกลงร่วมกันว่าด้วยเรื่อง การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี ดังนั้นทางสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงให้ความสนใจในการวิจัยถึงความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในการเคลื่อนย้ายไปทำงานภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน

งานวิจัยเรื่องความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียนภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี ได้ศึกษาจากเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับหลักการตามข้อตกลงยอมรับร่วมกันของอาเซียนสำหรับสาขาบริการวิชาชีพบัญชี (ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services : MRA) และกรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) ชุดที่ 9 ตามข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละสาขาวิชาชีพบัญชี ข้อกำหนด กฎหมายของแต่ละประเทศที่กำหนดไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับรูปแบบของการบริโภคในต่างประเทศ (Consumption aboard) ซึ่งเป็นการให้บริการที่เกิดขึ้นในพรมแดนของผู้ให้บริการ โดยอาศัยการเคลื่อนย้ายของผู้รับบริการ รูปแบบของการจัดตั้งธุรกิจ (Commercial Presence) เป็นการเข้าไปลงทุนจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการลูกค้าในอีกประเทศหนึ่ง และรูปแบบการให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Movement of Natural Persons) เป็นการที่ผู้ประกอบวิชาชีพเข้าไปทำงานประกอบวิชาชีพในสาขาบริการในอีกประเทศ พบว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ประสงค์จะเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือนั้น ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีอาเซียน ซึ่งต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดทั้งในด้านคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีทางการบัญชี ประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีไม่น้อยกว่า 3 ปี มีสภาพคงอยู่ของใบอนุญาตของประเทศถิ่นกำเนิด และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพ

ความพร้อม ศักยภาพและโอกาสในการประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศผู้รับ ในแต่ละสาขา

(1) การสอบบัญชี มีโอกาสน้อยมาก ยังมีอุปสรรคและข้อจำกัดด้านกฎระเบียบและข้อจำกัดของการเปิดตลาดโดยไม่ให้มีการจัดตั้งสำนักงานสอบบัญชีที่เป็นคนต่างชาติ หรือเป็นไปได้แต่มีข้อผูกพันเฉพาะที่มีข้อจำกัดหรือจะต้องมีใบประกอบวิชาชีพบัญชีในระดับสากลที่เป็นที่ยอมรับของประเทศนั้นโดยเฉพาะ

(2) การทำบัญชี มีศักยภาพและพร้อมในการก้าวเข้าสู่ AEC มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอาชีพอื่น เนื่องจากข้อผูกพันเฉพาะของสาขานี้ไม่มีข้อจำกัดทุกประเทศตามกรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนชุดที่ 9



(3) การบริการด้านภาษีอากร มีโอกาสมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติส่วนบุคคลที่ต้องมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและภาษีอากรเฉพาะในแต่ละประเทศผู้รับและกฎหมายสากล และ (4) การให้บริการทางการบัญชี เช่น บริการด้านการวางระบบบัญชี การบัญชีบริหารและอื่นๆ มีโอกาสเฉพาะผู้โอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติ (Intra-corporate transferee : ICT) เท่านั้น โอกาสของบุคคลธรรมดาจะเป็นไปได้ยาก

นอกเหนือจากการศึกษาจากเอกสารแล้วนั้น งานวิจัยนี้ ได้ทำการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามมาเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยในสาขาวิชาชีพต่างๆ ทั้งผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชี ผู้ทำบัญชีภาษีอากร และผู้ให้บริการคำปรึกษาทางบัญชี ในลักษณะการประเมินตนเองเกี่ยวกับสมรรถนะและความพร้อมในการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับกลุ่ม ASEAN โดยกลุ่มตัวอย่างมาจากสำนักงานบัญชีสากลขนาดใหญ่ สำนักงานบัญชีสากล และสำนักบัญชีคุณภาพระดับประเทศ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 390 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามร้อยละ 74.43 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 60 เป็นผู้สอบบัญชี ร้อยละ 38 ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผู้ได้รับใบอนุญาตในระดับสากล เพียง 5 ราย

การประเมินสมรรถนะและความพร้อมของนักบัญชีไทยนั้น แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้และความสามารถทางเทคนิค ด้านความถนัดและทักษะ และด้านคุณค่า จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ โดยการให้คะแนนในลักษณะของการเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสิ่งที่คาดหวังในสิ่งเดียวกัน โดยผลจากการวิจัย พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะและความพร้อมในปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม สมรรถนะและความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถทางเทคนิค และด้านความถนัดและทักษะ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสมรรถนะและความพร้อมด้านคุณค่า จริยธรรมและทัศนคติต่อวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้จากผลการประเมินเปรียบเทียบค่าความจริงที่เป็นอยู่กับค่าที่คาดหวัง เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) พบว่าสิ่งที่ความต้องการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น แบ่งตามด้านของสมรรถนะและความพร้อม มีดังนี้

- 1) ด้านความรู้และความสามารถทางเทคนิค: ความรู้ในภาษาท้องถิ่น ภาษีอากรและกฎหมาย รวมทั้งการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการตกลงยอมรับร่วม (MRAs) ของ ASEAN เกี่ยวกับการบริการวิชาชีพบัญชี
- 2) ด้านความถนัดและทักษะ: ทักษะด้านพูดฟังภาษาท้องถิ่น ทักษะด้านพูด ฟัง เขียนภาษาอังกฤษ
- 3) ด้านคุณค่า จริยธรรม และทัศนคติต่อวิชาชีพ: การมีคุณพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเป็นผู้นำ ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความแปรปรวน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีคุณสมบัติส่วนตัวแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มเพศ สาขาอาชีพบัญชี



ระดับ/ขนาดองค์กร และใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศที่มีความแตกต่างกัน นั้น มีผลต่อการประเมินสมรรถนะและความพร้อมที่แตกต่างกัน ในด้านคุณค่า จริยธรรม และทัศนคติต่อวิชาชีพ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นด้านคุณค่า จริยธรรม และทัศนคติต่อวิชาชีพ ที่ยังมีความแตกต่างกันในกลุ่มต่างๆ นั้น ควรต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในระดับที่สูงขึ้นและมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น

งานวิจัยนี้ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ประเมินระดับความพร้อมและความต้องการในการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับ ASEAN ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อม ในอัตราร้อยละ 54 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และประเทศผู้รับที่พึงประสงค์มากที่สุด คือสิงคโปร์ และ มาเลเซีย ด้วยเหตุผลของการได้รับค่าตอบแทนทางการเงินที่สูงขึ้น การเพิ่มประสบการณ์และความก้าวหน้าในวิชาชีพ ส่วนเหตุผลในกลุ่มที่มีความไม่พร้อมนั้น จะเป็นสาเหตุจากความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ และการสอบใบอนุญาตเพื่อประกอบวิชาชีพ รวมทั้งบางส่วนที่มีเหตุผลด้านกฎเกณฑ์และคุณสมบัติของวิชาชีพเข้มงวดและมีการกีดกันมากเกินไป

โดยสรุปงานวิจัยนี้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย มีความพร้อมที่จะประกอบวิชาชีพบัญชีในกลุ่มประเทศ ASEAN ในสัดส่วนประมาณเพียงร้อยละ 54 ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ยังมีส่วนของความไม่พร้อมถึงร้อยละ 46 ทางผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างและยกระดับความพร้อมให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยมีโอกาสดำรง ASEAN (1) **ระดับบุคคล** พัฒนาทักษะส่วนบุคคล โดยเฉพาะด้านภาษาทั้งภาษาท้องถิ่นและภาษาอังกฤษ (2) **ระดับองค์กร** ด้านความรู้ที่ต้องเพิ่มการทำความเข้าใจ โดยเฉพาะเรื่องของการตกลงยอมรับร่วมในการบริการวิชาชีพบัญชีของ ASEAN ซึ่งเป็นความรู้ที่ทางสภาวิชาชีพบัญชีฯ สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้ และนอกจากนี้ ต้องให้ความสนใจในส่วนของกฎเกณฑ์และคุณสมบัติวิชาชีพที่อาจจะมีความเข้มงวดและมีการกีดกันมากเกินไป ซึ่งเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้บัญชีไม่พร้อมและไม่ต้องการไปประกอบวิชาชีพในประเทศกลุ่ม ASEAN (3) **สถาบันการศึกษา** พัฒนาหลักสูตรโดยเน้นการพัฒนาความรู้ในวิชาชีพบัญชี และทางธุรกิจ อย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง มาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร การใช้อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เป็นรูปธรรมมากที่สุด สนับสนุน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักศึกษา กับสถาบันในระดับนานาชาติ และกลุ่มประเทศ ASEAN และมีการสอบเพื่อได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลเพื่อเพิ่มศักยภาพ และโอกาสให้แก่กับบัญชีรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ

บทคัดย่อ

การศึกษาความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียนภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะเทียบ ข้อบังคับ ถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือการบริการวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ ของประเทศสมาชิกของ ASEAN ในฐานะประเทศผู้รับ และ (2) ประเมินสมรรถนะของนักบัญชีมืออาชีพไทยในด้านความรู้ ทักษะ คุณค่า จริยธรรม ทศนคติและคุณสมบัติอันพึงประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมในการแข่งขันใน ASEAN โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งทุติยภูมิ และปฐมภูมิจากกลุ่มตัวอย่างนักบัญชีมืออาชีพไทยระดับสากล และระดับประเทศ จำนวน 390 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการ และค่าความแปรปรวน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลจากการศึกษาจากความตกลงยอมรับร่วมกัน ข้อผูกพันเฉพาะการค้าบริการวิชาชีพบัญชี ในประเทศสมาชิก ASEAN พบว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือไทยเข้าสู่ประเทศผู้รับใน ASEAN โดย (1) การตั้ง สำนักงานบริการต่างๆ ในสาขาการบัญชีมีข้อจำกัดทุกประเทศ โดยส่วนใหญ่สามารถก่อตั้งในรูปแบบของกิจการ ร่วมค้าด้วยข้อจำกัดการร่วมทุนไม่เกินร้อยละที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละหมวดการค้าบริการ ด้วยข้อยกเว้นการเป็นสาขา หรือตัวแทนของกิจการข้ามชาติ ข้อผูกพันของจำนวนคนต่างชาติที่จะร่วมทุน และ (2) การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ตกลงยอมรับร่วมกันคือการขึ้นทะเบียน เป็นนักบัญชีอาเซียนโดยมีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาตรีทางการบัญชี ประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี คุณสมบัติ และวุฒิบัตรครบถ้วนตามเกณฑ์ของประเทศถิ่นกำเนิดเป็นเบื้องต้น ต่อจากนั้นขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีต่างด้าว ของประเทศผู้รับ เพื่อการได้ใบอนุญาตทำงานโดยมีคุณสมบัติตามข้อจำกัดด้านการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ เช่น มีใบอนุญาตวิชาชีพ ระยะเวลาในสัญญาจ้างชั่วคราวมีกำหนด 2 ปี หรือ 3 ปี ต่อสัญญาได้สูงสุดไม่เกิน 5 ปี และการมีถิ่นพำนักในประเทศผู้รับ ส่วนใหญ่ที่บุคคลธรรมดามีโอกาสจะทำงานได้มักจะเป็นผู้โอนย้ายภายใน บริษัทข้ามชาติ ในระดับบริหารจัดการ และผู้เชี่ยวชาญ

การประเมินสมรรถนะของนักบัญชีมืออาชีพไทยในด้านความรู้ และทักษะ พบว่าอยู่ในระดับ ปานกลาง และการเห็นคุณค่า จริยธรรม คุณสมบัติอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก จึงมีความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมด้านความรู้ภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับ ภาษาอังกฤษ ภาษาอากรของ ประเทศผู้รับ ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ ความตกลงยอมรับร่วม (MRA) ของวิชาชีพบัญชี และการวางแผนภาษี การพัฒนาศักยภาพและความพร้อมด้านทักษะ คือการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษทั้ง การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และทักษะของเทคนิคการสืบค้นสิ่งผิดปกติกว้าง ส่วนการพัฒนาด้านคุณสมบัติ



อันพึงประสงค์ คือ การมีคุณยพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความเป็นผู้นำ ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง การมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติหน้าที่ และการมีวิจาร์ณญาณ สุขุมรอบคอบจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า (1) คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกันด้านประสบการณ์การทำงานในสาขาต่างๆในอดีต ขนาดกิจการ และการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับประเทศ ส่งผลต่อสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถทางเทคนิคที่แตกต่างกัน (2) ความแตกต่างของขนาดกิจการ การได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับประเทศ ส่งผลต่อสมรรถนะด้านความถนัด/ทักษะที่แตกต่างกัน (3) ความแตกต่างของเพศ ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประสบการณ์ในสาขาอาชีพการบัญชี ขนาดของกิจการและการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับประเทศส่งผลต่อสมรรถนะด้านคุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพและคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกัน นอกจากนี้การประเมินความพร้อมในการประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศผู้รับ ASEAN พบว่าสาขาอาชีพที่มีความพร้อมมากที่สุดคือ การทำบัญชี และต้องการที่จะไปประกอบวิชาชีพในประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย มากที่สุด โดยจัดลำดับความสำคัญของเหตุผล คือการเพิ่มขึ้น/สูงขึ้นของ รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการ ประสบการณ์และความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การงาน การสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ ศักดิ์ศรีมีโอกาส ยกระดับฐานะทางสังคมโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ และ ความต้องการผลพลอยได้ในการท่องเที่ยวต่างแดน

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในฐานะบุคคลธรรมดาด้านการทำบัญชี และการโอนย้ายบุคลากรในกิจการข้ามชาติมีความพร้อมในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือไปยังประเทศผู้รับใน ASEAN มากกว่าผู้ประกอบวิชาชีพด้านอื่น ผู้ประกอบวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสำนักงานบัญชีระดับนานาชาติ และกิจการข้ามชาติที่ประกอบการในประเทศไทยมีศักยภาพและความพร้อมมากกว่าผู้ที่ทำงานในสำนักงานบัญชีระดับประเทศเนื่องจากความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และในฐานะผู้ประกอบการในรูปแบบของหุ้นส่วนในกิจการร่วมค้า มีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคุณสมบัติที่เป็นข้อตกลงเฉพาะในแต่ละสาขาวิชาชีพทางบัญชี และข้อบังคับทางกฎหมายของแต่ละประเทศ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาและยกระดับความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในการแข่งขัน (1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย ต้องมีความขยันใฝ่เรียนรู้ ในการพัฒนาความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง ก้าวทันข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วมกันในการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศสมาชิกASEAN กฎระเบียบ กฎหมาย มาตรฐานการบัญชีสากล (2) หน่วยงานที่กำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีการเผยแพร่ข่าวสาร ในเรื่องกฎระเบียบและข้อผูกพันเฉพาะการบริการทางการบัญชี มีการจัดอบรม สัมมนาให้ความรู้ที่ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน นอกจากนี้ให้ความสำคัญ



ด้านการศึกษา จัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีการเตรียมความพร้อมในการผลิตบัญชีบัณฑิตที่มีคุณภาพ
เนื้อหาสาระครอบคลุมวิชาชีพการบัญชีที่เป็นสากล ควบคู่กับการพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษ

คำศัพท์สำคัญ: ความพร้อม วิชาชีพบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความตกลงยอมรับร่วมกัน อาเซียน

การจัดทำวิจัยโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา ทิรศรีวัฒน์ นี้ ได้รับเงินทุนสนับสนุนจากสภาวิชาชีพบัญชี
ในพระบรมราชูปถัมภ์

Abstract

The study of competitive readiness of Thai professional accountants among the group member of ASEAN under Mutual Recognition Arrangements (MRA) on Accountancy Services aims to (1) study the rules, regulations, specific commitments on professional accounting services for working in ASEAN host countries, (2) evaluate the competency and readiness of Thai professional accountants in dimensions of knowledge, skills, and desired qualifications. Both sources of secondary and primary data were used for collecting data from 390 professional accountants who are working in international and national accounting firms in Thailand. The collected data was analyzed in terms of mean, priority needs index, and analysis of variances at the significant level of 0.05.

The study from the MRA and specific commitment on Accountancy services found that (1) the commercial presence of accounting firms in ASEAN Host countries are limited based on specific commitment, mostly foreigners are allowed to set up accounting firms in the form of joint venture with limited percentage of foreign equity, and limited number of partners, and (2) the individual professional accountants who would like to provide services, have to first make sure their qualification meet all criteria in their original country in order to apply to be an ASEAN Charter Professional Accountant: Accounting Education background, 3 years of working experience, and professional license. They then apply to be Foreign Accountant in AEC host countries with limitations on national policies such as international license, terms of work permit for 2 or 3 years, and renewal of contract with maximum not more than 5 years, and the residence in host country. The intra-corporate transferees have more chance to work in ASEAN especially as executives and in the field of expertise.

The evaluation of Thai accountants' competency found that their knowledge and skills were in the moderate level and the desired quality was in high level. The needs assessment for knowledge development were developing and training in local language of host country, English language, tax law of host country, international law, MRA on Accountancy service, and tax planning. The needs assessments for skills development were English communication skills, investigation, fault finding for manipulation and fraud. The needs assessments for



personal qualifications development were judgments, skepticism, intellectual, and prudence. In addition, analysis of variance at significant level 0.05 found that (1) the differences of personal character of respondents in terms of field of experience, firm size, and local license affected the technical knowledge and capability of professional accountants differently, (2) the differences of firm size, and local license affected their skills differently, (3) the differences of gender, position, field of experience, firm size, and local license affected their value, ethics, attitude, and quality desired differently. Furthermore, the highest level of readiness of Thai professional accountants to work in ASEAN countries were in the field of Accounting / Bookkeeping, and the most popular countries that they would like to join were Singapore and Malaysia. The reasons for going to work in ASEAN countries were the incremental or higher level of salary and remuneration, experience and achievement in career, position, integrity and reputation, social recognition and network, and chance for visiting and travel to foreign country.

The readiness of Thai professional accountants for the “individual presence” as accountant in ASEAN host countries and the Inter-company transferee were higher than the other accounting careers. The professional accountants who had working experience in International accounting firms and Intercompany firms in Thailand had more readiness than the ones who work in local accounting firms due to their English proficiency. The readiness for “commercial presence” as the partner in the joint venture accounting firms were in moderate level due to the specific commitment of each profession and also the law and regulations of each country.

The recommendation for developing and enhancing the competitiveness of Thai professional accountants in AEC countries are: (1) professional accountants must be diligent, lifelong learning for improving their knowledge and skills in English, update the information relating to mutual recognition arrangement on accountancy service, changing in law, regulation, and accounting standards; (2) regulatory authorities of accounting profession have good public relation for the regulation, specific commitment in accountancy service of each AEC countries, provide seminar and training. Furthermore, focusing the accounting education

by setting curriculum for strengthen the knowledge and skills in English proficiency and all contents to meet international standards in order to produce young and smart accountants.

Key Terms: Readiness, Accounting Profession, Professional Accountants, Mutual Recognition Arrangement, ASEAN

This research prepared by Asst. Prof. Dr. Amara Tirasriwat. The research granted by The Federation of Accounting Professions under the Royal Patronage of His Majesty the King.



สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	i
สารบัญตาราง	vi
สารบัญแผนภาพ	iii
บทคัดย่อ	vii
Abstract	xi
บทสรุปผู้บริหาร	
บทที่	หน้า
1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญ และความเป็นมา	1-1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1-2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1-2
1.4 คำศัพท์สำคัญ	1-3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	1-3
2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 หลักการตามความตกลงการยอมรับร่วมกันของอาเซียนสำหรับสาขาบริการวิชาชีพบัญชี	2-1
2.2 หลักการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2-2
2.3 แนวคิดการเคลื่อนย้ายแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี	2-3
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม	2-6
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2-9
2.6 สมมุติฐานของงานวิจัย	2-12
2.7 กรอบแนวคิดของการวิจัย	2-12
3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 วิธีวิจัย	3-1
3.2 ประชากรและตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา	3-1
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	3-3
3.4 การวัดค่า และประมวลผล	3-10



บทที่	หน้า
4	ข้อค้นพบ
4.1	ผลจากการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ เอกสารการค้าบริการ และข้อผูกพันการเปิดตลาดบริการเฉพาะบริการวิชาชีพบัญชี ภายใต้ความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (AFAS) ข้อผูกพันการเปิดตลาดชุดที่ 9
4.2	ผลจากการศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
4.3	การจัดลำดับเหตุผลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับใน ASEAN หรือไม่ เพราะเหตุใด
4.4	ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศผู้รับ ASEAN
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ
5.1	สรุปผลการศึกษา
5.2	ข้อเสนอแนะ
ภาคผนวก ก	แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
ภาคผนวก ข	รายชื่อสำนักงานบัญชีคุณภาพที่ผ่านการรับรองคุณภาพ
ภาคผนวก ค	การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น ค่าCronbach's alpha รายการข้อคำถามของแบบสอบถาม
บรรณานุกรม	

สารบัญญัตินำ

ตาราง		หน้า
2.1	กฎระเบียบข้อบังคับในการควบคุมการให้บริการวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในฐานะประเทศแหล่งกำเนิด	2-5
2.2	งานวิจัย วิชาการและการศึกษาในอดีตที่เกี่ยวข้อง	2-9
3.1	จำนวนประชากร และ จำนวนตัวอย่าง จากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสำนักงานบัญชีระดับสากลในประเทศไทย	3-2
3.2	จำนวนประชากร และ จำนวนตัวอย่าง จากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสำนักงานบัญชีคุณภาพประเทศไทย	3-3
3.3	ตัวแปรนามธรรม (Construct) และข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ที่นำมาเป็นตัววัดค่า (Measurement Items)	3-5
3.4	การวัดค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item-Objective Congruence)	3-8
3.5	การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น ค่า Cronbach's alpha ของรายการข้อคำถาม	3-10
4.1	การจัดหมวดบริการวิชาชีพบัญชี	4-2
4.2	ตารางเปรียบเทียบข้อผูกพันการค้าบริการสาขาบริการวิชาชีพบัญชีเฉพาะแบบการจัดตั้งธุรกิจ (Mode 3-(3)) และการให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Mode4-(4)) ของสมาชิกอาเซียนภายใต้ความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (Asian Framework Agreement on Services – AFAS) ชุดที่ 9 และการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มีกฎระเบียบตามข้อตกลงด้านกฎหมาย ข้อจำกัดของประเภทธุรกิจ อัตราการถือหุ้นของต่างชาติ	4-5
4.3	จำนวนและอัตราผู้ตอบแบบสอบถาม	4-19
4.4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาในวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ	4-20
4.5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสาขาวิชาชีพบัญชีในปัจจุบัน	4-20
4.6	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนปีประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ	4-21

ตาราง	หน้า
4.7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการบัญชี การสอบบัญชี ในระดับประเทศ และระดับสากล	4-21
4.8 การประเมินศักยภาพตนเองในการประกอบวิชาชีพบัญชีสาขาต่างๆ ในประเทศผู้รับ ใน ASEAN	4-22
4.9 การประเมินสมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถทางเทคนิคของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย ตามความเป็นจริงในปัจจุบันและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีไทยในประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน 9 ประเทศในฐานะประเทศผู้รับ	4-23
4.10 การประเมินสมรรถนะด้านความถนัด/ทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตาม ความเป็นจริงในปัจจุบันและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ไทยในประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน 9 ประเทศในฐานะประเทศผู้รับ	4-25
4.11 การประเมินสมรรถนะด้านคุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึง ประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตามความเป็นจริงในปัจจุบันและการประเมิน ความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน 9 ประเทศในฐานะประเทศผู้รับ	4-26
4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี เพศแตกต่างกัน	4-28
4.13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี อายุแตกต่างกัน	4-29
4.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี สาขาอาชีพบัญชีแตกต่างกัน	4-30
4.15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ค่าเฉลี่ยของระดับการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในสาขาต่างกัน	4-30
4.16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี ประสบการณ์สาขาวิชาชีพบัญชีในอดีตแตกต่างกัน	4-31
4.17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ และ การเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในสาขาต่างกัน	4-32

ตาราง	หน้า
4.18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ และ การเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี ประสบการณ์ในอดีตต่างกัน	4-33
4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี ระดับ/ขนาดองค์กรแตกต่างกัน	4-34
4.20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความรู้จาก กลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีขนาดต่างกัน	4-34
4.21 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความถนัด จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีขนาดต่างกัน	4-35
4.22 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มี ขนาดต่างกัน	4-36
4.23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี วุฒิการศึกษาแตกต่างกัน	4-37
4.24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี ใ้ประกอบวิชาชีพระดับประเทศแตกต่างกัน	4-38
4.25 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความรู้จากกลุ่ม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ใบอนุญาตทำบัญชี สอบบัญชีระดับประเทศต่างกัน	4-39
4.26 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของทักษะ จากกลุ่ม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ใบอนุญาตทำบัญชี สอบบัญชีระดับประเทศต่างกัน	4-39
4.27 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ใบอนุญาตทำบัญชี สอบ บัญชีระดับประเทศต่างกัน	4-40
4.28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี ใ้ประกอบวิชาชีพระดับสากลแตกต่างกัน	4-41
4.29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มี จำนวนปีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน	4-42

ตาราง	หน้า
4.30 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ประเมินระดับความพร้อม และความต้องการในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ ASEAN	4-43
4.31 ค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับเหตุผลของนักบัญชีมืออาชีพที่พร้อมและต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับใน ASEAN	4-43
4.32 การจัดลำดับประเทศ ผู้รับใน ASEAN ที่นักบัญชีมืออาชีพไทยที่พร้อม และต้องการไปประกอบวิชาชีพ	4-44
4.33 ค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับเหตุผลของนักบัญชีมืออาชีพที่พร้อมแต่ไม่ต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับใน ASEAN	4-44
4.34 ค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับวิธีการเตรียมความพร้อมของนักบัญชีมืออาชีพที่ไม่พร้อมแต่ต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับใน ASEAN	4-45
4.35 ค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับเหตุผลของนักบัญชีมืออาชีพที่ไม่พร้อมและไม่ต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับใน ASEAN	4-46
5.1 ข้อกำหนดการเข้าสู่ตลาดและข้อผูกพันในการจัดตั้งธุรกิจและการให้บริการโดยบุคคลธรรมดาของคนต่างชาติในประเทศผู้รับของ ASEAN ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อิงตาม AFAS ชุดที่ 9 (2016)	5-2
5.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย	5-6

สารบัญแนภาพ

เรื่อง

แนภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิด และระเบียบวิธีวิจัย	2-13

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ และความเป็นมา

การเปิดเสรีทางการค้า การบริการ การลงทุน และแรงงานฝีมือของสมาชิกในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) 10 ประเทศ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้อาเซียนเป็นตลาดเดียว และฐานการผลิตร่วมกัน อันเป็นการเสริมสร้างและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศและการแข่งขันกับประเทศต่างๆในภูมิภาคอื่นๆ การเปิดเสรีแรงงานฝีมือของผู้ประกอบวิชาชีพที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา สาขาบริการวิชาชีพบัญชีเป็นสาขาอาชีพบริการหนึ่งที่ขาดแคลน และเป็นที่ต้องการของ ASEAN

ด้านการเปิดเสรีแรงงานฝีมือ ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการเจรจาตกลงยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangement : MRA) ถึงรูปแบบ และคุณสมบัติของนักวิชาชีพอันประกอบด้วยวุฒิการศึกษา ใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพ ประสบการณ์ สัญชาติ ถิ่นที่อยู่ และคุณสมบัติอื่นๆ ตามข้อกำหนดของแต่ละสาขาวิชาชีพ ซึ่งกำหนดว่าการที่ผู้ให้บริการที่ได้รับการรับรองคุณสมบัติวิชาชีพโดยหน่วยงานที่ควบคุมกำกับดูแลที่มีอำนาจในประเทศตน อันเป็นประเทศถิ่นกำเนิด (Original Country) จะได้รับการยอมรับโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศอาเซียนอื่น อันเป็นประเทศผู้รับ (Host Country) โดยสอดคล้องกับกฎระเบียบในประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของการเคลื่อนย้ายแรงงาน ให้มีการออกใบอนุญาต หรือใบรับรองคุณวุฒิให้แก่ผู้ให้บริการก่อนที่จะมีการให้ใบอนุญาตทำงาน (Work Permit) จากหน่วยงาน องค์กรของประเทศผู้รับซึ่งเป็นขั้นตอนที่สอง และนำเอกสารใบอนุญาต หรือใบรับรองคุณวุฒิ และใบอนุญาตทำงาน เป็นหลักฐานดำเนินการตามขั้นตอนขออนุญาตพำนักในประเทศผู้รับตามระเบียบการขอใบอนุญาตเข้าเมืองในสถานะผู้ทำงาน และการผ่านพิธีการเข้าเมือง (Immigration) อันเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการเคลื่อนย้ายแรงงาน

กระบวนการขั้นตอนแรกของการก้าวเข้าสู่ AEC ในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือสาขาวิชาชีพบัญชีไทย ต้องได้รับการยอมรับจากประเทศผู้รับตามข้อตกลงร่วมกันดังปรากฏในการลงนามร่วมกันในแถลงการณ์ Bali Concord II ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งได้กำหนดกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) และมีการเจรจาข้อตกลงยอมรับร่วมกันในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ครั้งที่ 40 เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2551 และล่าสุด 10 ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีการลงนาม MRA สำหรับสาขา



บริการวิชาชีพบัญชี ซึ่งทำให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557 เพื่ออำนวยความสะดวก และลดอุปสรรคที่จะทำการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือของวิชาชีพบัญชี ความชัดเจนของกฎเกณฑ์ ข้อตกลงในการเคลื่อนย้ายแรงงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีแขนงต่างๆ อันประกอบด้วยผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชี ผู้ให้บริการปรึกษาทางการบัญชี บุคลากรทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการบัญชี การรับรู้และความเข้าใจ ในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับ MRA ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยอยู่ในระดับใด มีความชัดเจนมากน้อยเพียงใด ในรายละเอียดของประเทศผู้รับ และประเทศถิ่นกำเนิดคำถามเหล่านี้ยังมีนักบัญชีมืออาชีพของแต่ละสาขา ต้องการหาคำตอบที่ชัดเจนอยู่ในขณะนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือการบริการวิชาชีพบัญชีไทยตามกฎเกณฑ์ของ MRA ในประเด็นต่างๆ
 - 1.1 ศึกษาระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นการตกลงยอมรับร่วมกันของประเทศไทย ในฐานะประเทศถิ่นกำเนิด
 - 1.2 ศึกษาระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นการตกลงยอมรับร่วมกันของประเทศไทย ในฐานะประเทศผู้รับ
 - 1.3 ศึกษาระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นการตกลงยอมรับร่วมกันของประเทศสมาชิกอื่น 9 ประเทศ ของ ASEAN ในฐานะประเทศผู้รับ
2. ประเมินตนเองของนักบัญชีมืออาชีพไทยเกี่ยวกับสมรรถนะในการให้บริการในสาขาอาชีพด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี บัญชีภาษีอากร และการให้คำปรึกษาทางการบัญชีในประเทศสมาชิกอื่นใน ASEAN 9 ประเทศ ในฐานะประเทศผู้รับ เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ระดับบุคคล ช่วยเพิ่มความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยเกี่ยวกับข้อปฏิบัติตามข้อตกลงการยอมรับร่วมกัน และช่วยให้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะ มีความพร้อมที่จะมีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือวิชาชีพบัญชีอย่างเสรีสู่ ASEAN
2. ระดับองค์กร กิจการที่ให้บริการวิชาชีพบัญชีในแขนงต่างๆ ได้ทราบเกณฑ์ ข้อกำหนดเพื่อการบริหารจัดการองค์กรให้สอดคล้องกับข้อตกลงขององค์กรผู้ควบคุมและกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
3. ระดับหน่วยงาน ผู้ควบคุมกำกับดูแล/ผู้ออกกฎ ข้อบังคับ ออกมาตรการและระเบียบที่สามารถเพิ่มความแข็งแกร่งของสมรรถนะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย แก้ไขปัญหา อุปสรรค ข้อเสียเปรียบต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และยกระดับศักยภาพในการแข่งขันให้สูงขึ้น

1.4 คำศัพท์สำคัญ

สมรรถนะ (Competency) คือ คุณลักษณะของบุคคลประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติต่างๆ อันได้แก่ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพ และอื่นๆ ซึ่งจำเป็นและสอดคล้องกับความเหมาะสมกับองค์การ (อ้างใน อานนท์ ศักดิ์วีระวิทย์ (2547): 61) นอกจากนี้สมรรถนะ คือ ความสามารถที่จะทำหน้าที่การงานได้ถึงระดับตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานโดยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมการทำงานจริง (คณะกรรมการการศึกษาสหพันธ์นักบัญชีนานาชาติ, (2012))

ความพร้อม (Readiness) คือ ลักษณะของบุคคลที่มีครบตามความต้องการ ประกอบด้วยสภาพที่มีวุฒิภาวะ แรงจูงใจ และประสบการณ์เดิมสูงพอที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสะดวก

ข้อตกลงยอมรับร่วมของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement : MRA) คือ ข้อตกลงยอมรับร่วมในเรื่องคุณสมบัติและความชำนาญด้านวิชาชีพของนักวิชาชีพอาเซียน ซึ่งเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับการแสวงหาจุดยอมรับร่วมกันเรื่องคุณสมบัติของผู้ทำงานด้านบริการโดยเฉพาะในกลุ่มที่เป็นนักวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี พยาบาล นักสำรวจ ผู้ให้บริการการโรงแรม และการท่องเที่ยว (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, (2556))

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (Professional Accountants : PA) หรือ นักบัญชีมีอาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) หมายถึง ผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญและชำนาญการทางบัญชี มีคุณสมบัติทางเทคนิค ศีลธรรม และกฎหมาย ในการประกอบวิชาชีพบัญชีโดยอิสระ มีแบบแผนและเป็นระบบ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิก และ/หรือได้รับใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพบัญชี (คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ พ.ศ. 2557) และ**วิชาชีพบัญชี** หมายถึง วิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี (พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547)

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษานี้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (Professional Accountants: PA) หรือ นักบัญชีมีอาชีพ (Practicing Professional Accountants: PPA) กำหนดขอบเขต ประกอบด้วย ผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชี นักบัญชีภาษีอากร และผู้ให้บริการด้านการปรึกษาทางการบัญชี เท่านั้น

2. ประชากรและตัวอย่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หรือนักบัญชีมีอาชีพไทย กำหนดเฉพาะบุคลากรที่ทำงานในสำนักงานบัญชีระดับสากลที่ประกอบกิจการในประเทศไทย ได้แก่ PricewaterhouseCoopers ABAS Ltd KPMG Poomchai Deloitte Touche Tohmatsu Jaiyos Ernst



รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การศึกษาศักยภาพพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน

ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

& Young Grant Thornton Mazars TMF และ BDO และผู้ประกอบการ/ผู้บริหารสำนักงานบัญชี
คุณภาพที่ผ่านการรับรองของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในกรุงเทพมหานครฯ ปริมณฑล และจังหวัดต่างๆ
ทุกภูมิภาค



บทที่ 2

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการตามความตกลงการยอมรับร่วมกันของอาเซียนสำหรับสาขาบริการวิชาชีพบัญชี

กรอบความตกลงร่วมว่าด้วยข้อตกลงการยอมรับร่วมในสาขาบัญชีของอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services : MRA Framework) (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2554) โดยมีหลักการสำคัญ คือ กำหนดแนวทางเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจาทำข้อตกลงยอมรับร่วม ด้านบัญชีในอนาคตของอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย โดยวางหลักเกณฑ์พื้นฐานสำหรับการยอมรับ สาระสำคัญของข้อตกลงยอมรับร่วมหลักเกณฑ์ความสามารถด้านวิชาชีพและคุณสมบัติต่างๆ ประกอบด้วยการศึกษา การสอบ ประสบการณ์ กระบวนการให้การยอมรับ ระบบข้อมูลเอกสาร ระเบียบวินัยและหลักจริยธรรม มาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล หลักเกณฑ์การยอมรับในเรื่องมาตรฐานและแนวปฏิบัติสากล ดังนั้น วัตถุประสงค์ของ MRA จึงประกอบด้วย (1) การอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรวิชาชีพในประเทศสมาชิกอาเซียน และ (2) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices) ในการสอนและฝึกอบรมบุคลากรวิชาชีพ โดยใช้สมรรถนะเป็นหลัก (Competency-based) ทั้งนี้เพื่อร่วมมือและเสริมสร้างความสามารถในหมู่สมาชิกอาเซียน และช่วยยกระดับมาตรฐานและการลดช่องว่างความแตกต่างของบุคลากร

จากความตกลงยอมรับร่วมสำหรับสาขาบริการวิชาชีพบัญชี ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 2014 ในมาตรา 4 ข้อ 4.1 ได้กำหนดคุณสมบัติของของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Accountant : ACPA) ไว้ 5 ประการดังนี้

1. สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาทางบัญชีหรือผ่านการทดสอบในโปรแกรมทางบัญชีที่ได้รับการยอมรับโดยองค์กรวิชาชีพบัญชีในประเทศถิ่นกำเนิดหรือประเทศผู้รับว่าเทียบเท่ากับระดับการศึกษาดังกล่าว

2. มีการขึ้นทะเบียนหรือมีใบอนุญาตยังไม่สิ้นสุดในปัจจุบัน เพื่อประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศถิ่นกำเนิด ซึ่งออกให้โดยองค์กรวิชาชีพบัญชีและสอดคล้องกับนโยบายภายในประเทศด้านการขึ้นทะเบียน การอนุญาต/การรับรองในการประกอบวิชาชีพบัญชี

3. มีประสบการณ์ในด้านวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 3 ปี สะสมได้ภายในระยะเวลา 5 ปี หลังจากมีคุณสมบัติทางการศึกษาตามข้อ (1)

4. ปฏิบัติสอดคล้องตามนโยบายการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development : CPD) ของประเทศถิ่นกำเนิด



5. ได้รับใบรับรองจากองค์กรวิชาชีพบัญชีของประเทศถิ่นกำเนิดและไม่มีประวัติการกระทำผิดอย่างร้ายแรงด้านเทคนิค มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณระดับท้องถิ่นและระหว่างประเทศในการประกอบวิชาชีพบัญชี

ในมาตรา 6 ของ MRA สำหรับสาขาบริการวิชาชีพบัญชี กำหนดขั้นตอนการจดทะเบียนเป็นนักบัญชีอาเซียน นักบัญชีที่ต้องการจดทะเบียนเป็นนักบัญชีอาเซียน ต้องผ่านการประเมินจากคณะกรรมการกำกับดูแล (Monitoring Committee : MC) ในแต่ละประเทศ และการดำเนินงานในส่วนของอาเซียนจะอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการประสานงานด้านวิชาชีพบัญชีอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Accountant Coordinating Committee : ACPACC) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากคณะกรรมการกำกับดูแลของประเทศสมาชิก การไปประกอบวิชาชีพบัญชีในต่างประเทศ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอาเซียนที่ได้รับการติดต่อจากต่างประเทศให้เข้าไปร่วมงานทางวิชาชีพบัญชี สามารถไปขึ้นทะเบียนกับองค์กรวิชาชีพบัญชีในประเทศนั้นๆ และต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ กฎหมายต่างๆ ภายในประเทศผู้รับ และยังคงต้องรักษา กฎ ระเบียบ การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีภายในประเทศไทย

2.2 หลักการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประชาคมอาเซียน : ASEAN Community ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (1) ประชาคมความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) (2) ประชาคมความร่วมมือทางด้านความมั่นคงทางการเมืองอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) และ (3) ประชาคมความร่วมมือด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) ซึ่งมีเป้าหมายส่งเสริมอาเซียนให้เป็นตลาดและฐานผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และการลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนอย่างเสรี ภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ.2015) และได้กำหนดวัตถุประสงค์สำคัญ 4 ด้าน คือ

1. การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วมกัน ให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี โดยมุ่งเน้นการลดอุปสรรคในการนำเข้าและส่งออกสินค้าระหว่างประเทศสมาชิก อำนวยความสะดวกทางการค้า มีการจัดตั้ง ASEAN Single Window เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานหน่วยงานโดยยื่นเอกสารเพียงจุดเดียว การเคลื่อนย้ายบริการอย่างเสรี มีการเจรจาเพื่อลดอุปสรรคในการเข้ามาประกอบธุรกิจบริการ ผู้บริโภคมีเสรีภาพที่จะเลือกใช้บริการต่างๆ ตามความพึงพอใจ โดยมีสาขาเร่งด่วน 5 สาขา ได้แก่ สาขาท่องเที่ยว การบิน สุขภาพ เทคโนโลยีสารสนเทศ และโลจิสติกส์ การลงทุนอย่างเสรี ได้มีการจัดทำความตกลงด้านการลงทุนของอาเซียน (ASEAN Comprehensive Investment Agreement : ACIA) โดยครอบคลุมเนื้อหา การคุ้มครองการลงทุน การอำนวยความสะดวกและความร่วมมือในการลงทุน การส่งเสริมการลงทุน

และการเปิดเสรีการลงทุน เพื่อเป็นการเพิ่มและรักษาระดับความสามารถของอาเซียนในการดึงดูดการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศและการลงทุนภายในภูมิภาคอาเซียนด้วยกัน การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ โดยสร้างมาตรฐานที่ชัดเจนของแรงงานฝีมือ และอำนวยความสะดวกให้กับแรงงานฝีมือที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานในกลุ่มประเทศสมาชิกได้ง่ายขึ้น และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรี โดยส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุน ประเทศสมาชิกยังสามารถมีมาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียนโดยส่งเสริมกรอบนโยบายด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ นโยบายการแข่งขันของอาเซียน สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี การคุ้มครองผู้บริโภค และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน

3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก โดยการสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) พัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ ภายใต้กรอบการริเริ่มการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

4. การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนที่มีต่อประเทศภายนอกภูมิภาค เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรี และการสร้างเครือข่ายด้านการผลิตการเตรียมพร้อมในการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีที่จะมีขึ้นในอนาคต

2.3 แนวคิดการเตรียมพร้อมการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี

การเตรียมพร้อมในการรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี มีหลักการและแนวทาง ดังนี้

1. การพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะผู้ใช้แรงงาน ประเทศไทยมีจุดแข็งอย่างมากในภาคบริการ การท่องเที่ยว การบริการด้านสุขภาพ การรักษาพยาบาล การดูแลผู้สูงอายุ และด้านศัลยกรรม จึงเป็นที่คาดการณ์ว่าเมื่อมีการเปิดเสรีภาคบริการในอาเซียน ภาคบริการดังกล่าวจะเป็นภาคธุรกิจที่ได้รับประโยชน์ค่อนข้างมาก และในอนาคตการส่งออกแรงงานจะเป็นช่องทางนำรายได้จากต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยจำนวนมาก นอกจากนี้แรงงานฝีมือวิชาชีพบัญชีอันเป็นที่ต้องการของ AEC ก็ควรมีการเตรียมพร้อมในการพัฒนาแรงงานที่อยู่ในตลาดแรงงานและแรงงานที่จะออกสู่ตลาดแรงงานให้มีสมรรถนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาอื่นในชีวิตประจำวัน ประเทศในภูมิภาคอาเซียนทั้งหลายควรร่วมกันจัดตั้งหน่วยงานระดับนานาชาติขึ้นมาดูแลปัญหาของกลุ่มคนงานที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีด้วยการฝึกอบรม

ความรู้ความชำนาญใหม่ การฝึกอบรมจะทำให้ตลาดแรงงานมีความยืดหยุ่น และทำให้การเคลื่อนย้ายระหว่างประเทศและระหว่างภูมิภาคอาเซียน

2. การป้องกันสภาวะ “สมองไหล” เมื่อการเปิดเสรีทางการบริการทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานของผู้ใช้แรงงานที่มีทักษะ ผู้บริหาร นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากประเทศหนึ่งไปยังประเทศสมาชิกอื่นของอาเซียนมากขึ้น โดยมีเหตุผลที่เป็นสิ่งจูงใจทั้งทางด้านการเงินในรูปแบบ ค่าตอบแทน สวัสดิการ และทางด้านอื่นที่ไม่อยู่ในรูปเงินตรา เช่น ชื่อเสียง เกียรติยศที่ดีกว่าประกอบอาชีพในไทย จึงทำให้เกิดสภาวะ “สมองไหล” ของบุคลากรมืออาชีพที่มีคุณภาพโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านวิชาการ และก่อให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การที่จะทำให้เกิดไม่เกิดสมองไหล ประเทศไทยต้องคำนึงถึงสวัสดิการและค่าตอบแทนที่ดีและจูงใจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานและสวัสดิการแรงงานในประเทศไทย ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติแรงงานวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 กฎหมายเหล่านี้ถูกนำมาใช้กับชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยด้วย ดังนั้น หากประเทศไทยสามารถจัดการกฎหมายสวัสดิการแรงงานได้ดี ก็จะทำให้แรงงานมีฝีมือจากต่างประเทศเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น และทำให้เกิดการลงทุนตามมา รวมทั้งแรงงานมีฝีมือ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านของไทยก็จะเป็นที่จำเป็นต้องเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ

การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือวิชาชีพบัญชีไทยเข้าไปทำงานในต่างประเทศ (สภาวิชาชีพบัญชีฯ (2557))

การเป็นนักบัญชีอาเซียน และการเป็นนักบัญชีต่างด้าวจดทะเบียน ประเทศถิ่นกำเนิดจะต้องดำเนินการ (1) มีคุณสมบัติเป็น ASEAN Chartered Professional Accountant : ACPA (2) กรอกใบสมัคร (3) ผู้มีอำนาจกำกับดูแลด้านวิชาชีพ (MC) ตรวจสอบ (4) อนุมัติ ชำระค่าธรรมเนียมและ (5) ขึ้นทะเบียนเป็น ACPA

หลังจากที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีอาเซียนแล้ว หากมีความประสงค์จะไปทำงานต่างประเทศ จะต้องดำเนินการยื่นขออนุญาตเป็นนักบัญชีต่างด้าวจดทะเบียน (Registered Foreign Professional Accountant : RFPA) ที่ประเทศผู้รับที่มีความประสงค์จะไปทำงาน นักบัญชีต่างด้าวจดทะเบียนจะไม่สามารถประกอบวิชาชีพเพียงลำพังในประเทศผู้รับ แต่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับนักบัญชีวิชาชีพของประเทศผู้รับ โดยต้องปฏิบัติตามความตกลงยอมรับร่วมของบริการวิชาชีพบัญชีชุดที่ 9 อันประกอบด้วยข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน ในแต่ละกลุ่มของประเภทการบริการ (รายละเอียดในบทที่ 4 ข้อ 4.1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยจำต้องทราบกฎระเบียบและคุณสมบัติในวิชาชีพของตนตามเกณฑ์ในประเทศถิ่นกำเนิด



อันเป็นคุณสมบัติเบื้องต้น หรือขั้นพื้นฐาน ก่อนที่จะก้าวเข้าสู่การเคลื่อนย้ายอาชีพของตนไปในประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ได้ กฎระเบียบข้อบังคับในการควบคุมการให้บริการวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในฐานะประเทศถิ่นกำเนิด เฉพาะสาขาด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี และการบริการให้คำปรึกษาทางการบัญชี ดังรายละเอียดในตาราง 2.1

ตาราง 2.1 กฎระเบียบข้อบังคับในการควบคุมการให้บริการวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในฐานะประเทศถิ่นกำเนิด

ประเด็น	สาขาวิชาชีพ		
	การทำบัญชี	การสอบบัญชี	การบริการให้คำปรึกษาทางการบัญชี
สัญชาติ	ไทย	ไทย	ไม่มีข้อจำกัด
การยอมรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	ไม่มีข้อจำกัด	ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต(CPA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากร(TA)	ไม่มีข้อจำกัด
วุฒิการศึกษา	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางการบัญชี/ ปริญญาตรีทางการบัญชี	ปริญญาตรีทางการบัญชี	ปริญญาตรี
ประสบการณ์การทำงาน	ไม่มีข้อจำกัด	3 ปี	ไม่มีข้อจำกัด
การควบคุมลักษณะการให้บริการ	ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชี	ผ่านการทดสอบ 6 รายวิชาสำหรับ CPA ผ่านการทดสอบ 3 รายวิชาสำหรับ TA	ไม่มีข้อจำกัด
- อายุใบอนุญาต	ใบอนุญาตคงอยู่ ตามเงื่อนไขการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมสมาชิกสภาฯ รายปี	ใบอนุญาตคงอยู่ ตามเงื่อนไขการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมสมาชิกสภาฯ รายปี	ไม่มีข้อจำกัด
- เกณฑ์ในการต่อใบอนุญาต	เกณฑ์การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง 12 ชั่วโมงต่อปี	เกณฑ์การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง 40 ชั่วโมงต่อปี**	ไม่มีข้อจำกัด
การเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์	เป็นสมาชิกสภาแบบสามัญ	เป็นสมาชิกสภาแบบสามัญ	เป็นสมาชิกสภาแบบสามัญ

* มาตรฐานการศึกษาสากลสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (ฉบับปรับปรุง Volume 2012) ฉบับที่ 6 (ฉบับปรับปรุง)

เริ่มบังคับใช้ 1 กรกฎาคม 2558

** สภาวิชาชีพบัญชีฯ (2559) เริ่มบังคับใช้ 1 มกราคม 2560

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพร้อม

ความพร้อม หมายถึง สภาพของบุคคลที่มีวุฒิภาวะ แรงจูงใจ และประสบการณ์เดิมสูงพอที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้สะดวก การเตรียมความพร้อม หมายถึง การเตรียมตัวเองก่อนกระทำการ หรือทำงานที่จะทำหรือได้รับมอบหมายเป็นการทำความเข้าใจในงานที่จะทำ ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับงานและ หน่วยงานที่จะเข้าร่วมปฏิบัติในทุกๆ ด้าน รวมทั้งกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ (นงลักษณ์ ศิริพิศ, สุชญา มานวกุล และ ปฐมาภรณ์ คำชื่น (2556))

วิชาพร สุวรรณเทน (2541:30) ให้ความหมายความพร้อม หมายถึง การที่บุคคลมีความสนใจและมีความรู้ความสามารถตลอดจนมีความถนัดที่จะกระทำให้สำเร็จลุล่วงโดยได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพร้อม หมายถึง สภาพที่บุคคลมีภาวะสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ ความสามารถ ความถนัดในการทำกิจกรรมต่างๆ และเตรียมพร้อมในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สามารถลุล่วงและสำเร็จภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบความพร้อม ของ Downing & Thackrey (1971, pp.14-16, อ้างถึงใน นวรัตน์ พ.ต.ต., 2545:17) ประกอบของความพร้อม 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) องค์ประกอบทางกายภาพ ได้แก่ การบรรลุวุฒิภาวะด้านร่างกายทั่วไป (2) องค์ประกอบด้านสติปัญญา ได้แก่ ความพร้อมด้านความสามารถในการรับรู้ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล (3) องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์ด้านสังคม สภาพแวดล้อม รอบตัว และ (4) องค์ประกอบด้านอารมณ์แรงจูงใจและบุคลิกภาพ ได้แก่ ความมั่นคงทางอารมณ์

2.4.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสมรรถนะ (Concepts and Theory of Competency (อ้างใน เทียน ทองแก้ว, 2554)

ในปี ค.ศ. 1982 Richard Boyatzis ได้เขียนหนังสือชื่อ The Competent Manager : A Model of Effective Performance และได้นิยามคำว่า competencies เป็นความสามารถในงานหรือเป็นคุณลักษณะที่อยู่ภายในบุคคลที่นำไปสู่การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

Scott B. Parry (1997) ได้ให้นิยามของ สมรรถนะ คือ กลุ่มของความรู้ (knowledge) ทักษะ (skills) และคุณลักษณะ (attributes) ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีผลกระทบต่องานหลักของตำแหน่งงานหนึ่งๆ โดยกลุ่มความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะดังกล่าวสัมพันธ์กับผลงานของตำแหน่งงานนั้นๆ และสามารถวัดผล

เทียบกับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับ และเป็นสิ่งที่สามารถเสริมสร้างขึ้นได้ โดยผ่านการฝึกอบรมและการพัฒนา (อังกูณ สุภัญญา รัศมีธรรมโชติ 2004: 48)

David C. Mc Clelland นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด ได้ให้คำนิยามของ สมรรถนะ คือ บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้น สร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ

จากคำนิยามของสมรรถนะของนักวิชาการหลายท่านดังกล่าวข้างต้น (อังกูณ อานนท์ ศักดิ์วีระวิบูลย์ (2547 : 61) ได้สรุปคำนิยามของสมรรถนะ คือ คุณลักษณะของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติต่างๆ อันได้แก่ ค่านิยม จริยธรรม บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพ และอื่นๆ ซึ่งจำเป็นและสอดคล้องกับความเหมาะสมกับองค์การ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสามารถจำแนกได้ว่าผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานได้ต้องมีคุณลักษณะเด่นๆ อะไร หรือลักษณะสำคัญๆ อะไรบ้าง ดังนั้น จึงสรุปองค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วย 5 ส่วนคือ (1) ความรู้ (knowledge) คือ ความรู้เฉพาะในเรื่องที่ต้องรู้เป็นความรู้ที่เป็นสาระสำคัญ (2) ทักษะ (skill) คือ สิ่งที่ต้องการให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะที่เกิดขึ้นนั้นมาจากพื้นฐานทางความรู้ และสามารถปฏิบัติได้อย่างแคล่วคล่องว่องไว (3) หลักการแนวคิดตนเอง (self- concept) คือ เจตคติ ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตน หรือสิ่งที่บุคคลเชื่อว่าตนเองเป็น (4) บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล (traits) เป็นสิ่งที่อธิบายถึงบุคคลนั้น เช่น คนที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจได้ หรือมีลักษณะเป็นผู้นำ (5) แรงจูงใจ/เจตคติ (motives/attitude) เป็นแรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่เป้าหมาย หรือมุ่งสู่ความสำเร็จ

ความรู้ความสามารถเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ คือ ความสามารถในการทำหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ระบุไว้ ความรู้ความสามารถเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถทางเทคนิค ทักษะทางวิชาชีพ และคุณค่า จริยธรรม และทัศนคติทางวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชีฯ, มาตรฐานการศึกษาสากลสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (ฉบับปรับปรุง Volume 2012) ฉบับที่ 6, หน้า 4)

โครงสร้างของรูปแบบสมรรถนะ

ในการจัดกลุ่มสมรรถนะของบุคคลออกเป็น 4 มิติ ประกอบด้วย (1) มิติด้านความรู้หรือทักษะ (knowledge skills) ประกอบด้วยสมรรถนะที่เน้นในด้านความรู้ ทักษะในงานที่รับผิดชอบ (2) มิติด้านการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) ประกอบด้วยสมรรถนะต่างๆ ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์และการประสานงานในการปฏิบัติงาน การทำงานเป็นทีม การมีจิตสำนึกในการให้บริการ (3) มิติด้านคุณลักษณะและจริยธรรม (trait and ethic) ประกอบด้วยสมรรถนะต่าง ๆ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การเสียสละ การมีเจตคติที่ดีต่อองค์การ ความมีคุณธรรมและจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อการทำงานตามหน้าที่ และ (4) มิติด้านการคิด

วิเคราะห์ (analytical thinking) ประกอบด้วยสมรรถนะต่างๆ ได้แก่ ความคิดเชิงระบบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเชื่อมโยงเป็นองค์รวม (อังไฉ ชีวาลย์ ทัดศิวัช, 2554)

2.4.2 หลักการ แนวคิดมาตรฐานการศึกษาสากลของสาขาการบัญชี

คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตามข้อกำหนดของ IES (International Education Standards : IES) อังไฉ สันสกฤต วิจิตรเลขการ (2549) ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศในสาขาการบัญชี (International Education Standard : IES) ฉบับที่ 6 ที่ออกโดย สมาชิกร่วมของสหพันธ์นักบัญชีสากล (International Federation of Accountance IFAC)) ประกอบด้วยข้อกำหนดคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ (Practicing Professional Accountant : PPA) ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์แห่งประเทศไทยก็นำมาบังคับใช้กับสถาบันการศึกษาในประเทศไทยเช่นเดียวกันกับ IFAC ดังรายละเอียดดังนี้

(1) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำทางด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี ซึ่งได้กำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบ และมีการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรการบัญชีการบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีระดับสูง และสามารถพัฒนาตนเองเป็นนักบัญชีมืออาชีพได้ในอนาคต ใน IES ฉบับที่ 2 ได้แบ่งองค์ความรู้ในหลักสูตรการบัญชีเป็น 3 ส่วน คือ การบัญชี การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (Accounting, Finance and Related Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร (Organizational and Business Knowledge)

(2) นักบัญชีมืออาชีพต้องมีทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) ในด้านต่างๆ ได้แก่ ทักษะด้านสติปัญญา (Intellectual Skill) ทักษะด้านเทคนิคทั่วไปและเทคนิคเฉพาะเกี่ยวกับวิชาชีพ (Technical Skill) ทักษะส่วนบุคคล (Personal Skill) ทักษะในการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Interpersonal and Communication Skill) และทักษะด้านการจัดการทางธุรกิจและองค์กร (Organizational and Business Management Skills)

(3) นักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม (Professional Value, Ethic and Attitudes) ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ

(4) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์ (Experience) เป็นระยะเวลาอันยาวนานและเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้และมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ

(5) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ (Professional Capabilities) ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่า ทักษะคติทางวิชาชีพและจริยธรรม

(6) นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีพ (Lifelong Learning) โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนา และรักษาความสามารถด้านวิชาชีพ โดยมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นักบัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

2.4.3 ทฤษฎีความต้องการจำเป็น

ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2546: 6)

วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็น ใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่างและเป็นสูตรที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2542) ได้ปรับสูตรการคำนวณมาจากค่าดัชนี PNI โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบันแล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า PNI Modified โดยใช้สูตรในการคำนวณ

$$PNI \text{ Modified} = \frac{(I-D)}{D}$$

เมื่อ PNI Modified หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวัง คือระดับความต้องการ

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย วิชาการและการศึกษาในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ความสามารถ และการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันแรงงานฝีมือของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังรายละเอียด ตาราง 2.2

ตาราง 2.2 งานวิจัย วิชาการและการศึกษาในอดีตที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษา/วิจัย (ปีพ.ศ.)	ข้อค้นพบจากการศึกษา
จุฑามาน สิทธิผลวนิช และ กุลณัฐชา วัฒนวิไล (2554)	การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจมีการดำเนินการต่าง ๆ (1) ให้มีการกำหนดมาตรฐานสอดคล้องกับสากล ทั้งมาตรฐานการบัญชีการสอบบัญชีและมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) ให้มีการเข้าร่วมเป็นกรรมการในองค์กรวิชาชีพบัญชีสากล เพื่อการเพิ่มระดับความรู้ความเข้าใจ และแนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน

ผู้ศึกษา/วิจัย (ปีพ.ศ.)	ข้อค้นพบจากการศึกษา
	<p>ในระดับนานาชาติ (3) ให้มีการจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมวิชาชีพบัญชี มุ่งเน้นการ สร้างความรู้ ความเข้าใจให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์ (4) การให้คำแนะนำในการจัดทำบัญชีแก่วิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นฐานธุรกิจที่สำคัญของไทย และ (5) การพัฒนามาตรฐาน การศึกษาด้านวิชาชีพการบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาสากลสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งเป็นการยกระดับศักยภาพบัญชีบัณฑิตไทยให้พร้อมรับมือและเพิ่มโอกาสเมื่อการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น</p>
<p>นฤมล สุวรรณ (2554)</p>	<p>ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีในเขตพื้นที่จังหวัดสระบุรี เพื่อรองรับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า (1) ระดับการศึกษาของบุคลากรมีผลต่อความพร้อม ด้านวิชาชีพ ด้านภาษา ด้านกฎหมายและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และในส่วนของประสิทธิภาพ การทำงานทางบัญชีมีผลต่อความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง และ (2) ความรู้ความเข้าใจทาง ประชาคมอาเซียนของบุคลากรทางบัญชีในสถานประกอบการมีความสัมพันธ์ในทางทิศเดียวกันกับ ความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อที่จะสามารถรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในด้านวิชาชีพ ทางบัญชี</p>
<p>กานดาวรรณ แก้วผาบ (2555)</p>	<p>(1) อุปสรรคในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนของนักศึกษาคณะบัญชีอันดับแรก คือ ภาษาอังกฤษ และสิทธิมนุษยชนเป็นอุปสรรคในลำดับท้ายสุด (2) ความพร้อมของนักศึกษาใน การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสามารถเรียงจากมากไปน้อยได้แก่ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าครองชีพของแต่ละประเทศ สิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศ การติดต่อสื่อสารทางสื่อต่างๆ การคมนาคม ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น เชื้อชาติและศาสนาของแต่ละประเทศ (3) ผลการเรียนรู้เฉลี่ยของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ กับความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน</p>
<p>ลัดดา หิรัญญา (2555)</p>	<p>(1) นักการบัญชีไทยที่มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) นักการบัญชีไทยที่มีเพศแตกต่างกัน/อายุแตกต่างกัน/อาชีพ/ การศึกษา/ประสบการณ์ทำงาน/ ความถี่ในการรับข้อมูลที่แตกต่างกันทำให้มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบ มาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนด้านของมาตรฐานทางการบัญชี ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ</p>
<p>วัลย์ลักษณ์ สุวรรณฉัตร, มนวิภา ผดุงสิทธิ์ (2556)</p>	<p>ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนพบว่า (1) คุณสมบัติที่ผู้บังคับบัญชาคาดหวังจากผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีมากที่สุด คือ ความมีคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ การมีความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ (2) คุณสมบัติด้านความรู้ ความสามารถในเรื่องทักษะ การทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีที่สำคัญมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ ทักษะด้านภาษา ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี และความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน (3) ผู้ประกอบวิชาชีพ สอบบัญชีมีความพร้อมในคุณสมบัติสำหรับการแข่งขัน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา ระหว่างประเทศ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปภายใต้ การเป็น ประชาคมอาเซียน และความรู้ความเข้าใจธุรกิจที่ตรวจสอบ</p>
<p>นง ลักษณ์ ศิริ พิ ศ , สุขญา มานวกุล และ ปฐมภรณ์ คำชื่น (2556)</p>	<p>ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN) คือ ความรู้และศักยภาพในเชิงรุก คือ การพัฒนาเพื่อเพิ่มสมรรถนะในตนเองให้ก้าวทันโลก ในยุคโลกาภิวัตน์ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน (1) ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี (2) ความรู้ด้านภาษา (3) ความรู้ด้านกฎหมาย และ(4) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ</p>



ผู้ศึกษา/วิจัย (ปีพ.ศ.)	ข้อค้นพบจากการศึกษา
บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์ ผู้อำนวยการสำนักงาน การค้าบริการและการ ลงทุน กรมเจรจาการค้า ระหว่างประเทศ (2557)	การเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ (1) เพิ่มการลงทุนด้านโปรแกรมบัญชี (Accounting Software) เพื่อใช้ในการจัดทำบัญชี และสอบบัญชี (2) อบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชีอย่างต่อเนื่อง (3) เน้นการให้บริการที่มีลักษณะที่เป็นการเฉพาะมากขึ้น เช่นการให้บริการสอบบัญชีตามประเภทธุรกิจหรืออุตสาหกรรม (4) แข่งขันในด้านค่าธรรมเนียม โดยเสนอบริการที่ถูกกว่า สำหรับระดับการบริการที่มีคุณภาพทัดเทียมกัน หรือดีกว่า และ (5) ขยายขนาดสำนักงาน โดยการควบรวมกิจการกับสำนักงานอื่นๆ เพื่อดึงดูดลูกค้าที่เป็นธุรกิจขนาดใหญ่และบริษัทข้ามชาติ
ปรีศนีย์ กายพันธ์, นธิ เหมมันต์(2557)	ประเด็นความพร้อมด้านทักษะวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีไทยโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก นักวิชาชีพบัญชีมีความพร้อมด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร มากที่สุด รองลงมาเป็นทักษะทางปรัชญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล
มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2557)	(1) ความพร้อมสูงสุดของผู้จัดทำบัญชีไทยต่อการเข้ามาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ทักษะการทำงานเป็นทีมและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร (2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาและความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทย คือ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ทักษะการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม ความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับประเพณี วัฒนธรรม ความรู้และทักษะด้านภาษาอื่นๆ และ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
วีรยุทธ สุขมาก และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนสินทร์ (2557)	ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีประกอบด้วย ความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ (1) ด้านมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (2) ด้านภาษีอากร (3) ด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการบัญชี (5) ด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน (6) ด้านประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ (7) ด้านความสามารถในการเรียนรู้ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียน
สภาวิชาชีพบัญชี ฝ่าย ต่างประเทศ (2557)	ความพร้อมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้แก่ (1) ความพร้อมด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีที่เป็นสากล (2) ความพร้อมในการศึกษากฎหมาย ข้อบังคับ ภาษีอากร (3) ความพร้อมด้านการศึกษา และการปรับตัว (4) ความพร้อมด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ และ (5) ความพร้อมด้านทัศนคติ จริยธรรม
กิตติยาภรณ์ อินธิปัก (2558)	ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมมากที่สุดของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือทักษะด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในกลุ่มประเทศอาเซียน ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยที่แตกต่างกันส่งผลต่อความพร้อมในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และมีความสัมพันธ์เชิงบวก

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การศึกษาความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน

ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

ผู้ศึกษา/วิจัย (ปีพ.ศ.)	ข้อค้นพบจากการศึกษา
รจนา ชุนแก้ว (2558)	ปัจจัยที่ให้ความสำคัญและมีความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมากที่สุด คือปัจจัยด้านการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต การปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในทางกลับกันพบว่าปัจจัยที่ให้ความสำคัญและมีความพร้อมน้อยที่สุดคือ ทักษะในด้านภาษาอังกฤษ และด้านความรู้และทักษะในด้านภาษาอื่นๆ เช่น มาลาญ ภาษาจีน สถาบันการศึกษา และเกรดเฉลี่ยมีความสัมพันธ์กับความพร้อมของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ และการพัฒนาให้เกิดความพร้อมมากที่สุด คือทักษะในภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ
สันติ วิชาสัคคตานนท์ (2558)	การเตรียมความพร้อมที่จะยกระดับให้เป็นมืออาชีพในระดับสากลของนักบัญชี ประกอบด้วย (1) ความรู้ความสามารถ แบ่งเป็น 3 หมวดใหญ่คือ การบัญชี การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (Accounting, Finance and Related Knowledge) ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขององค์กร (Organizational and Business Knowledge) (2) ความชำนาญในทักษะวิชาชีพ (Professional Skills) (3) ความซื่อสัตย์ คุณธรรมและจรรยาบรรณ (Professional Value, Ethics and Attitudes) (4) ความเชี่ยวชาญในประสบการณ์ (Experience) (5) ความเป็นมืออาชีพ (Professional Capabilities) และ (6) ความใฝ่รู้อยู่ตลอดเวลา (Lifelong Learning)

2.6. สมมุติฐานของงานวิจัย

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีสาขาที่แตกต่างกัน (การทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีภาษีอากร และการบริการให้คำปรึกษาทางการบัญชี) มีความพร้อมในการแข่งขันที่แตกต่างกันของการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือวิชาชีพบัญชีไทยในกลุ่มประเทศอาเซียน

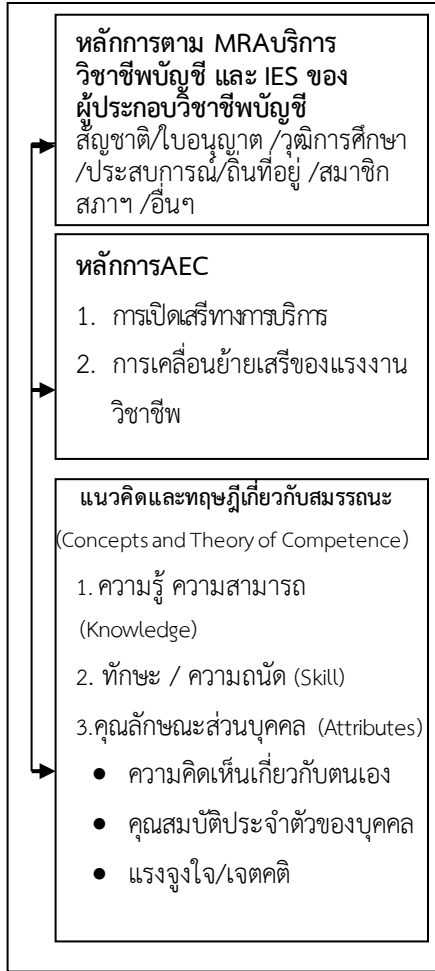
2.7. กรอบแนวคิดของการวิจัย ดังปรากฏในแผนภาพ 2.1



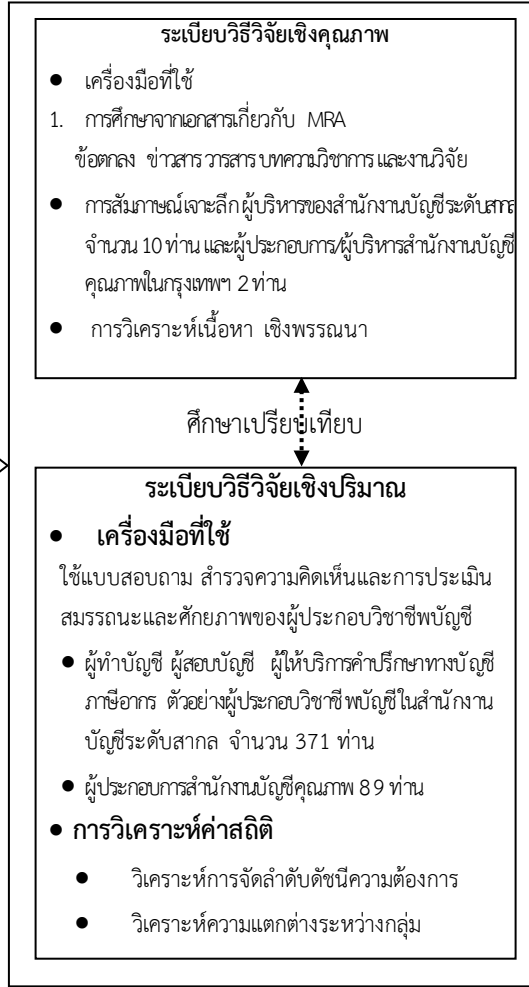


แผนภาพ 2.1 กรอบแนวคิด และระเบียบวิธีวิจัย

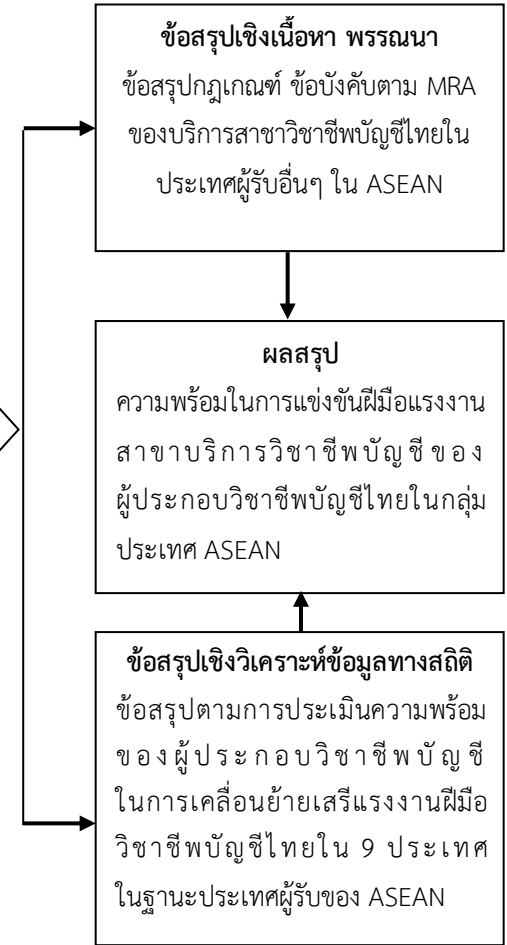
หลักการแนวคิดและทฤษฎี ที่นำมาใช้



ระเบียบวิธีวิจัย



ผลลัพธ์ที่เป็นข้อสรุป



การศึกษาคำถามพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในกลุ่มประเทศสมาชิกของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับบริการวิชาชีพบัญชี

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 วิธีวิจัย

วิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วย ระเบียบวิธีวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การศึกษาจากเอกสาร ได้แก่ MRA สำหรับสาขาบริการวิชาชีพบัญชี บทความวิชาการ งานวิจัย ข่าวสาร และวารสาร ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพของนักบัญชีมืออาชีพไทย ในประเทศ ASEAN และการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้บริหารของสำนักงานบัญชีระดับสากล จำนวน 10 ท่าน และผู้ประกอบการสำนักงานบัญชีคุณภาพในกรุงเทพมหานคร 2 ท่าน (แบบสัมภาษณ์ภาคผนวก ก)

2. ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจความคิดเห็นโดยการประเมินตนเองเกี่ยวกับสมรรถนะ และความพร้อมในการประกอบวิชาชีพ ศึกษาเปรียบเทียบตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน กับความคาดหวังจากนักบัญชีมืออาชีพ ได้แก่ ผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชี นักบัญชีภาษีอากร ผู้ให้บริการคำปรึกษาทางบัญชีที่ทำงานในสำนักงานบัญชีระดับสากลในประเทศไทย คือ PricewaterhouseCoopers ABAS Ltd KPMG Poomchai Deloitte Touche Tohmatsu Ernst & Young Grant Thornton Mazars TMF และ BDO จำนวน 371 ท่าน และผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร/ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีของสำนักงานบัญชีคุณภาพทุกภาคในประเทศไทย จำนวน 114 ท่าน (รายชื่อแสดงดังภาคผนวก ข)

3.2 ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและตัวอย่าง ของระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชี นักบัญชีภาษีอากร และ ผู้ให้บริการคำปรึกษาทางบัญชี ตัวอย่างผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในสำนักงานบัญชีระดับสากลในประเทศไทยเฉพาะ 8 กิจการ จำนวนประชากร 5,207 คน จำนวนตัวอย่าง 371 คน คำนวณโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n	=	จำนวนตัวอย่างที่ต้องการสำรวจ
N	=	จำนวนประชากร
e	=	ระดับความคาดเคลื่อนกำหนดไว้ที่ 5%



กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือค่าความคาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้ 5% ดังนั้น n จึงมีค่า ดังนี้

$$n = \frac{5,207}{1 + 5,207 (0.05)^2}$$

$$n = 371$$

จำนวนประชากร และจำนวนตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตามสัดส่วน (Proportionate Sampling) ดังรายละเอียด แสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากร และ จำนวนตัวอย่าง จากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสำนักงานบัญชีระดับสากลในประเทศไทย

สำนักงานบัญชีระดับสากล	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
PricewaterhouseCoopers ABAS Ltd	1,200	86
KPMG Poomchai	1,240	88
Deloitte Touche Tohmatsu Jaiyos	1,200	86
Ernst & Young	1,200	86
Grant Thornton	170	12
Mazars Thailand	103	7
TMF	44	3
BDO	50	4
รวม	5,207	371

ที่มา: ข้อมูลจากฝ่ายทรัพยากรบุคคลของสำนักงานบัญชี

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสำนักงานบัญชีคุณภาพระดับประเทศไทยทั้งในกรุงเทพฯ และภาคต่างๆ จำนวนประชากร 114 คน จำนวนตัวอย่าง 89 คน คำนวณโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยกำหนดให้

n = จำนวนตัวอย่างที่ต้องการสำรวจ

N = จำนวนประชากร

e = ระดับความคาดเคลื่อนกำหนดไว้ที่ 5%

กำหนดให้ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือค่าความคาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้ 5% ดังนั้น n จึงมีค่า ดังนี้



$$n = \frac{114}{1+114 (0.05)^2}$$

$$n = 89$$

จำนวนประชากร และจำนวนตัวอย่างคัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มตามสัดส่วน (Proportionate Sampling) ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 3.2

ตาราง 3.2 จำนวนประชากร และ จำนวนตัวอย่าง จากผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสำนักงานบัญชีคุณภาพประเทศไทย

สำนักงานบัญชีคุณภาพ	จำนวนประชากร*	จำนวนตัวอย่าง	ร้อยละ
กทม	49	38	43
ภาคกลาง	16	13	14
ภาคเหนือ	17	13	15
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9	7	8
ภาคตะวันออก	9	7	8
ภาคใต้	14	11	12
รวม	114	89	100

*ที่มา: http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=6167&filename=index

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล มีลักษณะและรายละเอียด จำแนกเป็น 3 ส่วน (รายละเอียดแบบสอบถามแสดงดังภาคผนวก 1)

ส่วนที่ 1 การประเมินตนเองด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณสมบัติ/คุณลักษณะตามความคาดหวัง และความเป็นจริงในของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศผู้รับของ ASEAN

ส่วนที่ 2 การจัดลำดับความพร้อม เหตุผล และโอกาสของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยใน ASEAN 9 ประเทศ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาอาชีพ ทางบัญชี สถานที่ทำงาน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ประสบการณ์การทำงาน

3.3.1 การทดสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ ที่จะสามารถนำไปใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการทดสอบ ความเที่ยงตรง ว่าเครื่องมือวัดในสิ่งที่ต้องการวัด ไม่ใช่ต้องการวัดอย่างหนึ่งแล้วได้สิ่งอื่นมาทดแทน ความเที่ยงตรง เป็น

ความสอดคล้องหรือความเหมาะสมของผลการวัดกับเนื้อหา หลักเกณฑ์ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับลักษณะที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544 : 73) ความเที่ยงตรง เป็นคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสามารถในการทำนาย พฤติกรรม และเหตุการณ์ในอนาคต ได้อย่างถูกต้อง ตามความเป็นจริง หรือเป็นค่าสหสัมพันธ์ของเครื่องมือที่สร้างขึ้นกับองค์ประกอบหรือตัวแปรที่ต้องการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการตรวจสอบสรุปอ้างอิงถึง เนื้อหาสาระ ความรู้ หรือประสบการณ์ พัฒนาเครื่องมือ ให้ความครอบคลุมตัวแปรและวัตถุประสงค์ และสามารถตรวจสอบ ได้โดย ให้ผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์นั้นๆ ตรวจสอบความเหมาะสมของนิยาม ขอบเขตของเนื้อหา หรือ ประสบการณ์ที่มุ่งวัด (Bailey, 1987: 67)

ในการวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง การวัดค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยข้อคำถามที่พัฒนามาอิงจากหลักการ ทฤษฎี และการศึกษาในอดีตดังที่ได้กล่าวในบทที่ 2 ดังปรากฏในตาราง 3.3 ตัวแปรนามธรรม (Construct) และข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรนามธรรม ที่นำมาเป็นตัววัดค่า (Measurement Items) กอปรกับเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจากการศึกษานำร่อง นำมารวบรวมข้อคำถามใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ให้ความเห็นชอบในแต่ละข้อคำถามด้วยตัวเลือก 3 ตัวและให้คะแนน คือ คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตามวัตถุประสงค์ คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดไม่ได้ตามวัตถุประสงค์ และคะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจ เพื่อพิจารณาว่าแต่ละข้อคำถาม มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) หรือไม่ จากนั้น นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ของแต่ละข้อมาคำนวณหาค่า IOC โดยมีเกณฑ์ คือ (1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ และ (2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุงยังใช้ไม่ได้ (สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ชีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551)

นอกจากนี้การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่มีข้อคำถาม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์แล้วมาทดสอบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) เป็นการแบ่งเครื่องมือวิจัยออกเป็นหลายส่วน และคำนวณความแปรปรวนของคะแนนแต่ละส่วนและ ความแปรปรวนของคะแนนรวมสามารถนำไปใช้ประมาณค่าความเชื่อมั่นแบบความสอดคล้องภายใน ใช้ค่าครอนแบคอัลฟา(Cronbach's alpha) เป็นการวัดสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) (Cronbach, 1951 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 200) การวัดค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น(coefficient of reliability) ของแบบสอบถาม โดยที่ค่า Cronbach's Alpha- α ที่วัดได้มีความหมายที่แสดงระดับความเชื่อมั่นดังนี้

ค่า Cronbach's Alpha - α	ความหมายของระดับความเชื่อมั่น
$\alpha \geq 0.9$	ดีมาก (excellent)
$0.9 > \alpha \geq 0.8$	ดี (good)
$0.8 > \alpha \geq 0.7$	ยอมรับ (Acceptable)
$0.7 > \alpha \geq 0.6$	ไม่แน่ชัด (Questionable)
$0.6 > \alpha \geq 0.5$	แย่มาก (poor)
$0.5 < \alpha$	ไม่ยอมรับ (Unacceptable)

ที่มา: Cronbach, 1951 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 200

3.3.2 การศึกษานำร่อง (Pilot study)

ในการวิจัยนี้ได้ศึกษานำร่องโดยสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ผู้บริหารระดับสูงระดับหุนส่วนผู้จัดการของสำนักงานบัญชีนานาชาติ 2 คน ระดับผู้จัดการ 1 คน และพนักงานระดับกลาง (Senior) 1 คน โดยส่งแบบสัมภาษณ์ให้ทราบล่วงหน้าถึงขอบเขตเนื้อหาที่ต้องการสัมภาษณ์ รวมทั้งการถามคำถามในลักษณะการเปิดกว้างให้แสดงความคิดเห็นโดยไม่มีการชี้นำในประเด็นของการรับรู้ข่าวสาร กฎเกณฑ์ ของการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับใน AEC เป็นการสำรวจที่ทำก่อนการสำรวจจริง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและความเที่ยงตรงของเนื้อหา และนำมารวบรวม กำหนดข้อคำถามร่วมกับคำถามที่พัฒนา อิงจากหลักการ ทฤษฎี และการศึกษาในอดีตที่ได้กล่าวในบทที่ 2 ดังปรากฏในตาราง 3.3 ตัวแปรนามธรรม (Construct) และข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรนามธรรม ที่นำมาเป็นตัววัดค่า (Measurement Items)

การพิจารณาว่าแต่ละข้อคำถามที่จะนำมาเป็นตัววัดค่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ นำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผลการทดสอบข้อคำถาม ดังปรากฏใน ตาราง 3.4 การวัดค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

ตาราง 3.3 ตัวแปรนามธรรม (Construct) และข้อคำถามที่เป็นตัวบ่งชี้ที่นำมาเป็นตัววัดค่า (Measurement Items)

ตัวแปรนามธรรม (Construct) และข้อคำถามที่นำมาเป็นตัววัดค่า (Measurement Items)	อ้างอิงจาก
1.ความรู้ ความสามารถทางเทคนิค	
1.1 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีสากล	- มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับนักวิชาชีพบัญชี (International
1.2 ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำและนำเสนองบการเงิน	
1.3 ความรู้เกี่ยวกับธุรกรรม และ ตราสารทางการเงิน	

ตัวแปรนามธรรม (Construct) และข้อคำถามที่นำมาเป็นตัววัดค่า (Measurement Items)	อ้างอิงจาก
1.4 ความรู้เกี่ยวกับการใช้software/เครื่องมือทางITในการจัดทำบัญชี และนำเสนอ งบการเงิน	Accounting Education Standard for Professional
1.5 ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชี ระบบสารสนเทศ ระบบการควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี	Accountants - - IES)
1.6 ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชีสากล	-IES 2Professional
1.7 ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศในวิชาชีพบัญชี	Knowledge, 2014
1.8 ความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติในสภาวะ แวดล้อมที่ เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- Scott B. Parry, 1997 - อานนท์ ศักดิ์วีระวิทย์, 2547
1.9 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	
1.10 ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการบริหารจัดการ	- สภาวิชาชีพบัญชี ฯ
1.11 ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีสืบสวน การทุจริตทางการเงิน	คณะกรรมการดำเนินงาน
1.12 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายบัญชี และกฎหมายธุรกิจ	ต่างประเทศ, 2557
1.13 ความรู้ด้านกฎหมายสากล	- วีรยุทธ สุขมาก และคณะ, 2557
1.14 ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษี	- นงลักษณ์ ศิริพิศ
1.15 ความรู้ด้านภาษีอากรของประเทศผู้รับ	และคณะ, 2556
1.16 ความรู้ด้านการเงินและเศรษฐศาสตร์	- ลัดดา หิรัญญา, 2555
1.17 ความรู้ด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	-วลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร, 2556
1.18 ความรู้ด้านสังคมวัฒนธรรม ประเพณีของประเทศผู้รับ	2556
1.19 ความรู้ภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับใน AEC	- มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2557
1.20 ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองของประเทศผู้รับ	- คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
1.21 ความรู้เกี่ยวกับการตกลงยอมรับร่วม (MRA) ของ AECเกี่ยวกับบริการวิชาชีพบัญชี	ด้านการทำบัญชี, 2557
2. ความถนัด/ทักษะทางวิชาชีพ	
2.1 ทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษ	-IES 3 ทักษะทางวิชาชีพ
2.2 ทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษ	(Professional Skills),2014
2.3 ทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษ	- Scott B. Parry, 1997
2.4 ทักษะด้านวาทีศิลป์ การเจรจา ตอรองที่เป็นมิตรก่อให้เกิดความไว้วางใจ และ ความเชื่อมั่น	-คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการทำบัญชี, 2557
2.5 ทักษะด้านการพูด การฟังภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับ	-คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี
2.6 ทักษะด้านการคำนวณ	ด้านการบัญชีบริหาร, 2557
2.7 ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์ทาง IT ในงานบัญชี	-อานนท์ ศักดิ์วีระวิทย์, 2547
2.8 ทักษะในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ	-ลัดดา หิรัญญา, 2555
2.9 ทักษะของการแก้ปัญหา และการประยุกต์วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สอดคล้องกับการ เปลี่ยนแปลง	-วลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร, 2556
2.10 ทักษะด้านการวิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศอย่างแม่นยำ	-มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2557
2.11 ทักษะของเทคนิคการสืบค้นสิ่งผิดปกติ กลลวง	



ตัวแปรนามธรรม (Construct) และข้อคำถามที่นำมาเป็นตัววัดค่า (Measurement Items)	อ้างอิงจาก
2.12 ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม การรับฟังความเห็นผู้อื่น	-ปรีศนีย์ ภายพันธ์มิ่งคลและคณะ, 2557
3 คุณค่า จริยธรรม ทักษะคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์	
3.1 ความเคร่งครัด และการยึดมั่นต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ	-IES 4 คุณค่า จริยธรรม และ ทักษะคติที่ดีต่อวิชาชีพ (Professional Value, Ethics, and Attitude), 2014 - Downing & Thackrey, 1971 - Scott B. Parry, 1997 - อานนท์ ศักดิ์วีริชัญญ์, 2547 - สภาวิชาชีพบัญชีฯ คณะอนุกรรมการดำเนินงาน ต่างประเทศ, 2557 - รจนา ชุนแก้ว, 2558 - มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2557
3.2 ความซื่อสัตย์	
3.3 ความมีคุณธรรม	
3.4 ความเสียสละอดทนในการปฏิบัติหน้าที่	
3.5 การเห็นคุณค่าและทักษะคติที่ดีต่อวิชาชีพ	
3.6 การมีเจตคติที่ดีต่อองค์กร	
3.7 ความรับผิดชอบต่อการทำงานตามหน้าที่	
3.8 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	
3.9 ความรักในเกียรติยศ ชื่อเสียงแห่งวิชาชีพ	
3.10 ความขยันใฝ่เรียนรู้	
3.11 ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถแก้ไขความขัดแย้ง	
3.12 การมีบุคลิกภาพที่ดี สร้างความเชื่อมั่นที่เป็นมืออาชีพ	
3.13 ความเป็นผู้นำ	
3.14 การยินดีรับฟังความเห็นของผู้อื่น	
3.15 ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง	
3.16 การมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติหน้าที่	
3.17 การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสังคมในประเทศผู้รับตามวัฒนธรรมและ คุณค่าขององค์กร	
3.18 การมีวิจารณ์ญาณ สุขุม รอบคอบ	
3.19 การมีดุลพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	
3.20 การมีความช่างสังเกตและช่างสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ	

การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ให้ความเห็นชอบในแต่ละข้อคำถามนำมาคำนวณหาค่า IOC ผลการทดสอบ ดังปรากฏใน ตาราง 3.4 การวัดค่า ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC จากการทดสอบความเที่ยงตรงของ ข้อคำถาม การวัดค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ เนื่องจากมีค่า IOC มากกว่า 0.50 โดยมีข้อคำถาม 41 ข้อที่มีค่า IOC เป็น 1 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันมาก 9 ข้อ ที่มีค่า IOC เป็น 0.80 และ 3 ข้อที่มีค่า IOC เป็น 0.60

ตาราง 3.4 การวัดค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

ข้อคำถามที่นำมาเป็นตัววัดค่า (คำถามจากตาราง 3.1)	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					คะแนน รวม	ค่า IOC (คะแนนรวม/จำนวน ผู้เชี่ยวชาญ)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1.1	1	1	1	1	1	5	1.00
1.2	1	0	1	1	1	4	0.80
1.3	1	1	1	1	1	5	1.00
1.4	1	1	1	1	1	5	1.00
1.5	1	1	1	1	1	5	1.00
1.6	1	1	1	1	1	5	1.00
1.7	1	1	1	1	1	5	1.00
1.8	1	1	1	1	1	5	1.00
1.9	1	1	1	1	1	5	1.00
1.10	1	0	0	1	1	3	0.60
1.11	1	1	0	1	1	4	0.80
1.12	1	1	1	1	1	5	1.00
1.13	0	1	0	1	1	3	0.60
1.14	1	1	1	1	1	5	1.00
1.15	1	1	1	1	1	5	1.00
1.16	1	1	1	1	1	5	1.00
1.17	1	1	1	0	1	4	0.80
1.18	1	1	0	1	1	4	0.80
1.19	0	1	1	1	1	4	0.80
1.20	1	1	1	1	1	5	1.00
1.21	1	1	1	1	1	5	1.00
2.1	1	1	1	1	1	5	1.00
2.2	1	1	1	1	1	5	1.00
2.3	1	1	1	1	1	5	1.00
2.4	1	0	1	1	0	3	0.60
2.5	1	1	1	1	1	5	1.00
2.6	1	1	1	1	1	5	1.00
2.7	1	1	1	1	1	5	1.00
2.8	1	0	1	1	1	4	0.80
2.9	1	1	1	1	1	5	1.00
2.10	1	1	1	1	1	5	1.00
2.11	1	1	1	0	1	4	0.80
2.12	1	1	1	1	1	5	1.00

ข้อความที่นำมาเป็นตัววัดค่า (คำถามจกตาราง 3.1)	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					คะแนน รวม	ค่า IOC (คะแนนรวม/จำนวน ผู้เชี่ยวชาญ)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
3.1	1	1	1	1	1	5	1.00
3.2	1	1	1	1	1	5	1.00
3.3	1	1	1	1	1	5	1.00
3.4	1	1	1	1	1	5	1.00
3.5	1	1	1	1	1	5	1.00
3.6	0	1	1	1	1	4	0.80
3.7	1	1	1	1	1	5	1.00
3.8	1	1	1	1	1	5	1.00
3.9	1	1	1	1	1	5	1.00
3.10	1	1	1	1	1	5	1.00
3.11	1	1	1	1	1	5	1.00
3.12	1	1	1	1	1	5	1.00
3.13	1	1	1	1	1	5	1.00
3.14	1	1	1	1	1	5	1.00
3.15	1	1	1	1	1	5	1.00
3.16	1	1	1	1	1	5	1.00
3.17	1	0	1	1	1	4	0.80
3.18	1	1	1	1	1	5	1.00
3.19	1	1	1	1	1	5	1.00
3.20	1	1	1	1	1	5	1.00

การศึกษานำร่องโดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องของข้อถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์แล้วนำมาสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำนวน 40 คน ประกอบด้วยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจาก สำนักงานบัญชีระดับสากลขนาดใหญ่ 20 คน ระดับนานาชาติ 10 คน และระดับชาติจากสำนักงานบัญชีคุณภาพ 10 คนและ ผลจากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น ดังปรากฏใน ตาราง 3.5 การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นค่า Cronbach's alpha ของรายการข้อความ (ดูผลการวิเคราะห์ทางสถิติ ในภาคผนวก ค)

ตาราง 3.5 การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น ค่า Cronbach's alpha ของรายการข้อคำถาม

ตัวแปรนามธรรม (Construct)	Cronbach's alpha	จำนวนข้อคำถาม
ความรู้ ความสามารถทางเทคนิค-ความจริง	0.954	21
ความถนัด/ทักษะทางวิชาชีพ-ความจริง	0.930	12
คุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์-ความจริง	0.975	20
ความรู้ ความสามารถทางเทคนิค-ความคาดหวัง	0.912	21
ความถนัด/ทักษะทางวิชาชีพ-ความคาดหวัง	0.799	12
คุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์-ความคาดหวัง	0.966	20

จากการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach) ซึ่งสรุปได้ว่าตัวแปรมีระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา Cronbach's alpha ที่ทดสอบได้ตามตารางที่ 3.5 มีค่าสัมประสิทธิ์มากกว่า 0.7 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

3.4 การวัดค่า และประมวลผล

การประมวลผลข้อมูลทุติยภูมิ จากข้อมูลเชิงเอกสาร และข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลเชิงพรรณนา และข้อมูลปฐมภูมิที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติในรูปของค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม และศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจากข้อมูลตามสภาพความเป็นจริง และตามความคาดหวังเกี่ยวกับความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการประกอบวิชาชีพในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน นำมา วิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็น ใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและความเป็นจริง และเป็นสูตรที่ นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช (2542) ได้ปรับปรุงสูตรการคำนวณมาเป็นค่าดัชนี PNI Modified

$$PNI\ Modified = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI Modified หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่คาดหวัง คือระดับความต้องการ

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ การประเมินความพร้อมของการประกอบวิชาชีพไทยในการประกอบอาชีพในประเทศผู้รับ AEC โดยการศึกษาเปรียบเทียบตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน กับความคาดหวัง



ใช้สเกลการประเมิน 5 ระดับ 5 คือ มากที่สุด ถึง 1 คือน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้จะนำมาแปลผล 5 ระดับ
ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	สภาพปัจจุบัน /หรือ ที่คาดหวังในระดับมากที่สุด
3.51- 4.50	สภาพปัจจุบัน /หรือ ที่คาดหวังในระดับมาก
2.51- 3.50	สภาพปัจจุบัน /หรือ ที่คาดหวังในระดับปานกลาง
1.51-2.50	สภาพปัจจุบัน /หรือ ที่คาดหวังในระดับน้อย
1.00-1.50	สภาพปัจจุบัน /หรือ ที่คาดหวังในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ข้อค้นพบ

ข้อค้นพบจากการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ผลจากการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ จากบทความ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลง ข้อจำกัด ในการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและข้อตกลงยอมรับร่วมของบริการวิชาชีพบัญชี ในประเทศผู้รับใน ASEAN

ส่วนที่ 2 ผลจากการศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิที่วิเคราะห์จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย 6 ส่วน

ส่วนที่ 2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2.2 การประเมินสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตามความเป็นจริงในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2.3 การประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในการให้บริการในสาขาอาชีพด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี บัญชีภาษีอากร และการให้คำปรึกษาทางการบัญชีในประเทศสมาชิกอื่นใน ASEAN 9 ประเทศในฐานะประเทศผู้รับ

ส่วนที่ 2.4 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยที่มีคุณสมบัติส่วนตัวที่แตกต่างกัน และประกอบวิชาชีพในแขนงของการบริการที่แตกต่างกันมีผลต่อสมรรถนะและความพร้อมที่แตกต่างหรือไม่

ส่วนที่ 2.5 การจัดลำดับเหตุผลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับใน ASEAN หรือไม่ เพราะเหตุใด และ

ส่วนที่ 2.6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศผู้รับในอาเซียน

4.1 ผลจากการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ เอกสารการค้าบริการ และข้อผูกพันการเปิดตลาดบริการเฉพาะ บริการวิชาชีพบัญชี ภายใต้ความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (AFAS) ข้อผูกพันการเปิดตลาดชุดที่ 9 (ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558)

กรอบข้อตกลงการค้าบริการในอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services : AFAS) คือ การลด/ยกเลิกกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค และข้อจำกัดต่อการค้าบริการในอาเซียน ข้อจำกัดต่อการปฏิบัติ



กับต่างชาติ ได้แก่ กฎหมาย/มาตรการที่รัฐของประเทศภาคีมีการใช้บังคับ/ปฏิบัติกับผู้ให้บริการต่างชาติ แตกต่างกับผู้ให้บริการในชาติตน เช่น กฎหมายที่ดินข้อจำกัดด้านสัญชาติ ภาษี สัดส่วนเงินกู้ต่อทุน ทุนขั้นต่ำ ในการนำเงินเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศ

รูปแบบการค้าบริการตามข้อกำหนดในการจัดสาขาบริการขององค์การค้าโลก ได้จัดการบริการสาขาวิชาชีพบัญชีอยู่ในสาขา (Sector) 8 การค้าบริการ สาขาย่อย (Sub-Sector) 8.5 กฎหมาย การบัญชี การสอบบัญชี การบริการทำบัญชี การบริการภาษีอากร (อ้างอิงใน สุนิตา กุลพันธ์ (2557)) และ การจำแนกสาขาบริการวิชาชีพบัญชีตามข้อผูกพันเฉพาะ (Specific Commitment) ของ AFAS จัดอยู่ในหมวดของ Central Product Classification : CPC 8621 การบริการวิชาชีพบัญชี และการสอบบัญชี (Accounting and Auditing Services) หมวด 8622 การทำบัญชี Book-keeping Services , except Tax return ดังรายละเอียดในตาราง 4.1 การจัดหมวดบริการวิชาชีพบัญชี โดยรูปแบบการค้าบริการจำแนกเป็น 4 รูปแบบ (Mode) ได้แก่ Mode 1: การให้บริการข้ามพรมแดน (Cross border supply) เช่น กิจการ/สำนักงานบัญชีไทย ให้บริการทำบัญชีแก่บริษัทในต่างประเทศโดยติดต่อทางอินเทอร์เน็ต e-mail หรือโทรศัพท์ Mode 2: การบริโภคในต่างประเทศ (Consumption aboard) เช่น ตัวแทนของกิจการในประเทศไทยเดินทางไปขอคำปรึกษาด้านบัญชีในต่างประเทศ Mode 3: การจัดตั้งธุรกิจ (Commercial Presence) เช่น สำนักงาน/บริษัทบัญชีโดยคนต่างชาติมาลงทุนตั้งธุรกิจบริการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย และ Mode 4: การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Movement of Natural Persons) เช่น นักบัญชีไทยเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ

ตาราง 4.1 การจัดหมวดบริการวิชาชีพบัญชี

บริการวิชาชีพบัญชี และการตรวจสอบบัญชี (CPC 8621)	บริการรับทำบัญชี ยกเว้นการคืนภาษี (CPC 8622)
บริการตรวจสอบงบการเงิน บริการวิเคราะห์งบการเงิน บริการเตรียมจัดทำงบการเงินสำหรับบริษัทเอกชน บริการด้านบัญชีอื่นๆ	บริการรับทำบัญชี ยกเว้นการคืนภาษี

4.1.1 การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในบริการวิชาชีพบัญชีที่จะก้าวสู่การประกอบวิชาชีพในกลุ่มประเทศผู้รับในอาเซียน

กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ตามข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements : MRA) ของบริการสาขาวิชาชีพบัญชีในฐานะประเทศผู้รับในอาเซียน 10 ประเทศ ตามที่ระบุใน HANDBOOK ON LIBERALISATION OF PROFESSIONAL SERVICES THROUGH MUTUAL RECOGNITION IN ASEAN : ACCOUNTANCY SERVICES (2015) กล่าวถึงหน่วยงานภาครัฐบาลทำหน้าที่กำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศบรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย และเวียดนาม คือกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง ส่วนประเทศไทย คือกระทรวงพาณิชย์ การให้ใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพของแต่ละประเทศมีเกณฑ์ที่คล้ายคลึงกัน ด้านคุณวุฒิการศึกษาปริญญาตรีทางการบัญชี ประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพบัญชีไม่น้อยกว่า 3 ปี มีใบอนุญาตที่ยังไม่หมดอายุ มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อกำหนดทางจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และในการก่อตั้งสำนักงานบัญชี โดยผู้ประกอบการต่างชาติมีข้อจำกัดด้านรูปแบบได้เฉพาะที่กำหนด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นห้างหุ้นส่วน และกิจการร่วมค้า โดยอัตราการถือหุ้นไม่เกินตามที่กำหนด ซึ่งแตกต่างกันขึ้นกับรูปแบบกิจการและสาขาอาชีพ

การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในบริการวิชาชีพบัญชีที่จะก้าวสู่การประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับในกลุ่มประเทศอาเซียนจะขอกำหนดขอบเขตกล่าวถึงเฉพาะในหมวดการบริการ **Mode 3: การจัดตั้งธุรกิจ (Commercial Presence)** และ **Mode 4: การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Movement of Natural Persons)**

Mode 3 การจัดตั้งธุรกิจ (Commercial Presence) กรณีการเป็นผู้ประกอบการเข้าไปก่อตั้งธุรกิจบริการทางการบัญชี กฎเกณฑ์ ข้อกำหนดเป็นไปตามกฎหมายของการก่อตั้งธุรกิจในประเทศผู้รับ ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด อันเป็นเงื่อนไขในการเข้ามาให้บริการของผู้ให้บริการต่างชาติ ได้แก่ (1) การจำกัดสัดส่วนการถือหุ้น (2) การจำกัดจำนวนผู้ให้บริการ (3) การจำกัดมูลค่าสินทรัพย์ในการให้บริการ (4) การกำหนดปริมาณของบริการ (5) การกำหนดจำนวนของบุคลากรที่ให้บริการ และ (6) การกำหนดประเภทของนิติบุคคล การเอื้อประโยชน์ ที่จะมีความหรือน้อยในการประกอบกิจการขึ้นอยู่กับข้อผูกพันเฉพาะของธุรกิจบริการสาขาการบัญชีของสมาชิกอาเซียนภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) การตกลงเจรจาของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่างตอบแทนของประเทศคู่ค้า แบบทวิภาคี หรือ ของกลุ่มประเทศอาเซียนหลายๆ ประเทศแบบพหุภาคี ข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศ ตามข้อผูกพันการเปิดตลาดชุดที่ 9 (Specific Commitments for 9th Package of Commitment under AFAS) และการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศ

สมาชิกอาเซียน มีกฎระเบียบตามข้อตกลงด้านกฎหมาย ข้อจำกัดของประเภทธุรกิจ อัตราการถือหุ้นของต่างชาติและ

Mode 4: การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Movement of Natural Persons) ตามข้อผูกพันการเปิดตลาดชุดที่ 9 มีกำหนดเฉพาะประเทศบรูไนเท่านั้น ส่วนประเทศอื่นๆเป็นข้อตกลงเฉพาะการบริการโดยบุคคลธรรมดา ตามข้อผูกพันการเปิดตลาดชุดที่ 8 ดังรายละเอียดในตาราง 4.2 (ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558)



ตาราง 4.2 ตารางเปรียบเทียบข้อผูกพันการค้าบริการสาขาบริการวิชาชีพบัญชีเฉพาะแบบการจัดตั้งธุรกิจ (Mode 3-(3)) และการให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Mode 4-(4)) ของสมาชิกอาเซียนภายใต้ความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (Asian Framework Agreement on Services – AFAS) ชุดที่ 9 และการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน มีกฎระเบียบตามข้อตกลงด้านกฎหมาย ข้อจำกัดของประเภทธุรกิจ อัตราการถือหุ้นของต่างชาติ

ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
บรูไน	<p>3) อนุญาตเฉพาะกิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) หรือห้างหุ้นส่วน (Partnership) เท่านั้น แต่ต้องจดทะเบียนกับสำนักทะเบียนการค้า (Registrar of Business Names) โดยอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นได้ 20 คน ทั้งนี้ ห้างหุ้นส่วนจะต้องประกอบด้วยบุคคล บริษัทในประเทศ และ/หรือสาขาของบริษัทต่างชาติ และสำนักงานใหญ่ของบริษัทจะต้องอยู่ในประเทศบรูไน และในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Section) กำหนดคือไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการถือหุ้นของชาวต่างชาติหรือผลประโยชน์ของบริษัทที่จัดตั้งในบรูไน แต่กิจการต่างชาติที่เข้ามาประกอบการต้องสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีการจ้างงาน และพัฒนาบุคลากรที่เป็นคนบรูไนได้มากยิ่งขึ้น</p> <p>4) ไม่ผูกพัน ยกเว้นแต่ที่ระบุไว้ใน Horizontal Section คือ ผูกพันเฉพาะผู้โอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติ (Intra corporate-transferee : ICT) ระดับบริหารจัดการ และผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ผู้โอนย้ายเป็นลูกจ้างของบริษัทที่มีสาขา</p>		<p>1) Business Name Act (Chapter 92)</p> <p>2) Companies Act (Chapter 93)</p>	<p>บริษัทต่างชาติ (Foreign Company) ไม่สามารถจดทะเบียนเป็นธุรกิจได้ ยกเว้นแต่ที่ได้จดทะเบียนภายใต้กฎหมายการจดทะเบียนบริษัทแล้ว (Companies Act) ธุรกิจมี 2 รูปแบบ คือ</p> <p>1) กิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) ผู้ประกอบการต่างชาติไม่สามารถจดทะเบียนกิจการเจ้าของคนเดียวได้</p> <p>2) ห้างหุ้นส่วน (Partnership) จำนวนหุ้นส่วนต้องอยู่ระหว่าง 2 ถึง 20 ราย สามารถเป็นบริษัทท้องถิ่น (Local company) หรือ บุคคลธรรมดา สำนักงานสาขาของบริษัทต่างชาติ โดยปกติหุ้นส่วนอย่างน้อย 1 หุ้นส่วนต้องเป็นผู้ประกอบการสัญชาติบรูไน (Bruneian) หรือพำนักอยู่ในบรูไน (Brunei Permanent Resident) ผู้ประกอบการต่างชาติที่ต้องการจดทะเบียนเป็นห้างหุ้นส่วนต้องจดทะเบียนภายใต้กฎหมายการจดทะเบียนบริษัทและได้รับการอนุมัติจาก สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (Immigration</p>

ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
	บริษัทย่อย บริษัทในเครือ ที่อยู่ในบรูไน และเคยทำงานนอกประเทศบรูไนมาไม่น้อยกว่า 1 ปี นอกจากนี้การเข้ามาทำงานในบรูไนถูกจำกัดเพียง 3 ปี หลังจากนั้นสามารถต่อสัญญาได้อีก 2 ปี รวมทั้งหมดทำงานได้ไม่เกิน 5 ปี			Department, Economic Planning Unit) และสำนักงานแรงงาน (Labour Department) ก่อน นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ บุคคลต่างชาติสามารถมีสิทธิเป็นหุ้นส่วนใหญ่หรือหุ้นส่วนเล็ก ขึ้นอยู่กับประเภทอุตสาหกรรมและกิจกรรมของบริษัทดังกล่าวบุคคลต่างชาติสามารถถือหุ้นส่วน ร้อยละ 100 เฉพาะในอุตสาหกรรมและกิจการที่รัฐบาลส่งเสริม
กัมพูชา	3) ไม่มีข้อจำกัดการจัดตั้งธุรกิจ (Commercial Presence) ในกัมพูชา ยกเว้นบริการ และการตรวจสอบบัญชี ระบุในข้อผูกพันทั่วไป(Horizontal Section) คือไม่มีข้อจำกัดการถือหุ้นของต่างชาติ ผู้ที่ต้องการได้รับ การส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายต้อง ให้การอบรมพนักงานกัมพูชาอย่างเพียงพอ เหมาะสม สม่่าเสมอ และสนับสนุนให้ได้รับตำแหน่งอาวุโส 4) ไม่ผูกพัน ยกเว้นระบุไว้ใน Horizontal Section คือผูกพันเฉพาะการเข้ามาและให้บริการเป็นการชั่วคราว ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งของการเป็น (1) ผู้เยี่ยมเยือน เช่น เป็นผู้เข้าร่วมการประชุม การเจรจาต่อรอง เข้ามาอยู่โดยไม่ได้คำตอบแทนจากแหล่งใดๆ ในกัมพูชา และไม่ได้เข้ามาติดต่อค้าขาย ให้บริการโดยตรง กำหนดเวลาเริ่มแรก 30 วัน		1) Law on Commercial Rules and Registration 2) Law on Commercial Enterprise	<ul style="list-style-type: none"> บริษัทจำกัดอาจมีเจ้าของเป็นคนสัญชาติกัมพูชา ร้อยละ 100 หรือเป็นบริษัทที่มีชาวต่างชาติเป็นเจ้าของ ร้อยละ 100 หรือเป็นการร่วมทุนระหว่างสองฝ่าย บริษัทสัญชาติกัมพูชาคือบริษัทที่มีชาวกัมพูชาถือหุ้นอย่างน้อยร้อยละ 51 และประธานบริษัทจำกัดอาจเป็นชาวกัมพูชา หรือชาวต่างชาติก็ได้ ผู้ประกอบการต่างชาติสามารถจัดตั้งบริษัทจำกัดได้ และสามารถจัดตั้ง กิจการหรือสำนักงานใน 3 รูปแบบ 1) สำนักงานสาขาของบริษัทต่างชาติ (Branch of a Foreign Company) คือ รูปแบบการจัดตั้ง สำนักงานโดยบริษัทแม่ (Parent Company) ที่มีสำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ ซึ่งบริษัทแม่เป็นผู้รับผิดชอบต่อภาระหนี้และ





ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
	และขยายเวลาได้ถึง 90 วัน (2) ผู้ที่รับผิดชอบก่อตั้งกิจการ และ (3) ผู้โอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติในฐานะผู้บริหารจัดการและผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น โดยระยะเวลาการให้ถิ่นพำนักชั่วคราวและใบอนุญาตทำงาน 2 ปี และหลังจากนั้นต่อสัญญาเป็นรายปี สูงสุดไม่เกิน 5 ปี			ผลกำไรขาดทุนของสาขา สำนักงานสาขาของบริษัทต่างชาติ ต้องจดทะเบียนตามกฎหมายการจดทะเบียนพาณิชย์ (Law on Commercial Rules and the Commercial Register) และกฎหมายธุรกิจ (Law on Commercial Enterprise) 2) สำนักงานผู้แทน (Representative Office of a Foreign Company) 3) บริษัทในเครือ (Subsidiary Company) นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติในกัมพูชา กัมพูชาไม่มีข้อจำกัดเรื่องสัดส่วนการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ ยกเว้นกรณีการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งเฉพาะผู้มีสัญชาติกัมพูชาและนิติบุคคลที่มีชาวกัมพูชาถือหุ้นและมีสิทธิ์ในการออกเสียงร้อยละ 51 ขึ้นไป จึงจะสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ (Article 8, Law on Investment) ทั้งนี้ นักลงทุนต่างชาติสามารถขอเช่าที่ดินเพื่อทำประโยชน์โดยการขอสัมปทานจากภาครัฐได้ โดยส่วนใหญ่สัญญาสัมปทานจะมีระยะเวลาประมาณ 15 ปี
อินโดนีเซีย	3) อนุญาตให้ก่อตั้งกิจการร่วมค้า โดยต่างชาติร่วมทุนได้ถึงร้อยละ 51 และตามข้อผูกพันทั่วไปกำหนดว่าเป็นกิจการที่เป็นสาขา สำนักงานตัวแทน หากเป็นกิจการร่วมค้าต้องเป็น	3) เป็นไปตามกฎหมายการลงทุนต่างประเทศ (Foreign	1) Law of the republic of	ภายใต้กฎหมายการลงทุนกำหนดไว้ว่าการลงทุนโดยตรงของบริษัทต่างประเทศในอินโดนีเซีย สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ ได้แก่

ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
	กิจการที่จำกัดความรับผิดชอบ ไม่เกินร้อยละ 49 ของทุนเรือนหุ้น	Investment Law) ของอินโดนีเซีย และตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป Horizontal Section คือ) การลงทุนควรอยู่ในรูปแบบร่วมลงทุนหรือสำนักงานตัวแทนการร่วมลงทุนควรเป็นรูปแบบ Limited Liability Enterprise และหุ้นต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49 4) ตามที่ได้ระบุไว้ในข้อผูกพันทั่วไป Horizontal Section คือผูกพันเฉพาะผู้มีอำนาจสั่งการผู้จัดการและ	Indonesia No.40-2007 on Limited Liability Company 2) Law of the republic of Indonesia No.25-2007 on Investment	(1) การลงทุนโดยตรงของบริษัทต่างประเทศ (Penanaman Medal Asing : PMA) เป็นรูปแบบทั่วไปของนักลงทุนต่างประเทศที่ต้องการจะทำธุรกิจในอินโดนีเซีย สามารถทำได้ 2 ลักษณะคือ บริษัทจำกัด (Limited Liability Company หรือ Perseroan Terbatas : PT) โดยนักลงทุนต่างประเทศสามารถถือหุ้นได้ร้อยละ 100 และกิจการร่วมค้า (Joint Ventruer) (2) การตั้งบริษัทผู้แทน (Representative Office : RO) บริษัทจำกัด (Limited Liability Companies หรือ Perseroan Terbatas : PT) ผู้ประกอบการต่างชาติไม่สามารถเป็นกรรมการผู้จัดการ (Directors) หรือผู้รับมอบอำนาจ (Foreign investment commissioners) ของบริษัทจำกัดได้ นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ไม่มีข้อจำกัดเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ ยกเว้นกิจการที่ห้ามต่างชาติลงทุนตามประกาศประธานาธิบดี ฉบับที่ 111/2007 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2550 ได้แก่ สาขา Culture and Tourism สาขา Industry สาขา Agriculture สาขา Forestry สาขา Transportation และกิจการที่อนุญาตให้ลงทุนได้โดยมีเงื่อนไข แบ่งออกได้เป็น





ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
		ผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาด้านเทคนิค		7 กลุ่ม ตามประกาศประธานาธิบดีที่ 77/2007 ดังนี้ กิจการที่สงวนไว้สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม กิจการที่ต้องเป็นหุ้นส่วน กิจการที่จำกัดเงินลงทุนของต่างชาติ กิจการที่มีข้อกำหนดเรื่องสถานที่ตั้ง กิจการที่ต้องขอใบอนุญาตพิเศษ กิจการที่สงวนไว้สำหรับชาวอินโดนีเซียเท่านั้น กิจการที่มีเงื่อนไขทั้งเงินลงทุนและสถานที่ตั้ง
สปป. ลาว	3) ผู้ประกอบการใน สปป. ลาว ต้องขออนุญาตจากกระทรวงการคลังและมีคุณสมบัติ (1) เป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพใดของ IFAC หรือองค์กรที่ สปป. ลาวเป็นหุ้นส่วน (2) ได้รับใบคุณสมบัติตามที่กำหนด หรือ มีคุณสมบัติเทียบเท่าที่อนุมัติจากคณะกรรมการ (3) ผ่านการอบรมและการทดสอบความถนัด จรรยาบรรณ มาตรฐานการรายงานการเงินตามที่กำหนดไว้ของกระทรวงการคลังและสถาบันนักบัญชีรับอนุญาต สปป.ลาว โดยกิจการต้องมีผู้อำนวยการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสัญชาติลาว นอกจากนี้ ยังกำหนดว่าหลังจาก 2 กุมภาพันธ์ 2020 กิจการทุกประเภท ยกเว้นกิจการร่วมค้าที่ประกอบกิจการวิชาชีพใน สปป. ลาวต้องเป็นสมาชิกสถาบันนักบัญชีรับอนุญาต สปป.ลาว ตามข้อตกลงทั่วไป การลงทุนควรอยู่ในรูปแบบร่วมลงทุนในกิจการร่วมค้าต่างชาติถือหุ้นอย่างน้อย ร้อยละ 10 ต่างชาติเป็นเจ้าของ		1) กฎหมายวิสาหกิจ (The Enterprise Law) 2) กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน (The Investment Promotion Law)	วิสาหกิจได้อนุญาตให้ผู้ประกอบการต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ ร้อยละ 100 ในรูปแบบของวิสาหกิจ ดังนี้ (1) วิสาหกิจส่วนบุคคล (2) วิสาหกิจหุ้นส่วนสามัญ (3) วิสาหกิจหุ้นส่วนจำกัด (4) บริษัทจำกัดผู้เดียว (5) บริษัทจำกัด (6) สาขาของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท (วิสาหกิจต่างชาติสามารถจัดตั้งสาขาในสปป.ลาวได้แก่ สาขาร้านอาหาร และการประกันภัย) (7) สำนักงานสาขา/ตัวแทน (Branch/Representative Office)

ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
	ทั้งหมด หรือสำนักงานตัวแทน และผู้ให้บริการต่างชาติ จะต้องได้รับใบอนุญาตในการดำเนินงาน และข้อตกลง 4) ไม่ผูกพัน			<p>นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● สปป. ลาว มีการจำกัดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติไม่เกิน ร้อยละ 49 ในธุรกิจสถานีโทรทัศน์และวิทยุ การคมนาคมขนส่ง ส่วนธุรกิจประกันภัยต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ไม่เกิน ร้อยละ 51 ● สปป. ลาว ยังได้มีการสงวนอาชีพบางประเภทไว้สำหรับคนลาวเท่านั้น ห้ามมิให้มีการขึ้นทะเบียนวิสาหกิจให้ผู้ลงทุนต่างชาติ หรือบริษัทต่างชาติเพื่อดำเนินธุรกิจที่เป็นอาชีพสงวนสำหรับคนลาวโดยเฉพาะ ซึ่งสามารถแยกเป็นประเภทธุรกิจได้ 6 ประเภท ดังนี้ 1) พลังงานและบ่อแร่ 2) อุตสาหกรรม และการค้า 3) โยธาธิการ และขนส่ง 4) แกล่งข้าว วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว 5) ธนาคาร แห่ง สปป. ลาว และ 6) สาธารณสุข ● กฎหมายแห่ง สปป. ลาว มิได้ห้ามต่างชาติเป็นกรรมการผู้จัดการที่มีอำนาจผูกพันบริษัท แต่ถ้าเป็นกรณีที่กรรมการผู้จัดการเป็นผู้ถือหุ้นอยู่แล้วกรรมการผู้จัดการนั้นจะไม่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน จะมีก็แต่เบี้ยประจำปีและเบี้ยประชุมซึ่งจะถูกกำหนดโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ เว้นเสียแต่มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในข้อบังคับบริษัท





ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
มาเลเซีย	<p>3) ไม่มีข้อจำกัด อนุญาตเฉพาะห้างหุ้นส่วนที่จดทะเบียนในประเทศกับนักบัญชีชาวมาเลเซีย หรือบริษัทบัญชีของมาเลเซียโดยต่างชาติถือหุ้นและกรรมการ การจดทะเบียนบริษัทต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 2 คน ที่ถือหุ้นจำนวนอย่างน้อย 1 หุ้น และกรรมการอย่างน้อย 2 คน ที่อาศัยอยู่ในมาเลเซียและข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) คือ ไม่อนุญาตให้ซื้อขาย ที่ดิน หรือผลประโยชน์อื่นใดเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพย์สิน และอสังหาริมทรัพย์ เพื่อการเก็งกำไร หรือไม่ได้ใช้ในการผลิตสินค้า บริการหรือการกระทำใดที่ขัดต่อผลประโยชน์ต่อภาครัฐ และไม่จำกัดขอบเขตการลงทุนหากได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษเป็น BUMIPUTERA วิสาหกิจที่มีคนมาเลเซียเป็นเจ้าของในกิจการที่ให้บริการที่รัฐบาลให้การสนับสนุน และก่อตั้งเพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามนโยบายเศรษฐกิจใหม่ และนโยบายการพัฒนาประเทศ</p> <p>4) มีข้อผูกพันเพิ่มเติมสำหรับผู้ให้บริการทางการบัญชี ภาษี และสอบบัญชี คือการสอบ Qualifying Examination ทำเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อทดสอบสมรรถนะและความสามารถในการให้บริการเพื่อนำไปขึ้นทะเบียนกับสมาคมการบัญชีมาเลเซีย (MIA)</p>	<p>3) การสอบ Qualifying Examination ทำเป็นภาษาอังกฤษเพื่อทดสอบสมรรถนะและความสามารถในการให้บริการเพื่อนำไปขึ้นทะเบียนกับสมาคมการบัญชีมาเลเซีย (MIA)</p>	<p>1) Registration of Business Act 1956 (Act 197)</p> <p>2) Companies Act 1965 (Revised – 1973) (Act 125)</p>	<p>บริษัทผู้ประกอบการต่างชาติ (Foreign Company)</p> <p>ผู้ถือหุ้นและกรรมการ การจดทะเบียนบริษัทต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 2 คน ที่ถือหุ้นจำนวนอย่างน้อย 1 หุ้น และกรรมการอย่างน้อย 2 คน ที่อาศัยอยู่ในมาเลเซีย</p> <p>นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ</p> <p>รัฐบาลมาเลเซียต้อนรับการลงทุนจากต่างชาติโดยเฉพาะในสาขาการผลิต อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมาเลเซียสนับสนุนให้มีการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติกับนักลงทุนชาวมาเลเซีย ดังนั้น จึงมีการกำหนดเงื่อนไขการถือหุ้นของต่างชาติบางประการ</p>

ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
เมียนมาร์	<p>3) สนับสนุนให้มีการร่วมทุน หรือเป็นหุ้นส่วนกับผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่จดทะเบียนของเมียนมาร์ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายการลงทุนต่างประเทศ (Foreign Investment Law) ซึ่งกำหนดว่า ผู้ร่วมทุนต่างชาติจะต้องมีคุณสมบัติ และจดทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีในประเทศถิ่นกำเนิดของตนด้วย และอนุญาตคนต่างชาติลงทุนได้ถึงร้อยละ 70 และข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) คือต่างชาติลงทุนได้เมื่อปฏิบัติตาม Myanmar Companies Act 1914, Partnership Act 1950, The Foreign Investment Law (2012), Notification No.1/2013 of Myanmar Investment Commission and Myanmar Citizens' Investment Law (2013) การลงทุนอาจอยู่ในรูปแบบร่วมลงทุน</p> <p>4) ต่างชาติที่ไม่มีแหล่งพำนักต้องมีการจ่ายภาษีหัก ณ ที่จ่ายตามอัตราที่กำหนด และจ่ายภาษีเงินได้หากชาวต่างชาติเป็นบุคคลธรรมดาได้อยู่ในเมียนมาร์ไม่น้อยกว่า 183 วัน ในระหว่างปีที่มีเงินได้</p>		<p>1. The Myanmar Companies Act 1914</p> <p>2. The Special Company Act 1950</p> <p>3. The Union of Myanmar Foreign Investment Law</p>	<p>การจดทะเบียนจัดตั้ง บริษัทจำกัดทำได้ 3 รูปแบบ</p> <p>(1) บริษัทท้องถิ่น (Myanmar Company): บริษัทที่ถือหุ้นโดยคนเมียนมาร์ 100%</p> <p>(2) บริษัทร่วมทุน (Joint Ventures): นักลงทุนต่างชาติสามารถร่วมกับบุคคลธรรมดา บริษัทหรือรัฐวิสาหกิจของเมียนมาร์ในการจัดตั้งบริษัทร่วมทุน ทั้งในลักษณะของห้างหุ้นส่วนและบริษัทจำกัด</p> <p>(3) บริษัทต่างชาติ (Foreign Company): นักลงทุนต่างชาติอาจจัดตั้งบริษัทจากเงินทุนต่างประเทศ หรือมีผู้ถือหุ้นเป็นต่างชาติทั้ง ร้อยละ 100 โดยบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นเป็นคนต่างชาติ 1 คนขึ้นไป จะถือเป็นบริษัทต่างชาติ</p> <p>3. สำนักงานสาขาหรือสำนักงานผู้แทนของบริษัทต่างชาติ (Branch or Representative offices of a foreign company)</p> <p>สำนักงานสาขาผู้ลงทุนจะต้องนำเงินทุนเข้าประเทศเมียนมาร์ โดยมีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องนำเข้ามาในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราขั้นต่ำต่างกันตามประเภทธุรกิจ</p> <p>นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ</p> <p>นักลงทุนต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ ร้อยละ 100 อย่างไรก็ตาม หากเป็นการลงทุนในกิจการร่วมค้า (Joint Venture)</p>





ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
				ระหว่างนักลงทุนต่างชาติกับนักลงทุนชาวเมียนมาร์ นักลงทุนต่างชาติจะต้องมีส่วนการลงทุนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด
ฟิลิปปินส์	3) อนุญาตเฉพาะ ผู้ปฏิบัติงานคนเดียว (Single Practitioner) หรือห้างหุ้นส่วนสำหรับการบัญชีสาธารณะ (การทำบัญชีของนักบัญชีแบบอิสระโดยรับทำบัญชีให้กับหน่วยงานต่างๆ โดยคิดค่าจ้างตามขนาดและลักษณะของธุรกิจรวมทั้งรับจ้างสอบบัญชี) จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountants: CPAs) ในฟิลิปปินส์ ทั้งนี้ CPAs ในการปฏิบัติงานสาธารณะจะต้องมีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปี ในสาขาของการปฏิบัติงานสาธารณะ ซึ่งรวมถึงภาษี ก่อนที่จะได้รับใบอนุญาต และข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) คือกิจการที่สงวนไว้ตามกฎหมายสำหรับชาวฟิลิปปินส์ ต่างชาติต้องถือหุ้นข้างน้อย และผู้บริหารจะต้องมีสัญชาติฟิลิปปินส์ และอนุญาตให้กิจการที่คนสัญชาติฟิลิปปินส์ถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 มีสิทธิซื้อและครอบครองที่ดินได้ 4) อนุญาตให้มีผู้เชี่ยวชาญ (Specialists/Experts)	3) ไม่ผูกพัน ยกเว้นแต่ อนุญาตให้เฉพาะ บริษัทที่มีสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติมีอัตราการถือหุ้นถึงร้อยละ 70 4) ไม่ผูกพัน	1. Corporation Code of the Philippines 2. Civil Code (Partnerships) 3. Securities Regulation Code (R.A. 8799) 4. Presidential Decree (P.D.) 902-A as Amended	บริษัทที่แบ่งทุนออกเป็นหุ้น (Stock Corporations) สามารถดำเนินธุรกิจได้หลากหลาย โดยประเทศฟิลิปปินส์ไม่มีองค์กรธุรกิจประเภทบริษัทจำกัด (Limited Liability Corporation : LLC) บริษัทที่แบ่งทุนออกเป็นหุ้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท (1) บริษัทฟิลิปปินส์ (Filipino corporation) ผู้ประกอบการฟิลิปปินส์มีส่วนถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป (2) บริษัทต่างชาติในประเทศฟิลิปปินส์ (Domestic foreign-owned corporation) ผู้ประกอบการต่างชาติมีส่วนถือหุ้นตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป โดยสัญชาติของบริษัทที่แบ่งทุนออกเป็นหุ้นมีผลสำคัญต่อการทำธุรกรรม อาทิ การถือครองที่ดิน การรับสิทธิประโยชน์ทางภาษี และการประกอบธุรกิจที่จำกัดสัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้ประกอบการต่างชาติ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต่างชาติสามารถถือหุ้นในบริษัทที่แบ่งทุนออกเป็นหุ้นได้ ร้อยละ 100 หาก

ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
				<p>ไม่ได้ดำเนินธุรกิจที่อยู่ในบัญชีควบคุม (Philippines Foreign Investment Negative List) ฉบับปัจจุบัน คือ Executive Order No.139 วันที่ 22 ตุลาคม 2002</p> <p>2. ธุรกิจที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายต่างชาติ มี 4 ประเภท ดังนี้</p> <p>1) สำนักงานสาขา (Branch Office) กิจการที่จดทะเบียนในต่างประเทศแล้วเข้ามาดำเนินธุรกิจ ในฟิลิปปินส์ ภายใต้การบริหารงานของสำนักงานใหญ่ ในต่างประเทศ</p> <p>2) สำนักงานผู้แทน (Representative Office) กิจการที่จดทะเบียนในต่างประเทศแล้วเข้ามาตั้งสำนักงานผู้แทนในฟิลิปปินส์เพื่อทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล เป็นศูนย์การติดต่อสื่อสารของบริษัทแม่และการควบคุมคุณภาพสินค้า สำนักงานผู้แทน</p> <p>3) สำนักงานภูมิภาค (Regional Head Quarters : RHQ) มีสถานะเสมือนเป็นผู้ประสานงาน ที่ปรึกษาและให้ข้อมูลแก่สำนักงานใหญ่ในต่างประเทศ โดยไม่มีส่วนร่วมในการบริหารของบริษัทในเครือหรือสำนักงานสาขาของบริษัทต่างชาติ (Multinational Company)</p>





ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
				<p>4) สำนักงานปฏิบัติการภูมิภาค (Regional Operating Head Quarters : RHOQs)</p> <p>ดำเนินกิจกรรมมาแทนบริษัทแม่ โดยมีรายได้ในฟิลิปปินส์ ต้องนำเงินเข้าประเทศฟิลิปปินส์</p> <p>นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ</p> <p>กฎหมายการลงทุนของต่างชาติ ปี 2534 (Foreign Investment Act 1991) อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นได้ ร้อยละ 100 ในเกือบทุกกิจการ ยกเว้นแต่ที่ระบุไว้ใน Foreign Investment Negative Lists : FINL) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) กิจการที่จำกัดการถือหุ้นของต่างชาติตามกฎหมาย หรือบทบัญญัติเฉพาะ และ 2) กิจการที่จำกัดการถือหุ้นของต่างชาติ ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคง การป้องกันประเทศ สุขอนามัย วัฒนธรรม หรือเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ กิจการที่มีข้อจำกัดการลงทุนของต่างชาติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายวิชาชีพสงวนไว้เฉพาะคนฟิลิปปินส์ ดังนี้ วิศวกร แพทย์ พยาบาล นักบัญชี สถาปนิก (อย่างไรก็ดี ฟิลิปปินส์กำลังแก้ไขกฎหมายเพื่อให้ต่างชาติที่มาจากประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถประกอบวิชาชีพ ตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพ (MRAs)</p>

ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
สิงคโปร์	<p>3) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นแต่นักบัญชี (Public Accountant) จะต้องพำนักอยู่ในสิงคโปร์ หรือหุ้นส่วนอย่างน้อย 1 คน ของบริษัทจะต้องพำนักอยู่ในสิงคโปร์ และข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) ไม่มีข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดสำหรับการลงทุนของต่างชาติ</p> <p>4) ไม่ผูกพัน ยกเว้นแต่ที่ระบุไว้ใน Horizontal Section คือ ผูกพันเฉพาะ ICT ระดับบริหาร จัดการ และผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น</p>	<p>3) ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นแต่เจ้าของหรือหนึ่งในหุ้นส่วนหรือผู้จัดการของบริษัททำบัญชีสาธารณะจะต้องเป็นนักบัญชี (Public Accountant) ที่จดทะเบียนในสิงคโปร์ และพำนักอยู่ในสิงคโปร์อยู่แต่เดิม (ordinarily resident) หรือเจ้าของหรือหนึ่งในหุ้นส่วน ผู้จัดการ ผู้อำนวยการจะต้องพำนักอยู่ในสิงคโปร์อยู่แต่เดิม (ordinarily resident)</p> <p>4) ไม่ผูกพัน</p>	<p>1. Business Registration Act (Chapter 32)</p> <p>2. Company Act (Chapter 50)</p> <p>3. Limited Liability Partnership Act (Chapter 163A)</p> <p>4. Limited Partnership Act (Chapter 163B)</p> <p>5. Partnership Act (Chapter 391)</p>	<p>บริษัทต่างชาติไม่สามารถจดทะเบียนกิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) และห้างหุ้นส่วน (Partnership) ได้ ต้องจดทะเบียนรูปแบบธุรกิจภายใต้ The Companies Act (Chapter 50)</p> <p>ผู้ประกอบการต่างชาติที่ต้องการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท (Company) ต้องลงทะเบียน EntrePass ต่อกระทรวงแรงงาน (Ministry of Manpower: MOM) และบุคคลต่างชาติที่ต้องการทำงานที่ประเทศสิงคโปร์ต้องลงทะเบียน Employment Pass ต่อกระทรวงแรงงาน (Ministry of Manpower : MOM)</p> <p>นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ</p> <p>รัฐบาลสิงคโปร์ให้ความเท่าเทียมกันระหว่างนักลงทุนชาวสิงคโปร์และชาวต่างชาติ โดยชาวต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ ร้อยละ 100 ในธุรกิจเกือบทุกประเภท ยกเว้นธุรกิจด้านกระจายเสียงและการจัดสรรคลื่นความถี่ ซึ่งต่างชาติสามารถถือหุ้นสูงสุดได้ไม่เกิน ร้อยละ 49 ธุรกิจด้านหนังสือพิมพ์ต่างชาติสามารถถือหุ้นได้ไม่เกิน ร้อยละ 5 อย่างไรก็ตาม สิงคโปร์ได้กำหนดอาชีพสงวนที่ห้ามต่างชาติเข้ามาลงทุน ได้แก่ ธุรกิจด้านกฎหมาย และการประกอบอาชีพทนายความ นอกจากนี้ชาวต่างชาติยังไม่สามารถลงทุนใน</p>





ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
				ธุรกิจที่ดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจสิงคโปร์ ได้แก่ ธุรกิจการบิน และบริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า ประปา
ไทย	<p>3) ไม่มีข้อจำกัด โดยข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitment) กำหนดข้อผูกพันการจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด ต่างชาติถือหุ้นได้ และปฏิบัติตามกฎหมายไทย กิจการร่วมค้า อัตราส่วนการถือหุ้นของต่างชาติไม่เกินร้อยละ 49 และมีจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติไม่เกินหนึ่งของผู้ถือหุ้นในบริษัท</p> <p>4) ไม่ผูกพัน</p>	<p>3) ไม่มีข้อจำกัด โดยข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitment) กำหนดข้อผูกพันการจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบ บริษัทจำกัด ต่างชาติถือหุ้นได้ และปฏิบัติตามกฎหมายไทย กิจการร่วมค้า อัตราส่วนการถือหุ้นของต่างชาติไม่เกินร้อยละ 70</p>	<p>1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นส่วนและบริษัท</p> <p>2) พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>3) พ.ร.บ. สมาคมการค้า พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>4) พ.ร.บ. หอการค้า พ.ศ. 2509 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>5) พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542</p>	<p>การจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจของผู้ประกอบการสัญชาติไทย และผู้ประกอบการต่างชาติมีขั้นตอนที่ไม่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการต่างชาติที่จดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจในประเทศไทยและถือหุ้นมากกว่าร้อยละ 49 ต้องจดทะเบียนขอรับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า</p> <p>การถือหุ้นของต่างชาติสำหรับโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน ดังนี้</p> <p>โครงการลงทุนในกิจการตามที่ปรากฏในบัญชีหนึ่งท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน</p> <p>โครงการลงทุนในกิจการตามที่ปรากฏในบัญชีสอง และบัญชีสามท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นได้ เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดไว้เป็นการเฉพาะเมื่อมีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติเป็นการเฉพาะสำหรับกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนบางประเภท</p>

ประเทศสมาชิกอาเซียน	ข้อผูกพันเฉพาะในรายสาขา (Sector Specific Commitments)		กฎหมาย/ระเบียบการจัดตั้งธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	
	บริการวิชาชีพบัญชี บริการบัญชี และตรวจสอบบัญชี (Accounting and Auditing services)	บริการรับทำบัญชี (Book-Keeping Services)	กฎหมายที่ใช้	ประเภทธุรกิจที่ต่างชาติสามารถก่อตั้งกิจการ และนโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ
เวียดนาม	<p>3) ไม่มีข้อจำกัดโดยข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitments) กำหนดการลงทุนอาจอยู่ในรูปแบบสัญญาความร่วมมือทางธุรกิจวิสาหกิจร่วมลงทุน (Business Co-operation Contract) กิจการร่วมค้า และวิสาหกิจที่ต่างชาติลงทุนทั้งหมด ร้อยละ 100</p> <p>4) ไม่ผูกพัน</p>		<p>1) Law on Enterprise No. 60-2005-QH11 และ Government Decree on Enterprise Registration No.43/2010/ND-CP</p> <p>2) Investment Law No. 59/2005/QH11</p>	<p>การจดทะเบียนธุรกิจต่างชาติของเวียดนามโดยทั่วไปไม่มี ความแตกต่างจากการจดทะเบียนธุรกิจในประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณีตามมูลค่าการลงทุน คือ</p> <p>(1) ธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนน้อยกว่า 3 แสนล้านดอง (ประมาณ 14.4 ล้าน USD)</p> <p>(2) ธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนมากกว่า 3 แสนล้านดอง การจดทะเบียนธุรกิจทั้ง 2 กรณีมีรายละเอียด ดังนี้</p> <p>1. การจดทะเบียนธุรกิจต่างชาติ ที่มีมูลค่าการลงทุน น้อยกว่า 3 แสนล้านดอง ธุรกิจที่มีมูลค่าการลงทุนน้อยกว่า 3 แสนล้านดอง และไม่ได้ตกอยู่ภายใต้รายชื่อของการลงทุน ที่มีเงื่อนไข (List of Conditional Investment Project) สามารถยื่นคำร้องขอจดทะเบียนกับเจ้าพนักงานของรัฐที่รับผิดชอบด้านการลงทุนประจำจังหวัด (Provincial-Level State Agencies in Charge of Investment)</p> <p>2. การจดทะเบียนธุรกิจต่างชาติ ที่มีมูลค่าการลงทุน มากกว่า 3 แสนล้านดอง</p> <p>นโยบายการถือหุ้นของต่างชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> ข้อจำกัดเรื่องสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติ ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการลงทุน สามารถถือหุ้นในกิจการธนาคาร รวมทั้งหมดไม่เกินร้อยละ 30

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2558



4.2 ผลจากการศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

การแจกแบบสอบถามให้กับสำนักงานบัญชีสากลขนาดใหญ่ (Big4 CPA Frms) 4 แห่ง แห่งละ 86 ชุด และสำนักงานบัญชีสากล (International Firms) 4 แห่ง แห่งละ 20 ชุด ใช้วิธีส่งและรับกลับด้วยตนเองเนื่องจากที่ตั้งของสำนักงานทุกแห่งอยู่ในกรุงเทพมหานครฯ และผู้วิจัยนัดหมายสัมภาษณ์ผู้บริหารของแต่ละสำนักงานในวันที่ส่งแบบสอบถามให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของกิจการ และการส่งแบบสอบถามแก่สำนักงานบัญชีคุณภาพใช้วิธีส่งทางอินเทอร์เน็ต เป็น Online Questionnaire แต่ปรากฏว่ามีผู้ตอบกลับเพียง 1 คน จึงมีการส่งทางไปรษณีย์ให้แก่สำนักงานบัญชีคุณภาพทุกแห่ง ทุกภูมิภาค 100 สำนักงาน อัตราการตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคิดเป็นร้อยละ 74.43 ของจำนวนตัวอย่าง ดังรายละเอียดข้อมูลในตาราง 4.3

ตาราง 4.3 จำนวนและอัตราผู้ตอบแบบสอบถาม

สำนักงานบัญชีระดับ	จำนวนตัวอย่าง	จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม	ร้อยละผู้ตอบ แบบสอบถาม
สากลขนาดใหญ่ (Big4 CPA Firms)	344	271	78.77
สากล (International Firms)	80	69	86.25
สำนักงานบัญชีคุณภาพระดับประเทศ (National)	100	50	50.00
รวม	524	390	74.43

4.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลจากการสำรวจความคิดเห็นและการประเมินตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยเกี่ยวกับสมรรถนะ ศักยภาพ และความพร้อมในการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับในอาเซียน ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามดังปรากฏในตาราง 4.4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ ตาราง 4.5 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสาขาอาชีพบัญชีในปัจจุบัน ตาราง 4.6 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนปีของประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ ตาราง 4.7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการบัญชี การสอบบัญชีในระดับประเทศ และระดับสากล และตาราง 4.8 การประเมินศักยภาพตนเองในการประกอบวิชาชีพบัญชีสาขาต่างๆ ในประเทศผู้รับในอาเซียน

ตาราง 4.4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาในวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ

ผู้ตอบแบบสอบถาม จากสำนักงานบัญชี ระดับ	จำนวนคน จำแนกตามเพศ		จำนวนคน จำแนกตามอายุ (ปี)				จำนวนคน-จำแนกตาม วุฒิการศึกษา(ปริญญา)				รวม
	ชาย	หญิง	<25	25-30	30-40	>40	ตรี	โท	เอก	อื่นๆ	
สากลขนาดใหญ่ (Big4 CPA firms)	88	183	91	133	41	6	211	60	0	0	271
สากล-International	19	50	19	20	24	6	49	20	0	0	69
ประเทศ-National	10	40	11	16	16	7	32	12	2	4	50
รวม	117	273	121	169	81	19	292	92	2	4	390
ร้อยละ	30	70	31	43	21	5	75	23	1	1	100

จากข้อมูลในตาราง 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70 และส่วนใหญ่อายุ 25 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 43 และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75

ตาราง 4.5 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสาขาอาชีพบัญชีในปัจจุบัน

ผู้ตอบแบบสอบถามจาก สำนักงานบัญชีระดับ	จำนวนคนในตำแหน่งงานจำแนกตามสาขาอาชีพบัญชีในปัจจุบัน				รวม
	ผู้ทำบัญชี	ผู้สอบบัญชี	ผู้ทำบัญชี ภาษีอากร	ผู้ให้บริการ คำปรึกษาทางบัญชี	
สากลขนาดใหญ่ (Big4 CPA firms)	0	197	29	45	271
สากล-International	25	32	6	6	69
ประเทศ-National	40	6	2	2	50
รวม	65	235	37	53	390
ร้อยละ	17	60	9	14	100

จากข้อมูลในตาราง 4.5 พบว่า นักบัญชีมีอาชีพที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ทำบัญชีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 17 เป็นผู้สอบบัญชี 235 คน คิดเป็นร้อยละ 60 เป็นผู้ทำบัญชีภาษีอากร 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9 และผู้ให้บริการคำปรึกษาทางบัญชี 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ในจำนวนนี้เคยมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพบัญชีในทุกสาขาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงน้อยกว่า 3 ปี ดังรายละเอียดในตาราง 4.6

ตาราง 4.6 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนปีประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ

ผู้ตอบแบบสอบถาม จากสำนักงานบัญชี ระดับ	จำนวนคนจำแนกตามจำนวนปีประสบการณ์การทำงานสาขาอาชีพ															
	ผู้ทำบัญชี				ผู้สอบบัญชี				ผู้ทำบัญชีภาษีอากร				ผู้ให้บริการ คำปรึกษาทางบัญชี			
	1*	2*	3*	4*	1*	2*	3*	4*	1*	2*	3*	4*	1*	2*	3*	4*
สากลขนาดใหญ่ (Big4 CPA firms)	21	2	1	2	98	52	59	25	19	6	4	1	23	9	7	2
สากล-International	12	5	7	16	23	5	5	6	10	2	1	3	7	2	2	4
ประเทศ-National	19	8	5	15	8	3	2	3	2	2	0	10	0	5	2	11
รวม	52	15	13	27	129	60	66	33	31	10	5	14	30	16	10	17

หมายเหตุ: จำนวนปีประสบการณ์ทำงาน 1*= น้อยกว่า 3 ปี, 2*=3-5 ปี, 3*= 5-10 ปี, 4*= มากกว่า 10 ปี

ตาราง 4.7 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการบัญชี การสอบบัญชีในระดับประเทศ และระดับสากล

ผู้ตอบแบบสอบถาม จากสำนักงานบัญชี ระดับ	จำนวนคน ได้/ไม่ได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพของประเทศไทย			จำนวนคน ได้/ไม่ได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพในระดับสากล		
	ทำบัญชี	สอบบัญชี	ไม่ได้	ทำบัญชี	สอบบัญชี	ไม่ได้
สากลขนาดใหญ่ (Big4 CPA firms)	11	75	185	0	4	267
สากล-International	21	11	40	1	0	68
ประเทศ-National	30	2	15	3	1	46
รวม	62	88	240	4	5	381
ร้อยละ	16	23	62	1	1	98

จากข้อมูลในตาราง 4.7 พบว่า นักบัญชีมีอาชีพผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับประเทศด้านการทำบัญชี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ด้านการสอบบัญชี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23 นอกจากนี้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับสากลด้านการทำบัญชีเพียง 4 คน และด้านสอบบัญชี 5 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่ไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในระดับประเทศคิดเป็น ร้อยละ 62

ตาราง 4.8 การประเมินศักยภาพตนเองในการประกอบวิชาชีพบัญชีสาขาต่างๆ ในประเทศผู้รับในอาเซียน

ผู้ตอบแบบสอบถาม จากสำนักงานบัญชี ระดับ	จำนวนคน											
	ประเมินศักยภาพในการประกอบวิชาชีพบัญชีสาขาต่างๆ ในประเทศผู้รับในอาเซียน											
	ผู้ทำบัญชี			ผู้สอบบัญชี			ผู้ทำบัญชีภาษีอากร			ผู้ให้บริการคำปรึกษาทางบัญชี		
	พร้อม	ไม่พร้อม	ไม่แน่ใจ	พร้อม	ไม่พร้อม	ไม่แน่ใจ	พร้อม	ไม่พร้อม	ไม่แน่ใจ	พร้อม	ไม่พร้อม	ไม่แน่ใจ
สากลขนาดใหญ่ (Big4 CPA firms)	138	15	47	183	22	58	46	46	95	86	26	78
สากล-International	46	4	12	31	13	12	31	13	12	32	10	16
ประเทศ-National	48	0	1	18	8	12	27	2	11	27	3	11
รวม	232	19	60	232	43	82	104	61	118	145	39	105
ร้อยละ	75	6	19	65	13	22	37	22	41	50	13	37

จากการประเมินตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับความพร้อมในการประกอบวิชาชีพในกลุ่มประเทศสมาชิกในอาเซียน พบว่า มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ร้อยละ 75 ด้านการสอบบัญชี ร้อยละ 65 การบัญชีภาษีอากร ร้อยละ 37 และให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ร้อยละ 50 แสดงถึงนักบัญชีมืออาชีพมีศักยภาพและส่วนใหญ่มีความมั่นใจในความพร้อมของการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับในอาเซียน ยกเว้น การประกอบวิชาชีพด้านภาษีอากรในประเทศอาเซียนส่วนใหญ่ไม่พร้อม คิดเป็น ร้อยละ 41

4.2.2 การประเมินสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตามความเป็นจริงในปัจจุบันและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย ในประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน 9 ประเทศในฐานะประเทศผู้รับ

การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นหรือคาดหวัง และสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบัน หากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นที่ต้องการการแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น การศึกษานี้เปรียบเทียบกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน กับความคาดหวัง ใช้สเกลการประเมิน 5 ระดับ 5 คือ มากที่สุด ถึง 1 คือน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้จะนำมาแปลผล 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	สภาพปัจจุบัน/หรือ ที่คาดหวังในระดับมากที่สุด
3.51- 4.50	สภาพปัจจุบัน/หรือ ที่คาดหวังในระดับมาก
2.51- 3.50	สภาพปัจจุบัน/หรือ ที่คาดหวังในระดับปานกลาง
1.51-2.50	สภาพปัจจุบัน/หรือ ที่คาดหวังในระดับน้อย
1.00-1.50	สภาพปัจจุบัน/หรือ ที่คาดหวังในระดับน้อยที่สุด



ตาราง 4.9 การประเมินสมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถทางเทคนิคของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตามความเป็นจริงในปัจจุบันและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน 9 ประเทศในฐานะประเทศผู้รับ

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะในปัจจุบัน (D) และ (ระดับความสำคัญ)	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะที่คาดหวัง (I)	ค่าดัชนี PNI Modified = $(I - D) / D$	ลำดับความต้องการ (1 คือมากที่สุด)
ความรู้ ความสามารถทางเทคนิค				
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีสากล	3.002 (ปานกลาง)	4.199	(1.197/3.002) 0.399	6
ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำและนำเสนองบการเงิน	3.419 (ปานกลาง)	4.319	(0.9/3.419) 0.263	20
ความรู้เกี่ยวกับธุรกรรม และ ตราสารทางการเงิน	2.964 (ปานกลาง)	4.066	(1.102/2.964) 0.372	9
ความรู้เกี่ยวกับการใช้ software/IT ในการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงิน	3.212 (ปานกลาง)	4.269	(1.057/3.212) 0.329	14
ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชี ระบบสารสนเทศ ระบบการควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี	3.216 (ปานกลาง)	4.120	(0.904/3.216) 0.281	18
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชีสากล	3.017 (ปานกลาง)	4.189	(0.904/3.216) 0.388	8
ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศในวิชาชีพบัญชี	3.213 (ปานกลาง)	4.185	(0.972/3.213) 0.302	16
ความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.207 (ปานกลาง)	4.236	(1.029/3.207) 0.321	15
ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.125 (ปานกลาง)	4.015	(0.89/3.12) 0.285	17
ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการบริหารจัดการ	3.241 (ปานกลาง)	4.140	(.899/3.241) 0.278	19
ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีสืบสวน การทุจริตทางการเงิน	2.861 (ปานกลาง)	3.976	(1.115/2.861) 0.390	7
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายบัญชี และกฎหมายธุรกิจ	3.100 (ปานกลาง)	4.174	(1.074/3.100) 0.346	13
ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ	2.629 (ปานกลาง)	3.881	(1.252/2.629) 0.476	3
ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษี	2.907 (ปานกลาง)	4.109	(1.202/2.907) 0.413	5



รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การศึกษาความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน

ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะในปัจจุบัน (D) และ (ระดับความสำคัญ)	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะที่คาดหวัง (I)	ค่าดัชนี PNI Modified = $(I - D) / D$	ลำดับความต้องการ (1 คือมากที่สุด)
ความรู้ด้านภาษีอากรของประเทศผู้รับ	2.672 (ปานกลาง)	3.948	$(1.276/2.672)$ 0.478	2
ความรู้ด้านการเงินและเศรษฐศาสตร์	2.936 (ปานกลาง)	3.982	$(1.046/2.93)$ 0.356	10
ความรู้ด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	3.494 (ปานกลาง)	4.369	$(0.875/3.494)$ 0.250	21
ความรู้ด้านสังคมวัฒนธรรม ประเพณีของประเทศผู้รับ	2.941 (ปานกลาง)	3.933	$(0.992/2.941)$ 0.337	12
ความรู้ภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับในอาเซียน	2.508 (ปานกลาง)	3.744	$(1.236/2.508)$ 0.492	1
ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองของประเทศผู้รับ	2.910 (ปานกลาง)	3.933	$(1.023/2.910)$ 0.351	11
ความรู้เกี่ยวกับการตกลงยอมรับร่วม (MRA) ของอาเซียน เกี่ยวกับการบริการวิชาชีพบัญชี	2.680 (ปานกลาง)	3.890	$(1.21/2.680)$ 0.451	4

จากการประเมินสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถทางเทคนิคของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า มีระดับความรู้ความสามารถในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านความรู้ พบว่า นักบัญชีมีอาเซียนมีความต้องการพัฒนาความรู้มากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1. ความรู้ภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับในอาเซียน 2. ความรู้ด้านภาษีอากรของประเทศผู้รับ 3. ความรู้ด้านกฎหมายสากล 4. ความรู้เกี่ยวกับการตกลงยอมรับร่วม (MRA) ของอาเซียนด้านการบริการวิชาชีพบัญชี และ 5. ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษี



ตาราง 4.10 การประเมินสมรรถนะด้านความถนัด/ทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตามความเป็นจริงในปัจจุบันและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน 9 ประเทศในฐานะประเทศผู้รับ

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะในปัจจุบัน (D) และ (ระดับความสำคัญ)	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะที่คาดหวัง (I)	ค่าดัชนี PNI Modified = $(I - D) / D$	ลำดับความต้องการ (1 คือมากที่สุด)
ความถนัด/ทักษะ				
ทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษ	3.183 (ปานกลาง)	4.446	(1.263/3.183) 0.397	2
ทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษ	3.275 (ปานกลาง)	4.454	(1.179/3.275) 0.360	3
ทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษ	3.290 (ปานกลาง)	4.456	(1.214/3.290) 0.355	4
ทักษะด้านวาทศิลป์ การเจรจา ตอรองที่เป็นมิตรก่อให้เกิดความไว้วางใจ และความเชื่อมั่น	3.342 (ปานกลาง)	4.403	(0.061/3.342) 0.317	6
ทักษะด้านการพูด การฟังภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับ	2.587 (ปานกลาง)	3.897	(1.31/2.587) 0.506	1
ทักษะด้านการคำนวณ	3.617 (มาก)	4.306	(0.689/3.617) 0.190	12
ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์ทาง IT ในงานบัญชี	3.354 (ปานกลาง)	4.177	(0.823/3.354) 0.245	10
ทักษะในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ	3.165 (ปานกลาง)	4.129	(0.964/3.165) 0.304	8
ทักษะของการแก้ปัญหา และการประยุกต์วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	3.290 (ปานกลาง)	4.274	(.984/3.290) 0.299	9
ทักษะด้านการวิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศอย่างแม่นยำ	3.172 (ปานกลาง)	4.156	(0.984/3.172) 0.310	7
ทักษะของเทคนิคการสืบค้นสิ่งผิดปกติ กลลวงทางบัญชี	3.085 (ปานกลาง)	4.172	(1.087/3.085) 0.352	5
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม การรับฟังความเห็นผู้อื่น	3.651 (มาก)	4.426	(0.775/3.651) 0.212	11

จากการประเมินสมรรถนะด้านทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันพบว่า มีทักษะด้านการคำนวณและการทำงานเป็นทีม รู้จักรับฟังความเห็นผู้อื่นอยู่ในระดับมาก ทักษะด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านทักษะ พบว่า นักบัญชีมีอาชีพมีความต้องการพัฒนาทักษะมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1. ทักษะด้านการพูด การฟังภาษา



ท้องถิ่นของประเทศผู้รับ 2. ทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษ 3. ทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษ 4. ทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษ และ 5. ทักษะของเทคนิคการสืบค้นสิ่งผิดปกติ กลลวง

ตาราง 4.11 การประเมินสมรรถนะด้านคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตามความเป็นจริงในปัจจุบันและการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศสมาชิกอื่นในอาเซียน 9 ประเทศในฐานะประเทศผู้รับ

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะในปัจจุบัน (D) และ (ระดับความสำคัญ)	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะที่คาดหวัง (I)	ค่าดัชนี PNI Modified = $(I - D) / D$	ลำดับความต้องการ (1 คือมากที่สุด)
คุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี				
ความเคร่งครัด และการยึดมั่นต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ	3.838 (มาก)	4.554	(0.716/3.838) 0.187	13
ความซื่อสัตย์	3.977 (มาก)	4.615	(0.659/3.977) 0.161	18
ความมีคุณธรรม	3.956 (มาก)	4.590	(0.634/3.956) 0.160	19
ความเสียสละอดทนในการปฏิบัติหน้าที่	3.797 (มาก)	4.436	(0.639/3.797) 0.168	15
การเห็นคุณค่าและทักษะคิดที่ดีต่อวิชาชีพ	3.749 (มาก)	4.485	(0.736/3.749) 0.196	10
การมีเจตนาที่ดีต่อองค์กร	3.728 (มาก)	4.444	0.757/3.728 0.192	12
ความรับผิดชอบต่องานตามหน้าที่	3.962 (มาก)	4.585	(.623/3.962) 0.157	20
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.472 (ปานกลาง)	4.234	(0.762/3.472) 0.220	9
ความรักในเกียรติยศ ชื่อเสียงแห่งวิชาชีพ	3.721 (มาก)	4.374	(0.653/3.721) 0.176	14
ความขยันใฝ่เรียนรู้	3.631 (มาก)	4.459	(0.828/3.631) 0.228	7
ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถแก้ไขความขัดแย้ง	3.802 (มาก)	4.441	(.639/3.802) 0.168	16
การมีบุคลิกภาพที่ดี สร้างความเชื่อมั่นที่เป็นมืออาชีพ	3.728 (มาก)	4.451	(0.723/3.728) 0.194	11
ความเป็นผู้นำ	3.546 (มาก)	4.392	(0.846/3.546) 0.239	2

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะในปัจจุบัน (D) และ (ระดับความสำคัญ)	ค่าเฉลี่ยระดับของสมรรถนะที่คาดหวัง (I)	ค่าดัชนี PNI Modified = $(I - D) / D$	ลำดับความต้องการ (1 คือมากที่สุด)
การยินดีรับฟังความเห็นของผู้อื่น	3.866 (มาก)	4.495	(0.629/3.866) 0.163	17
ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง	3.615 (มาก)	4.462	(0.847/3.615) 0.234	3
การมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติหน้าที่	3.596 (มาก)	4.436	(0.84/3.596) 0.233	4
การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสังคมในประเทศผู้รับตามวัฒนธรรมและคุณค่าขององค์กร	3.591 (มาก)	4.390	(0.799/3.591) 0.222	8
การมีวิจรรณญาณ สุขุม รอบคอบ	3.595 (มาก)	4.433	(0.838/3.595) 0.233	5
การมีดุลพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.587 (มาก)	4.479	(0.892/3.587) 0.249	1
การมีความช่างสังเกตและช่างสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ	3.649 (มาก)	4.487	(0.838/3.649) 0.230	6

จากการประเมินสมรรถนะด้านคุณค่า จริยธรรม ทักษะต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า คุณสมบัติเกี่ยวกับจริยธรรมและทักษะที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ในระดับมากทุกรายการ ยกเว้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลางเพียงรายการเดียว และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านคุณค่า จริยธรรม ทักษะต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พบว่า นักบัญชีมืออาชีพมีความต้องการพัฒนาด้านคุณสมบัติมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1. การมีดุลพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ความเป็นผู้นำ 3. ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง 4. การมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติหน้าที่ และ 5. การมีวิจรรณญาณ สุขุม รอบคอบ

4.2.3 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยที่มีคุณสมบัติส่วนตัวที่แตกต่างกัน และประกอบวิชาชีพบัญชีในแขนงของการบริการที่แตกต่างกันมีผลต่อสมรรถนะและความพร้อมที่แตกต่างกันหรือไม่

การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยที่มีคุณสมบัติส่วนตัวที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งสาขาวิชาชีพปัจจุบัน ประสบการณ์ในสาขาอาชีพในอดีต ระดับ/ขนาดกิจการ วุฒิการศึกษา การได้ใบอนุญาตระดับประเทศ ระดับสากล และจำนวนปีประสบการณ์การทำงาน

4.2.3.1 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้านเพศ

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศต่างกัน โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.12

ตาราง 4.12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศต่างกัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig./P-value
ความรู้/ความสามารถ						
ระหว่างกลุ่ม		.132	1	.132	.391	.532
ภายในกลุ่ม		131.800	389	.339		
รวม		131.933	390			
ทักษะ/ความถนัด						
ระหว่างกลุ่ม		.019	1	.019	.063	.802
ภายในกลุ่ม		114.976	388	.296		
รวม		114.995	389			
คุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ						
ระหว่างกลุ่ม		1.945	1	1.945	5.012	.026
ภายในกลุ่ม		150.570	388	.388		
รวม		152.515	389			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.12 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ และ ความถนัดที่ไม่แตกต่างกัน แต่มีค่าเฉลี่ยของระดับการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์พบ ค่าที่มีนัยสำคัญ 0.026

4.2.3.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอายุ

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับอายุต่างกัน โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.13

ตาราง 4.13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีอายุแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีอายุแตกต่างกัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig/P-value
ความรู้/ความสามารถ						
	ระหว่างกลุ่ม	1.537	3	.512	1.521	.209
	ภายในกลุ่ม	130.396	387	.337		
	รวม	131.933	390			
ทักษะ/ความถนัด						
	ระหว่างกลุ่ม	.628	3	.209	.707	.549
	ภายในกลุ่ม	114.367	386	.296		
	รวม	114.995	389			
คุณค่าจริยธรรมทัศนคติต่อวิชาชีพและคุณสมบัติ						
	ระหว่างกลุ่ม	.527	3	.176	.446	.720
	ภายในกลุ่ม	151.988	386	.394		
	รวม	152.515	389			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.13 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับอายุที่ต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ ความถนัด และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทัศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ไม่แตกต่าง จากผลการวิเคราะห์พบค่าที่มีนัยสำคัญ มากกว่า 0.05

4.2.3.3 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตำแหน่ง/สาขาวิชาชีพบัญชีในปัจจุบัน

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีตำแหน่งงานต่างกัน โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.14

ตาราง 4.14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีสาขาอาชีพบัญชีแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig./P-value
ความรู้/ความสามารถ						
ระหว่างกลุ่ม		1.848	3	.616	1.832	.141
ภายในกลุ่ม		130.085	387	.336		
รวม		131.933	390			
ทักษะ/ความถนัด						
ระหว่างกลุ่ม		.105	3	.035	.118	.950
ภายในกลุ่ม		114.890	386	.298		
รวม		114.995	389			
คุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ						
ระหว่างกลุ่ม		5.860	3	1.953	5.142	.002
ภายในกลุ่ม		146.655	386	.380		
รวม		152.515	389			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.14 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีสาขาอาชีพการบัญชีในปัจจุบันต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ ความถนัดที่ไม่แตกต่างกัน แต่มีค่าเฉลี่ยของระดับการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์พบ ค่าที่มีนัยสำคัญ 0.002

ตาราง 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ค่าเฉลี่ยของระดับการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในสาขาต่างกัน

สาขาวิชาชีพบัญชี	ค่าเฉลี่ยคุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)			
		ทำบัญชี	สอบบัญชี	ภาษีอากร	ที่ปรึกษา
		3.9636	3.6733	3.7269	3.5802
ทำบัญชี	3.9636	-	.2903 (.007) *	.2367 (.291)	.3834 .008*
สอบบัญชี	3.6733		-	-.0536 (.969)	.0931 .806
ภาษีอากร	3.7269			-	.1467 (.736)
ที่ปรึกษา	3.5802				-

หมายเหตุ: * ความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ .05

การเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในสาขาการบัญชี การสอบบัญชี การภาษีอากร และการให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ในตาราง 4.15 ปรากฏว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 2 คู่ ที่มีความเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติของนักบัญชี ที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ทำบัญชีกับผู้สอบบัญชี ซึ่งมีค่าที่นัยสำคัญ .007 และผู้ทำบัญชีกับผู้ให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ซึ่งมีค่าที่นัยสำคัญ.008

4.4.4 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มประสบการณ์สาขาวิชาชีพบัญชีในอดีต

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์สาขาวิชาชีพบัญชีในอดีตต่างกัน โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.16

ตาราง 4.16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์สาขาวิชาชีพบัญชีในอดีตแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพแตกต่างกัน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig./ P-value
ความรู้/ความสามารถ					
ระหว่างกลุ่ม	4.064	3	1.355	4.100	.007
ภายในกลุ่ม	127.869	387	.330		
รวม	131.933	390			
ทักษะ/ความถนัด					
ระหว่างกลุ่ม	.947	3	.316	1.068	.362
ภายในกลุ่ม	114.048	386	.295		
รวม	114.995	389			
คุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ					
ระหว่างกลุ่ม	6.275	3	2.092	5.521	.001
ภายในกลุ่ม	146.240	386	.379		
รวม	152.515	389			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.16 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์สาขาวิชาชีพบัญชีในอดีตต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับ ความถนัดที่ไม่แตกต่างกัน แต่มีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์พบค่าที่มีนัยสำคัญ 0.007 ด้านความรู้ และ 0.001 ด้านคุณสมบัติ ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ อันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในสาขาการบัญชี การสอบบัญชี การภาษีอากร และการให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ในตาราง 4.17 ปรากฏว่า ด้านความรู้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 1 คู่ ที่มีความรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ทำบัญชี กับผู้สอบบัญชี ซึ่งมีค่าที่มีนัยสำคัญ.05

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 2 คู่ที่มีความเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติของนักบัญชีที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ทำบัญชีกับผู้สอบบัญชี ซึ่งมีค่าที่มีนัยสำคัญ .011 และผู้ทำบัญชีกับผู้ให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ซึ่งมีค่าที่มีนัยสำคัญ .002

ตาราง 4.17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในสาขาต่างกัน

สาขาวิชาชีพบัญชี	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)			
		ทำบัญชี 3.1673	สอบบัญชี 2.9841	ภาษีอากร 2.7852	ที่ปรึกษา 2.8750
ทำบัญชี	3.1673	-	.1833 (.050)*	.3822 (.079)	.2924 (.068)
สอบบัญชี	2.9841		-	.1989 (.651)	.1091 (.877)
ภาษีอากร	2.7852			-	-.0898 (.995)
ที่ปรึกษา	2.8750				-

หมายเหตุ: * ความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ .05

ระดับความรู้ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในสาขาการบัญชี การสอบบัญชี การภาษีอากร และการให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ในตาราง 4.18 ปรากฏว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 1 คู่ ที่มีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ทำบัญชี กับผู้สอบบัญชี ซึ่งมีค่าที่มีนัยสำคัญ .05

ตาราง 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์ในอดีตต่างกัน

สาขาวิชาชีพ บัญชี	ค่าเฉลี่ยคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิด ต่อวิชาชีพ และ คุณสมบัติ	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)			
		ทำบัญชี 3.9219	สอบบัญชี 3.6758	ภาษีอากร 3.6167	ที่ปรึกษา 3.4919
ทำบัญชี	3.9219	-	.2461 (.011)*	.3053 (.180)	.4300 (.002)*
สอบบัญชี	3.6758		-	.0592 (.998)	.1839 (.367)
ภาษีอากร	3.6167			-	.1247 (.958)
ที่ปรึกษา	3.4919				-

หมายเหตุ: * ความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่ระดับนัยสำคัญ .05

การเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในสาขาการบัญชี การสอบบัญชี การภาษีอากร และการให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ในตาราง 4.18 ปรากฏว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 2 คู่ที่มีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ทำบัญชี กับผู้สอบบัญชี ซึ่งมีค่าที่นัยสำคัญ .011 และ ผู้ทำบัญชีกับผู้ให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ซึ่งมีค่าที่นัยสำคัญ .002

4.2.3.4 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มระดับ/ขนาดองค์กร

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีระหว่างกลุ่มระดับ/ขนาดองค์กร ที่ต่างกัน โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.19

ตาราง 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับ/ขนาดองค์กรแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีขนาดองค์กรแตกต่างกัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig/ P-value
ความรู้/ความสามารถ						
	ระหว่างกลุ่ม	12.336	8	1.542	4.925	.000
	ภายในกลุ่ม	119.597	382	.313		
	รวม	131.933	390			
ทักษะ/ความถนัด						
	ระหว่างกลุ่ม	8.064	8	1.008	3.592	.000
	ภายในกลุ่ม	106.931	381	.281		
	รวม	114.995	389			
คุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ						
	ระหว่างกลุ่ม	19.430	8	2.429	6.953	.000
	ภายในกลุ่ม	133.085	381	.349		
	รวม	152.515	389			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.19 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีขนาดต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ ความถนัด และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ อันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์พบค่าที่มีนัยสำคัญ 0.000 ในทุกๆ ด้าน

ตาราง 4.20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความรู้จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีขนาดต่างกัน

องค์กร	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)		
		Big4 – 3 3.3034	International – 7 2.2460	National – 9 3.3152
Big4 – 3	3.3034	-	1.0573 (.027)*	-.119 (1.000)
International – 7	2.2460		-	1.0692 (.014)*
National - 9	3.3152			-

ระดับความรู้ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีระดับแตกต่างกัน (ระดับสากลขนาดใหญ่ สากล และประเทศ) มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ทำงานในองค์กรที่แตกต่างกัน ในตาราง 4.20 ปรากฏว่า ผู้ทำงานในองค์กรที่แตกต่างกัน 2 คู่ที่มีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ที่ทำงานในองค์กร Big4 – 3 กับ ผู้ที่ทำงานในองค์กร International – 7 ซึ่งมี ค่าที่มีนัยสำคัญ.027 และ ผู้ที่ทำงานในองค์กร International – 7 กับผู้ที่ทำงานในองค์กร National – 9 ซึ่ง มีค่าที่มีนัยสำคัญ .014

ตาราง 4.21 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความถนัด จากกลุ่ม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีขนาดต่างกัน

องค์กร	ค่าเฉลี่ยระดับทักษะ	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)		
		Big4 – 2 3.1637	Big4 – 3 3.7019	International – 6 3.1131
Big4 – 2	3.1637	-	-.5382 (.009)*	.0506 (1.000)
Big4 – 3	3.7019		-	.5888 (.031)*
International – 6	3.1131			-

ระดับทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีระดับแตกต่างกัน (ระดับสากลขนาดใหญ่ สากล และประเทศ) มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ทำงานในองค์กรที่แตกต่างกัน ในตาราง 4.21 ปรากฏว่า ผู้ทำงานในองค์กรที่แตกต่างกัน 2 คู่ที่มีระดับทักษะที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ที่ทำงานในองค์กร Big4 – 3 กับ ผู้ที่ทำงานในองค์กร International – 6 ซึ่งมี ค่าที่มีนัยสำคัญ .009 และ ผู้ที่ทำงานในองค์กร Big4 - 3 กับผู้ที่ทำงานในองค์กร International – 6 ซึ่งมีค่าที่ มีนัยสำคัญ .031

ตาราง 4.22 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีขนาดต่างกัน

องค์กร	ค่าเฉลี่ยคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)				
		Big4 - 1	Big4 - 2	Big4 - 3	Big4 - 4	National - 9
		3.7124	3.5160	4.0423	3.6279	4.1748
Big4 - 1	3.7124	-	.1964 (.775)	-.3300 (.624)	.0845 (.999)	-.4625 (.015)*
Big4 - 2	3.5160		-	-.5263 (.045)*	-.1119 (.994)	-.6589 (.000)*
Big4 - 3	4.0423			-	.4145 (.319)	-.1325 (.999)
Big4 - 4	3.6279				-	-.5470 (.002)*
National - 9	4.1748					-

การเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ทำงานในองค์กรที่มีระดับแตกต่างกัน (ระดับสากลขนาดใหญ่ สากล และประเทศ) มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ทำงานในองค์กรที่แตกต่างกัน ในตาราง 4.22 ปรากฏว่า ผู้ทำงานในองค์กรที่แตกต่างกัน 4 คู่ที่มีการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพและคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ที่ทำงานในองค์กร Big4 - 1 กับ ผู้ที่ทำงานในองค์กร National - 9 ซึ่งมีค่าที่นัยสำคัญ .015 ผู้ที่ทำงานในองค์กร Big4 - 2 กับผู้ที่ทำงานในองค์กร Big4 - 3 ซึ่งมีค่าที่นัยสำคัญ .045 ผู้ที่ทำงานในองค์กร Big4 - 2 กับผู้ที่ทำงานในองค์กร National - 9 ซึ่งมีค่าที่นัยสำคัญ .000 และผู้ที่ทำงานในองค์กร Big4 - 4 กับผู้ที่ทำงานในองค์กร National - 9 ซึ่งมีค่าที่นัยสำคัญ .002

4.2.3.5 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มวุฒิการศึกษา

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีระหว่างวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.23

ตาราง 4.23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig./P-value
ความรู้/ความสามารถ						
ระหว่างกลุ่ม		.829	3	.276	.813	.487
ภายในกลุ่ม		131.104	386	.340		
รวม		131.933	389			
ทักษะ/ความถนัด						
ระหว่างกลุ่ม		.315	3	.105	.353	.787
ภายในกลุ่ม		114.617	385	.298		
รวม		114.932	388			
คุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ						
ระหว่างกลุ่ม		1.290	3	.430	1.099	.350
ภายในกลุ่ม		150.705	385	.391		
รวม		151.995	388			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.23 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ ความถนัด และ การเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ อันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิเคราะห์พบค่าที่มีนัยสำคัญ มากกว่า 0.05

4.2.3.6 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มการมีใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศ

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีระหว่างกลุ่มการมีใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศ โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.24

ตาราง 4.24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพที่มีใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศแตกต่างกัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig./P-value
ความรู้/ความสามารถ						
	ระหว่างกลุ่ม	3.557	2	1.778	5.375	.005
	ภายในกลุ่ม	128.376	388	.331		
	รวม	131.933	390			
ทักษะ/ความถนัด						
	ระหว่างกลุ่ม	2.172	2	1.086	3.725	.025
	ภายในกลุ่ม	112.823	387	.292		
	รวม	114.995	389			
คุณค่า จริยธรรม ทศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ						
	ระหว่างกลุ่ม	2.688	2	1.344	3.472	.032
	ภายในกลุ่ม	149.827	387	.387		
	รวม	152.515	389			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.24 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับประเทศต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ ความถนัด และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์พบ ค่าที่มีนัยสำคัญ 0.005 ด้านความรู้ 0.025 ด้านคุณสมบัติ และ 0.032 ด้านคุณค่า จริยธรรม ทศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ ความถนัด และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบรับอนุญาตในประเทศ มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพที่ได้รับใบอนุญาตด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี และไม่ได้รับใบอนุญาต ในตาราง 4.25 ปรากฏว่า ด้านความรู้ 2 คู่ ที่มีระดับความรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ทำบัญชี กับ ใบอนุญาตสอบบัญชีค่าที่มีนัยสำคัญ .039) และผู้ที่ได้รับใบอนุญาตสอบบัญชี กับผู้ที่ไม่ได้ใบอนุญาต (ค่าที่มีนัยสำคัญ .0207) ที่แตกต่างกันด้านทักษะ 1 รายคู่ ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่าง คือผู้ที่ได้รับใบอนุญาตสอบบัญชี กับผู้ที่ไม่ได้ใบอนุญาต (ค่าที่มีนัยสำคัญ .034)

ตาราง 4.25 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับความรู้จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ใบอนุญาตทำบัญชี สอบบัญชีระดับประเทศต่างกัน

มีใบประกอบวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ยระดับความรู้	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)		
		สอบบัญชี 2.8377	ทำบัญชี 3.0468	ไม่มี 3.0735
สอบบัญชี	2.8377	-	-2090 (.039)*	-2358 (.007)*
ทำบัญชี	3.0468		-	-0268 (.927)
ไม่มี	3.0735			-

ระดับความรู้ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศแตกต่างกัน ในตาราง 4.26 ปรากฏว่า ผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศแตกต่างกัน 2 คู่ ที่มีระดับความรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพสอบบัญชีกับผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพทำบัญชี ซึ่งมีค่าที่มีนัยสำคัญ .039 และ ผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพสอบบัญชี กับผู้ที่ไม่ได้มีใบประกอบวิชาชีพ ซึ่งมีค่าที่มีนัยสำคัญ .007

ตาราง 4.26 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของทักษะ จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ใบอนุญาตทำบัญชี สอบบัญชีระดับประเทศต่างกัน

มีใบประกอบวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ยระดับทักษะ	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)		
		สอบบัญชี 3.1410	ทำบัญชี 3.2165	ไม่มี 3.3223
สอบบัญชี	3.1410	-	-0756 (.616)	-1814 (.034)*
ทำบัญชี	3.2165		-	-1058 (.260)
ไม่มี	3.3223			-

ระดับทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบประกอบวิชาชีพระดับประเทศแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง

รายชื่อบุคคลในกลุ่มผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพพระดับประเทศแตกต่างกัน ในตาราง 4.27 ปรากฏว่าผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพพระดับประเทศแตกต่างกัน 1 คู่ ที่มีระดับทักษะที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพสอบบัญชี กับ ผู้ที่ไม่มีใบประกอบวิชาชีพ ซึ่งมีค่าที่มีนัยสำคัญ .034

ตาราง 4.27 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยวิธี Scheffe ของค่าเฉลี่ยของระดับการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะการติดต่อวิชาชีพ จากกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ใบอนุญาตทำบัญชี สอบบัญชีระดับประเทศต่างกัน

มีใบประกอบวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ยคุณค่า จริยธรรม ทักษะการติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ	ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (ค่า sig)		
		สอบบัญชี	ทำบัญชี	ไม่มี
		3.6364	3.8477	3.6844
สอบบัญชี	3.6364	-	-0.2113 (.050)*	.0480 (.835)
ทำบัญชี	3.8477		-	.1633 (.090)
ไม่มี	3.6844			-

การเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะการติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ที่มีใบประกอบวิชาชีพพระดับประเทศแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ จึงนำค่าเฉลี่ยมาทดสอบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพพระดับประเทศแตกต่างกัน ในตาราง 4.27 ปรากฏว่าผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพพระดับประเทศแตกต่างกัน 1 คู่ ที่มีการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะการติดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพสอบบัญชี กับ ผู้ที่มีใบประกอบวิชาชีพทำบัญชี ซึ่งมีค่าที่มีนัยสำคัญ .050

4.2.3.7 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มการมีใบประกอบวิชาชีพพระดับสากล

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีระหว่างกลุ่มการมีใบประกอบวิชาชีพพระดับสากล โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.28

ตาราง 4.28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบประกอบวิชาชีพระดับสากลแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติที่มีใบประกอบวิชาชีพระดับสากลแตกต่างกัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig./P-value
ความรู้/ความสามารถ						
	ระหว่างกลุ่ม	.660	1	.660	1.955	.163
	ภายในกลุ่ม	131.273	389	.337		
	รวม	131.933	390			
ทักษะ/ความถนัด						
	ระหว่างกลุ่ม	.468	1	.468	1.587	.209
	ภายในกลุ่ม	114.526	388	.295		
	รวม	114.995	389			
คุณค่า จริยธรรม ทศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ						
	ระหว่างกลุ่ม	.024	1	.024	.062	.804
	ภายในกลุ่ม	152.491	388	.393		
	รวม	152.515	389			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.28 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับสากลด้านการทำบัญชี สอบบัญชี หรือไม่มีใบอนุญาตที่ต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ ความถนัด และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิเคราะห์พบค่าที่มีนัยสำคัญ มากกว่า 0.05

4.2.3.8 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มจำนวนปีประสบการณ์การทำงาน

การทดสอบความแตกต่างของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีระหว่างกลุ่มจำนวนปีประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ One Way ANOVA ผลดังรายละเอียดในตาราง 4.29

ตาราง 4.29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีจำนวนปีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน

สมรรถนะและคุณสมบัติ ที่มีระยะเวลาประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig./P- value
ความรู้/ความสามารถ						
	ระหว่างกลุ่ม	.462	3	.154	.453	.715
	ภายในกลุ่ม	131.471	387	.340		
	รวม	131.933	390			
ทักษะ/ความถนัด						
	ระหว่างกลุ่ม	.450	3	.150	.505	.679
	ภายในกลุ่ม	114.545	386	.297		
	รวม	114.995	389			
คุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติ						
	ระหว่างกลุ่ม	.776	3	.259	.658	.578
	ภายในกลุ่ม	151.739	386	.393		
	รวม	152.515	389			

จากผลการความแปรปรวนในตาราง 4.29 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระยะเวลาของประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันมีค่าเฉลี่ยของระดับความรู้ ความถนัด และการเห็นคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิเคราะห์พบค่าที่มีนัยสำคัญ มากกว่า 0.05

4.3 การจัดลำดับเหตุผลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับใน อาเซียน หรือไม่ เพราะเหตุใด

จากการประเมินระดับความพร้อม และความต้องการของนักบัญชีมืออาชีพในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับใน อาเซียน ที่ได้จากการศึกษานี้ มีจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามดังรายละเอียดตาราง 4.30 ดังนี้

ตาราง 4.30 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ประเมินระดับความพร้อม และความต้องการในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ อาเซียน

ระดับความพร้อมและความต้องการในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ อาเซียน	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน	ร้อยละ
พร้อมและต้องการ	165	42
พร้อมแต่ไม่ต้องการ	45	12
ไม่พร้อมแต่ความต้องการในอนาคตอันใกล้	82	21
ไม่พร้อมและไม่ต้องการ	20	5
ไม่ตอบ	78	20
รวม	390	100

จากการประเมินความพร้อมและความต้องการของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในการก้าวสู่ AEC พบว่า ร้อยละ 42 มีความพร้อมและต้องการ และร้อยละ 12 มีความพร้อมแต่ไม่ต้องการ จากข้อมูลดังกล่าว ร้อยละ 54 มีความพร้อม และจากข้อมูลในตาราง 4.8 พบว่า มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพในฐานะผู้ทำบัญชีมากที่สุด

จากการวิเคราะห์ประเด็นด้านการจัดลำดับเหตุผลของนักบัญชีมืออาชีพโดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสามารถประเมินและรายงานผลจำแนกเป็นประเด็นได้ดังนี้

ตาราง 4.31 ค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับเหตุผลของนักบัญชีมืออาชีพที่พร้อมและต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับใน อาเซียน

เหตุผลของนักบัญชีมืออาชีพที่พร้อมและต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับใน อาเซียน	ค่าเฉลี่ยการจัดลำดับเหตุผล	ลำดับความสำคัญของเหตุผล (ความสำคัญมากที่สุดเข้าใกล้ 1)
รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการดีขึ้น	1.959	1
ตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น	3.143	3
การสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ ศักดิ์ศรีมีโอกาสเพิ่มขึ้น	4.026	4
เพิ่มพูนประสบการณ์และความก้าวหน้าในวิชาชีพ	2.567	2
ต้องการผลพลอยได้ในการท่องเที่ยวต่างแดน	4.949	6
ยกระดับฐานะทางสังคม เพิ่มโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์	4.322	5

จากการประเมินตนเองของนักบัญชีมืออาชีพเกี่ยวกับความพร้อมในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ อาเซียน ดังรายละเอียดในตาราง 4.31 พบว่า ผู้ที่มีความพร้อมและต้องการไปประกอบอาชีพใน อาเซียน มีเหตุผลที่สามารถจัดลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1. รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการดีขึ้น

2. เพิ่มพูนประสบการณ์และความก้าวหน้าในวิชาชีพ 3. ตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น 4. การสร้างชื่อเสียงเกียรติยศ ศักดิ์ศรีมีโอกาสเพิ่มขึ้น 5. ยกระดับฐานะทางสังคม เพิ่มโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ และ 6. ต้องการผลพลอยได้ในการท่องเที่ยวต่างแดน และประเทศใน อาเซียน ที่ถูกประเมินว่ามีความต้องการที่จะไปประกอบวิชาชีพบัญชีมากที่สุด 5 ลำดับแรกจากข้อมูลในตาราง 4.32 คือ 1. สิงคโปร์ 2. มาเลเซีย 3. เวียดนาม 4. อินโดนีเซีย และ 5. ฟิลิปปินส์

ตาราง 4.32 การจัดลำดับประเทศ ผู้รับใน อาเซียน ที่นักบัญชีมีอาชีพไทยที่พร้อม และต้องการไปประกอบวิชาชีพ

ประเทศ	ค่าเฉลี่ยการจัดลำดับประเทศ	ลำดับ (ความต้องการมากที่สุดเข้าใกล้ 1)
กัมพูชา	6.531	9
บรูไน	5.310	7
เมียนมาร์	5.649	8
ฟิลิปปินส์	4.146	5
มาเลเซีย	2.727	2
ลาว	4.917	6
เวียดนาม	3.780	3
สิงคโปร์	1.398	1
อินโดนีเซีย	3.932	4

ตาราง 4.33 ค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับเหตุผลของนักบัญชีมีอาชีพที่พร้อมแต่ไม่ต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับใน อาเซียน

เหตุผลของนักบัญชีมีอาชีพที่พร้อมแต่ไม่ต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับในอาเซียน	ค่าเฉลี่ยการจัดลำดับเหตุผล	ลำดับความสำคัญของเหตุผล (ความสำคัญมากที่สุดเข้าใกล้ 1)
รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการลดลง	5.267	7
ความมั่นคงในหน้าที่การงานลดลง	4.953	6
ภาวะและเหตุผลเกี่ยวกับครอบครัว	3.341	1
ปัญหาและอุปสรรคด้านสุขภาพส่วนตัว	5.488	8
ปัญหาและอุปสรรคด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี	4.736	5
ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านความปลอดภัย	3.709	2
ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านกฎระเบียบของวิชาชีพ	3.779	3
ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านสังคมและการเมือง	4.488	4

จากการประเมินตนเองของนักบัญชีมืออาชีพเกี่ยวกับความพร้อมในการประกอบวิชาชีพในประเทศไทย ผู้รับ อาเซียน ดังรายละเอียดในตาราง 4.33 พบว่า ผู้ที่มีความพร้อมแต่ไม่ต้องการไปประกอบอาชีพในอาเซียน มีเหตุผลที่สามารถจัดลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1. ภาระและเหตุผลเกี่ยวกับครอบครัว 2. ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านความปลอดภัย 3. ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านกฎระเบียบของวิชาชีพ 4. ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านสังคมและการเมือง 5. ปัญหาและอุปสรรคด้านขนบธรรมเนียมประเพณี 6. ความมั่นคงในหน้าที่การงานลดลง 7. รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการลดลง และ 8. ปัญหาและอุปสรรคด้านสุขภาพส่วนตัว

ตาราง 4.34 ค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับวิธีการเตรียมความพร้อมของนักบัญชีมืออาชีพที่ไม่พร้อมแต่ต้องการไปประกอบอาชีพใน ประเทศผู้รับใน อาเซียน

วิธีการเตรียมความพร้อมของนักบัญชีมืออาชีพที่ไม่พร้อมแต่ต้องการไปประกอบอาชีพในประเทศผู้รับใน อาเซียน	ค่าเฉลี่ยการจัดลำดับความสำคัญ	ลำดับความสำคัญของวิธีการเตรียมตัว (ความสำคัญมากที่สุดเข้าใกล้ 1)
การสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะในประเทศไทย	3.797	2
การสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะในประเทศผู้รับ	5.817	7
การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ	3.204	1
การเตรียมความพร้อมด้านภาษาท้องถิ่นในประเทศผู้รับ	6.059	8
การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชีสากล	3.993	3
การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการสอบบัญชีสากล	4.516	4
การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการภาษีอากรและกฎหมายสากล	5.209	5
การเพิ่มระยะเวลาด้านประสบการณ์การทำงาน	5.368	6
การหาโอกาสและช่องทางการเข้าทำงานในประเทศผู้รับ	6.776	9

จากข้อมูลในตาราง 4.34 พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ประเมินตนเองว่าไม่พร้อมแต่มีความต้องการไปประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ อาเซียน ควรมีการเตรียมความพร้อมด้วยวิธีการในการพัฒนาตนเองโดยให้ความสำคัญจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ดังนี้ 1. การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ 2. การสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะในประเทศไทย 3. การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชีสากล 4. การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการสอบบัญชีสากล

5. การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชีและการและกฎหมายสากล 6. การเพิ่มระยะเวลาด้านประสบการณ์การทำงาน 7. การสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะในประเทศผู้รับ 8. การเตรียมความพร้อมด้านภาษาท้องถิ่นในประเทศผู้รับ และ 9. การหาโอกาสและช่องทางการเข้าทำงานในประเทศผู้รับ

ตาราง 4.35 ค่าเฉลี่ยและการจัดลำดับเหตุผลของนักบัญชีมืออาชีพที่*ไม่พร้อมและไม่ต้องการไปประกอบอาชีพ*ใน ประเทศผู้รับใน อาเซียน

เหตุผลของนักบัญชีมืออาชีพที่ <i>ไม่พร้อมและไม่ต้องการไปประกอบอาชีพ</i> ใน ประเทศผู้รับใน อาเซียน	ค่าเฉลี่ยการจัดลำดับเหตุผล	ลำดับความสำคัญของเหตุผล (ความสำคัญมากที่สุดเข้าใกล้ 1)
กฎเกณฑ์และคุณสมบัติของวิชาชีพเข้มงวดและมีการกีดกันมากเกินไป	2.851	1
ความบกพร่องด้านความรู้ภาษาอังกฤษ	3.731	4
ความบกพร่องด้านความรู้ทางบัญชี	3.647	3
ภาระและหน้าที่ในครอบครัวและส่วนตัว	3.300	2
ปัญหาด้านสุขภาพ	5.235	7
ปัญหาด้านการเงิน	5.015	6
ปัญหาด้านความมั่นคงต่อวิชาชีพในอนาคต	4.203	5

จากการประเมินตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่พบว่า ตนเอง*ไม่พร้อมและไม่ต้องการไปประกอบวิชาชีพ*ในประเทศผู้รับ อาเซียน มีเหตุผลต่างๆโดยจัดลำดับจากเหตุผลที่มีความสำคัญมากที่สุดไปน้อยที่สุดดังรายละเอียดในตาราง 4.35 ดังนี้ 1. กฎเกณฑ์และคุณสมบัติของวิชาชีพเข้มงวดและมีการกีดกันมากเกินไป 2. ภาระและหน้าที่ในครอบครัวและส่วนตัว 3. ความบกพร่องด้านความรู้ทางบัญชี 4. ความบกพร่องด้านความรู้ภาษาอังกฤษ 5. ปัญหาด้านความมั่นคงต่อวิชาชีพในอนาคต 6. ปัญหาด้านการเงิน และ 7. ปัญหาด้านสุขภาพ

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศผู้รับ อาเซียน

ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

จากการประเมินสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถทางเทคนิค ด้านทักษะ และด้านคุณค่า จริยธรรมทัศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันพบว่า สมรรถนะด้านความรู้ทุกด้าน ทักษะ/ความถนัดของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง แสดงถึงความต้องการในการพัฒนา และปรับปรุงให้มีความรู้ในระดับสูงขึ้น โดยต้องมีการพัฒนาความรู้ในสาขาวิชาชีพ



อย่างต่อเนื่อง ให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ เพื่อความเป็นมืออาชีพ ที่จะต้องมีระดับความรู้ความสามารถที่ครบถ้วน ถูกต้อง แม่นยำที่จะสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการ ดังนั้นคุณสมบัติที่จะเสริมสร้างและพัฒนาด้านความรู้แก่นักบัญชีมืออาชีพคือต้องเป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา และตลอดชีพ (Lifelong Learning for Continuos Professional Development) และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านความรู้ พบว่า นักบัญชีมืออาชีพมีความต้องการพัฒนาความรู้มากที่สุด ได้แก่ 1. ความรู้ภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับใน อาเซียน 2. ความรู้ด้านภาษีอากรของประเทศผู้รับ 3. ความรู้ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ 4. ความรู้เกี่ยวกับการตกลงยอมรับร่วม (MRA) ของ อาเซียน ด้านการบริการวิชาชีพบัญชี 5. ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษี

ผลจากการประเมินตนเองตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันสมรรถนะด้านทักษะ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรมีการปรับปรุงด้านการสื่อสารโดยเฉพาะการสื่อสารด้านการพูด การฟังภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น และการคิดวิเคราะห์ และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านทักษะ พบว่า นักบัญชีมืออาชีพมีความต้องการพัฒนาทักษะมากที่สุด ได้แก่ 1. ทักษะด้านการพูด การฟังภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับ 2. ทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษ 3. ทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษ 4. ทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษ และ 5. ทักษะของเทคนิคการสืบค้นสิ่งผิดปกติ

จากการประเมินสมรรถนะด้านคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า คุณสมบัติเกี่ยวกับจริยธรรมและทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องปรับปรุง คือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า นักบัญชีมืออาชีพมีความต้องการพัฒนาด้านคุณสมบัติมากที่สุด ได้แก่ 1. การมีดุลพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ความเป็นผู้นำ 3. ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง 4. การมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติหน้าที่ และ 5. การมีวิจรรย์ญาณ สุขุมรอบคอบ

ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการนักบัญชีมืออาชีพ

จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการผู้บริหารของสำนักงานบัญชีระดับสากลและระดับชาติจำนวน 10 ท่าน พบว่ามีปัญหาและข้อเสนอแนะของศักยภาพและโอกาสในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ อาเซียน ใน แต่ละสาขาอาชีพดังนี้



1. การสอบบัญชี ความเห็นส่วนใหญ่ของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชีพบว่ายังมีอุปสรรคและข้อจำกัดด้านกฎระเบียบและข้อจำกัดของการเปิดตลาดโดยไม่ให้มีการจัดตั้งสำนักงานสอบบัญชีที่เป็นคนต่างชาติในประเทศของตนในอาเซียน หรือจะเป็นไปได้ก็มีข้อผูกพันเฉพาะที่มีข้อจำกัดในลักษณะของการร่วมทุนกับผู้ประกอบอาชีพสอบบัญชีในประเทศถิ่นกำเนิด นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีในฐานะบุคคลธรรมดาจะมีโอกาสในการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีเพื่อไปประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับอาเซียนน้อยมาก กล่าวคือจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสอบบัญชีในระดับประเทศของตนก่อน และในระดับสากลที่เป็นที่ยอมรับของประเทศนั้นโดยเฉพาะ เช่น ประเทศสิงคโปร์จะอนุญาตให้คนต่างชาติดำเนินการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีได้ ยอมรับผู้ที่ได้รับใบอนุญาตสอบบัญชีของประเทศสิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ข้อตกลงที่เป็นไปตามข้อผูกพันเฉพาะของแต่ละประเทศ (Specific Commitment) โอกาสที่เป็นไปได้มากที่สุดที่ผู้สอบบัญชีของประเทศถิ่นกำเนิดจะก้าวไปสู่การทำงานในอาชีพสอบบัญชีของประเทศผู้รับในอาเซียน คือการมีข้อผูกพันเฉพาะผู้โอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติ (Intra-corporate transferee : ICT)

2. การทำบัญชี ความเห็นส่วนใหญ่ของนักบัญชีมีอาชีพเห็นว่าวิชาชีพด้านการทำบัญชี (Book keeping) มีศักยภาพและความเป็นไปได้ในการก้าวเข้าสู่ ASEAN มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาอาชีพอื่น รวมทั้งข้อผูกพันเฉพาะของสาขานี้ไม่มีข้อจำกัดทุกประเทศตามข้อตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนชุดที่ 9 ดังนั้น ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับการประเมินตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเห็นว่ามีความพร้อมในสาขาวิชาชีพการทำบัญชีมากที่สุด (รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 4.8)

3. การบริการด้านภาษีอากร นักบัญชีมีอาชีพที่ให้ความเห็นต่อสาขาอาชีพนี้มีความเห็นส่วนใหญ่ว่าต้องมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและภาษีอากรเฉพาะในแต่ละประเทศผู้รับและกฎหมายสากล ซึ่งศักยภาพและความสามารถในการประกอบอาชีพนี้ค่อนข้างจะเป็นไปได้ยาก อย่างไรก็ตาม ข้อผูกพันเฉพาะตามข้อตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียนชุดที่ 9 ของทุกประเทศใน อาเซียน ไม่มีข้อจำกัดในการอนุญาตให้ต่างชาติเข้าไปประกอบวิชาชีพเว้นแต่ที่กำหนดไว้ในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Commitment) ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับการประเมินตนเองของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความเห็นว่ามีความพร้อมในสาขาวิชาชีพการภาษีอากรส่วนใหญ่ไม่พร้อม และไม่แน่ใจ (รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 4.8)

4. การให้บริการสาขาการบัญชีอื่นๆ เช่นบริการด้านการวางระบบบัญชี การวางแผนภาษีและอื่นๆ นักบัญชีมีอาชีพส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยจะมีโอกาสเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีไปสู่ประเทศอาเซียน อื่นได้ เฉพาะผู้โอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติ (Intracorporate-transferee : ICT) เท่านั้น โอกาสของบุคคลธรรมดาจะเป็นไปได้ยากกว่า

ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคาดหวังให้หน่วยงาน/องค์กร ที่ควบคุมและกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยให้มีการประชาสัมพันธ์และให้ข่าวสารเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อผูกพันในการก้าวเข้าสู่ ASEAN ในระดับที่มากขึ้นและกว้างขึ้นเช่น การให้ข้อมูลสื่อสารโดยตรงในรูปของจดหมายหรือข่าวสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับกิจการผู้ประกอบการและนักบัญชีอย่างทั่วถึงทันสมัยและทันเวลากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทยอันเป็นประเทศถิ่นกำเนิด หลายคนแสดงความคิดเห็นว่าต้องการให้สภาวิชาชีพบัญชี ให้ข่าวสารที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น เช่น ขั้นตอนการสมัครและเงื่อนไขของการจะได้รับอนุญาตเป็นนักบัญชีอาเซียน การอบรมสัมมนาและการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อให้มีศักยภาพและความพร้อมในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในวิชาชีพบัญชีสู่ประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ยังมีความคาดหวังที่จะให้มีการรวมตัวของผู้ควบคุมและกำกับดูแลของทุกประเทศเพื่อออกกฎระเบียบและข้อกำหนดในการประกอบวิชาชีพในแต่ละสาขาของการบัญชีให้มีเอกลักษณ์และกฎเกณฑ์เดียวกัน เช่น การวัดความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพโดยมีหลักสูตร เนื้อหาเหมือนกันและมีการวัดผลที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ต้องการศึกษาถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือการบริการวิชาชีพบัญชีไทยตามกฎหมายเกณฑ์ของ MRA ในประเด็นของ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นการตกลงยอมรับร่วมกันและข้อผูกพันการค้าบริการเฉพาะบริการวิชาชีพบัญชีของประเทศสมาชิก ASEAN และต้องการประเมินสมรรถนะในการให้บริการของนักบัญชีมืออาชีพด้านการทำบัญชี การสอบบัญชี การบัญชีภาษีอากร และการให้คำปรึกษาทางการบัญชี

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาข้อมูลทุติยภูมิจากความตกลงยอมรับร่วมกัน (MRA) พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ประสงค์จะเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับใน ASEAN ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีอาเซียนโดยต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดด้านคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการบัญชี ประสบการณ์ทางวิชาชีพบัญชีไม่น้อยกว่า 3 ปี ที่ใบอนุญาตของประเทศถิ่นกำเนิดยังไม่หมดอายุ มีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพตามที่กำหนด และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพ และข้อตกลงเฉพาะการบริการวิชาชีพบัญชีของแต่ละประเทศสมาชิก ASEAN เกี่ยวกับข้อผูกพันของการเปิดตลาดการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) ตามข้อผูกพันการเปิดตลาดชุดที่ 9 ในหมวดย่อย (subsector) การค้าบริการ วิชาชีพการทำบัญชี การสอบบัญชีการภาษีอากร และการบริการอื่นๆ ทางวิชาชีพ โดยจำกัดขอบเขตเฉพาะที่กำหนดในประเภทของการเปิดตลาดบริการ Mode 3: การจัดตั้งธุรกิจ (Commercial Presence) และ Mode 4: การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา (Movement of Natural Persons) ตามข้อผูกพันการเปิดตลาดชุดที่ 9 มีกำหนดเฉพาะประเทศบรูไนเท่านั้น ส่วนประเทศอื่นๆ เป็นข้อตกลงเฉพาะการบริการโดยบุคคลธรรมดาตามข้อผูกพันการเปิดตลาดชุดที่ 8 ดังสรุปในตาราง 5.1



ตาราง 5.1 ข้อกำหนดการเข้าสู่ตลาดและข้อผูกพันในการจัดตั้งธุรกิจและการให้บริการโดยบุคคลธรรมดาของคนต่างชาติในประเทศผู้รับของ ASEAN ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อิงตาม AFAS ชุดที่ 9 (2015)

ประเทศผู้รับสมาชิก ASEAN	กฎเกณฑ์ ข้อกำหนดและข้อผูกพัน	
	การจัดตั้งธุรกิจ	การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา
บรูไน	อนุญาตเฉพาะกิจการเจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) หรือห้างหุ้นส่วน (Partnership) เท่านั้น แต่ต้องจดทะเบียนกับสำนักทะเบียนการค้า (Registrar of Business Names) โดยอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นได้ 20 คน ไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการถือหุ้นของชาวต่างชาติหรือผลประโยชน์ของบริษัทที่จัดตั้งในบรูไน แต่กิจการต่างชาติที่เข้ามาประกอบการต้องสามารถพิสูจน์ได้ว่าการจ้างงานและพัฒนาบุคลากรที่เป็นคนบรูไนได้มากยิ่งขึ้น	ผูกพันเฉพาะผู้โอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติ (Intra-Corporate Transferee : ICT) ระดับผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น ผู้โอนย้ายเป็นลูกจ้างของบริษัทที่มีสาขา บริษัทย่อย บริษัทในเครือ ที่อยู่ในบรูไน และเคยทำงานนอกประเทศบรูไนมาไม่น้อยกว่า 1 ปี นอกจากนี้การเข้ามาทำงานในบรูไนถูกจำกัดเพียง 3 ปี หลังจากนั้นสามารถต่อสัญญาได้อีก 2 ปี รวมทั้งหมดทำงานได้ไม่เกิน 5 ปี
กัมพูชา	ไม่มีข้อจำกัดการจัดตั้งธุรกิจ (Commercial Presence) ในกัมพูชา ยกเว้นบริการ และการตรวจสอบบัญชี ระบุในข้อผูกพันทั่วไป (Horizontal Section) คือไม่มีข้อจำกัดการถือหุ้นของต่างชาติ ผู้ที่ต้องการได้รับ การส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายต้อง ให้การอบรมพนักงานกัมพูชาอย่างเพียงพอ เหมาะสม สม่่าเสมอ และสนับสนุนให้ได้รับตำแหน่งอาวุโส	(1) ผูกพันเฉพาะการเข้ามาและให้บริการเป็นการชั่วคราว กำหนดเวลาเริ่มแรก 30 วัน และขยายเวลาได้ถึง 90 วัน (2) ผู้ที่รับผิดชอบก่อตั้งกิจการ และ และผู้โอนย้ายภายในบริษัทข้ามชาติในฐานะผู้บริหารจัดการและผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น โดยระยะเวลาการให้ถิ่นพำนักชั่วคราวและใบอนุญาตทำงาน 2 ปี และหลังจากนั้นต่อสัญญาเป็นรายปี สูงสุดไม่เกิน 5 ปี
อินโดนีเซีย	ด้านการสอบบัญชี อนุญาตให้ก่อตั้งกิจการร่วมค้า โดยต่างชาติร่วมทุนได้ถึง ร้อยละ 51 และตามข้อผูกพันทั่วไป กำหนดว่า เป็นกิจการที่เป็นสาขา สำนักงานตัวแทน หากเป็นกิจการร่วมค้าต้องเป็นกิจการที่จำกัดหนี้สิน และจำกัดหนี้สินไม่เกิน ร้อยละ 49 ของทุนเรือนหุ้น	ไม่ได้ระบุ
สปป. ลาว	ผู้ประกอบการใน สปป. ลาว ต้องขออนุญาตจากกระทรวงการคลังและมีคุณสมบัติตามที่กำหนด นอกจากนี้ยังกำหนดว่าหลังจาก 2 กุมภาพันธ์ 2020 กิจการทุกประเภทยกเว้นกิจการร่วมค้าที่ประกอบกิจการวิชาชีพใน สปป.ลาวต้องเป็นสมาชิกสถาบันนักบัญชีรับอนุญาต สปป.	ไม่ได้ระบุ



ประเทศผู้รับสมาชิก ASEAN	กฎเกณฑ์ ข้อกำหนดและข้อผูกพัน	
	การจัดตั้งธุรกิจ	การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา
	ลาว ตามข้อตกลงทั่วไป การลงทุนควรอยู่ในรูปแบบร่วมลงทุนในกิจการร่วมค้า ต่างชาติถือหุ้นอย่างน้อย 10% ต่างชาติเป็นเจ้าของทั้งหมด หรือสำนักงานตัวแทน และผู้ให้บริการต่างชาติจะต้องได้ รับใบอนุญาตในการดำเนินงาน และข้อตกลง	
มาเลเซีย	อนุญาตเฉพาะห้างหุ้นส่วนที่จดทะเบียนในประเทศกับ นักบัญชีชาวมาเลเซีย หรือบริษัทบัญชีของมาเลเซียโดยต่างชาติถือหุ้นและกรรมการ การจดทะเบียนบริษัทต้องมีผู้ถือหุ้นอย่างน้อย 2 คน ที่ถือหุ้นจำนวนอย่างน้อย 1 หุ้น และกรรมการอย่างน้อย 2 คน ที่อาศัยอยู่ในมาเลเซีย และไม่อนุญาตให้ซื้อ ขาย ที่ดินหรือผลประโยชน์ใดเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพย์สิน และอสังหาริมทรัพย์ และไม่จำกัดขอบเขตการลงทุนหากได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษเป็น BUMIPUTERA วิสาหกิจที่มีคนมาเลเซียเป็นเจ้าของในกิจการที่ให้บริการที่รัฐบาลให้การสนับสนุน และก่อตั้งเพื่อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามนโยบายเศรษฐกิจใหม่ และนโยบายการพัฒนาประเทศ	มีข้อผูกพันเพิ่มเติมสำหรับผู้ให้บริการทางการบัญชี ภาษี และสอบบัญชี คือ การสอบ Qualifying Examination ทำเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อทดสอบสมรรถนะ ความสามารถในการให้บริการ
เมียนมาร์	สนับสนุนให้มีการร่วมทุน หรือเป็นหุ้นส่วนกับนักบัญชีวิชาชีพ (Public accountant) ที่จดทะเบียนของเมียนมาร์ ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายการลงทุนต่างประเทศ (Foreign Investment Law) และอนุญาตคนต่างชาติดลงทุนได้ถึงร้อยละ 70	ต่างชาติที่ไม่มีแหล่งพำนักต้องมีการจ่ายภาษีหัก ณ ที่จ่ายตามอัตราที่กำหนด และจ่ายภาษีเงินได้หากชาวต่างชาติเป็นบุคคลธรรมดาได้อยู่ในเมียนมาร์ไม่น้อยกว่า 183 วัน ในระหว่างปีที่มีเงินได้
ฟิลิปปินส์	อนุญาตเฉพาะ ผู้ปฏิบัติงานคนเดียว (Single Practitioner) หรือห้างหุ้นส่วนสำหรับการบัญชีสาธารณะ (การทำบัญชีของนักบัญชีแบบอิสระโดยรับทำบัญชีให้กับ หน่วยงานต่างๆ โดยคิดค่าจ้างตามขนาดและลักษณะของธุรกิจรวมทั้งรับจ้างสอบบัญชี) จะต้องขึ้นทะเบียน เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountants : CPAs) ในฟิลิปปินส์ และกิจการที่ส่งวนไว้ตามกฎหมายสำหรับชาวฟิลิปปินส์ต่างชาติ ต้องถือหุ้นข้างน้อย และผู้บริหารจะต้องมีสัญชาติฟิลิปปินส์ และอนุญาตให้กิจการที่คนสัญชาติฟิลิปปินส์ถือหุ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 มีสิทธิซื้อและครอบครองความเป็นเจ้าของที่ดินได้	อนุญาตให้มีผู้เชี่ยวชาญ (Specialists/Experts)

ประเทศผู้รับ สมาชิก ASEAN	กฎเกณฑ์ ข้อกำหนดและข้อผูกพัน	
	การจัดตั้งธุรกิจ	การให้บริการโดยบุคคลธรรมดา
สิงคโปร์	ไม่มีข้อจำกัด ยกเว้นแต่นักบัญชีวิชาชีพ (Public Accountant) จะต้องพำนักอยู่ในสิงคโปร์ จริง หรือหุ้นส่วนอย่างน้อย 1 คน ของบริษัทจะต้องพำนักอยู่ในสิงคโปร์จริง	ไม่ได้ระบุ
ไทย	การสอบบัญชี กำหนดข้อผูกพันการจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด ต่างชาติถือหุ้นได้ และปฏิบัติตามกฎหมายไทย กิจการร่วมค้า อัตราส่วนการถือหุ้นของต่างชาติไม่เกิน ร้อยละ 49 และมีจำนวนผู้ถือหุ้นต่างชาติน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้ถือหุ้นในบริษัทการทำบัญชีและภาษีอากรอัตราส่วนการถือหุ้นของต่างชาติไม่เกิน ร้อยละ 70	ไม่ได้ระบุ
เวียดนาม	กำหนดการลงทุนอาจอยู่ในรูปแบบสัญญาความร่วมมือทางธุรกิจวิสาหกิจร่วมลงทุน (Business Co-operation Contract) กิจการร่วมค้า และวิสาหกิจที่ต่างชาดลงทุนทั้งหมด ร้อยละ 100	ไม่ได้ระบุ

ที่มา: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2015) และ สภาวิชาชีพบัญชีฯ (2015) (แปลจาก Specific Commitments for the 9th Package of Commitments under ASEAN Framework Agreement on Services)

การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เจาะลึก ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม การประเมินสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยตามความเป็นจริงในปัจจุบัน และการประเมินความต้องการจำเป็นของนักบัญชีมืออาชีพไทยในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ ASEAN การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มของผู้ที่มีคุณสมบัติส่วนตัวที่ต่างกัันมีผลกระทบต่อสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ คุณค่า จริยธรรม ทักษะคิด ที่ดีต่อวิชาชีพ ต่างกันหรือไม่

ผลจากการศึกษาข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 70 มีอายุระหว่าง 25-30 ปี คิดเป็น ร้อยละ 43 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75 และจำแนกตามสาขาวิชาชีพเป็นผู้สอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 60 นอกจากนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในทุกสาขามีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 3 ปี ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในระดับประเทศ ด้านการสอบบัญชี คิดเป็นร้อยละ 23 แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้รับใบอนุญาตในวิชาชีพในระดับสากล จากการประเมินตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในแต่ละสาขา พบว่า มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ ASEAN ด้านการทำบัญชี ร้อยละ 75 ด้านการสอบบัญชี ร้อยละ 65 ด้านการบัญชีภาษีอากร ร้อยละ 37 และการให้บริการปรึกษาทางการบัญชี ร้อยละ 50 แสดงให้เห็นถึงนักบัญชีมืออาชีพของไทยมีศักยภาพ และมองในภาพรวมมีความเชื่อมั่นในด้านความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ ASEAN



การประเมินสมรรถนะด้านความรู้ ความสามารถทางเทคนิคของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามความเป็นจริงในปัจจุบันและการประเมินความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบวิชาชีพในประเทศสมาชิก ASEAN ทั้ง 9 ประเทศ ในฐานะประเทศผู้รับ พบว่า มีระดับความรู้ความสามารถในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านความรู้ พบว่า นักบัญชีมืออาชีพมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้มากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ความรู้ภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับใน ASEAN 2) ความรู้ด้านภาษีอากรของประเทศผู้รับ 3) ความรู้ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ 4) ความรู้เกี่ยวกับการตกลงยอมรับร่วม (MRA) ของ ASEAN ด้านการบริการวิชาชีพบัญชี 5) ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษี ผลจากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ นฤมล สุมรรคา (2554) วีรยุทธ สุขมาก กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ (2557) กานดาพรรณ แก้วผาบ (2555) นงลักษณ์ ศิริพิศ และคณะ (2556) รจนา ขุนแก้ว (2558) และสภาวิชาชีพบัญชี ฝ่ายต่างประเทศ (2557)

จากการประเมินสมรรถนะด้านทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า มีทักษะด้านการคำนวณและการทำงานเป็นทีม รู้จักรับฟังความเห็นผู้อื่นอยู่ในระดับมาก ทักษะด้านอื่นๆอยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านทักษะ พบว่า นักบัญชีมืออาชีพมีความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) ทักษะด้านการพูด การฟังภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับ 2) ทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษ 3) ทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษ 4) ทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษ และ 5) ทักษะของเทคนิคการสืบค้นสิ่งผิดปกติ กลวง ผลจากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาของกิตติยาภรณ์ อินธิปัก (2558) มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2557) และปรีศนีย์ กายพันธ์ และ นธี เหมมันต์ (2557)

จากการประเมินสมรรถนะด้านคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน พบว่า คุณสมบัติเกี่ยวกับจริยธรรมและทัศนคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพบัญชีอยู่ในระดับมากทุกรายการ ยกเว้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า นักบัญชีมืออาชีพมีความต้องการพัฒนาด้านคุณสมบัติมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) การมีดุลยพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ความเป็นผู้นำ 3) ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง 4) การมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติหน้าที่ และ 5) การมีวิจาร์ณญาณ สุขุม รอบคอบ ผลจากการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับการศึกษา ของรจนา ขุนแก้ว (2558)

การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยที่มีคุณสมบัติส่วนตัวที่แตกต่างกัน ด้านเพศ อายุ ตำแหน่งสาขาวิชาชีพปัจจุบัน ประสบการณ์ในสาขาอาชีพในอดีต ระดับ/ขนาดกิจการ วุฒิการศึกษา การได้ใบอนุญาตระดับประเทศ ระดับสากล และจำนวนปีประสบการณ์การทำงาน และประกอบวิชาชีพบัญชีในแขนงของการบริการที่แตกต่างกันมีผลต่อสมรรถนะและความพร้อมของการประกอบวิชาชีพที่แตกต่างกันหรือไม่ดังรายละเอียดแสดงดังตาราง 5.2

ตาราง 5.2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย

สมรรถนะ/ ความพร้อมด้าน	ความแตกต่างของคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามด้าน								
	เพศ	อายุ	ตำแหน่งสาขา วิชาชีพปัจจุบัน	ประสบการณ์ ในสาขาอาชีพ ในอดีต	ระดับ/ ขนาดกิจการ	วุฒิการศึกษา	การได้ ใบอนุญาต ระดับประเทศ	การได้ ใบอนุญาต ระดับสากล	จำนวนปี ประสบการณ์ การทำงาน
ความรู้ความสามารถ	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✓	✗	✗
ทักษะ/ความถนัด	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✓	✗	✗
คุณค่า จรรยาบรรณ และ คุณสมบัติพึงประสงค์	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✗
✓ คูที่แตกต่างกัน			1) ผู้ทำบัญชี- ผู้สอบบัญชี 2) ผู้ทำบัญชี - ผู้ให้บริการ ปรึกษา	<u>ด้านความรู้</u> 1) ผู้ทำบัญชี- ผู้สอบบัญชี <u>ด้านคุณค่า</u> จรรยาบรรณฯ 1) ผู้ทำบัญชี- ผู้สอบบัญชี 2) ผู้ทำบัญชี - ผู้ให้บริการ ปรึกษา	<u>ด้านความรู้</u> 1) Big4-Inter 2) Inter-Local <u>ด้านทักษะ</u> Inter-Local <u>ด้านคุณค่า</u> จรรยาบรรณฯ Big4-Local		<u>ด้านความรู้</u> 1) สอบบัญชี-ทำ บัญชี 2) สอบบัญชี-ไม่ มี 3) Inter-Local <u>ด้านทักษะ</u> สอบบัญชี-ไม่มี <u>ด้านคุณค่า</u> จรรยาบรรณฯ สอบบัญชี-ทำ บัญชี		

หมายเหตุ: ✓ แสดงการมีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม, ✗ แสดงการไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่ม



จากการทดสอบความแปรปรวน พบว่า 1) คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกัน ด้านประสบการณ์การทำงานในสาขาต่างๆ ในอดีต ขนาดกิจการที่ต่างกัน และการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับประเทศที่ต่างกัน ส่งผลต่อสมรรถนะด้านความรู้ความสามารถทางเทคนิคที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 2) ขนาดของกิจการที่แตกต่างกันและการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับประเทศที่ต่างกัน ส่งผลต่อสมรรถนะด้านความถนัด/ทักษะที่แตกต่างกัน 3) เพศ ตำแหน่งงานในปัจจุบัน ประสบการณ์ในสาขาอาชีพการบัญชี ขนาดของกิจการและการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพระดับประเทศที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะด้านคุณค่า จริยธรรม ทักษะคิดต่อวิชาชีพและคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต่างกัน

จากการประเมินตนเองของนักบัญชีมืออาชีพเกี่ยวกับความพร้อมในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ ASEAN พบว่า ผู้ที่มีความพร้อมและต้องการไปประกอบอาชีพใน ASEAN มีเหตุผลที่สามารถจัดลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ 1) รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการดีขึ้น 2) เพิ่มพูนประสบการณ์และความก้าวหน้าในวิชาชีพ 3) ตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น 4) การสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ ศักดิ์ศรีมีโอกาสมเพิ่มขึ้น 5) ยกระดับฐานะทางสังคม เพิ่มโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ และ 6) ต้องการผลพลอยได้ในการท่องเที่ยวต่างแดน และประเทศสมาชิกใน ASEAN ที่ถูกประเมินว่ามีความต้องการที่จะไปประกอบวิชาชีพบัญชีมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ 1) สิงคโปร์ 2) มาเลเซีย 3) เวียดนาม 4) อินโดนีเซีย และ 5) ฟิลิปปินส์ นอกจากนี้ ยังพบว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีความพร้อมแต่ไม่ประสงค์ที่จะก้าวสู่ ASEAN มีเหตุผลที่สามารถจัดลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ 1) ภาระและเหตุผลเกี่ยวกับครอบครัว 2) ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านความปลอดภัย 3) ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านกฎระเบียบของวิชาชีพ 4) ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านสังคมและการเมือง 5) ปัญหาและอุปสรรคด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี 6) ความมั่นคงในหน้าที่การงานลดลง 7) รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการลดลง และ 8) ปัญหาและอุปสรรคด้านสุขภาพส่วนตัว

นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ไม่มีความพร้อมแต่ประสงค์จะก้าวเข้าสู่การประกอบอาชีพในประเทศสมาชิก ASEAN ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเพิ่มสมรรถนะและศักยภาพพัฒนาตนเองโดยให้ความสำคัญจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ 1) การเตรียมความพร้อมด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2) การสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะในประเทศไทย 3) การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชีสากล 4) การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการภาษีอากรและกฎหมายสากล 5) การเพิ่มระยะเวลาด้านประสบการณ์การทำงาน 6) การสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะในประเทศผู้รับ 7) การเตรียมความพร้อมด้านภาษาท้องถิ่นในประเทศผู้รับ



และ 8) การหาโอกาสและช่องทางการเข้าทำงานในประเทศผู้รับ ผลจากการศึกษามีความสอดคล้องกับการทดสอบความแปรปรวนซึ่งคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันของการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในระดับประเทศ ระยะเวลาของประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อสมรรถนะด้านความรู้ และด้านคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพที่แตกต่างกัน และยังพบว่ามีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมในการประกอบวิชาชีพบัญชี คือ การพัฒนาความรู้และทักษะทางการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ และด้านมาตรฐานการบัญชีสากล การสอบบัญชีสากล ภาษีและกฎหมายสากล

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยที่ไม่พร้อมและไม่ต้องการไปประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับ ASEAN มีเหตุผลในการจัดลำดับความสำคัญมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ 1) กฎเกณฑ์และคุณสมบัติของวิชาชีพเข้มงวด และมีการกีดกันมากเกินไป 2) ภาระและหน้าที่ในครอบครัวและส่วนตัว 3) ความบกพร่องด้านความรู้ทางบัญชี 4) ความบกพร่องด้านความรู้ภาษาอังกฤษ 5) ปัญหาด้านความมั่นคงต่อวิชาชีพในอนาคต 6) ปัญหาด้านการเงิน และ 7) ปัญหาด้านสุขภาพ จากผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์เจ้าพนักงานของสำนักงานบัญชีระดับสากล ซึ่งมีความเห็นว่าข้อกำหนดและคุณสมบัติในการประกอบวิชาชีพของแต่ละประเทศยังมีความแตกต่างกัน และยังมีข้อกำหนดที่มีการกีดกันคนต่างชาติและมีความสอดคล้องกับเรื่องของการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านบัญชีและภาษาอังกฤษ

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยนี้พบว่าความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยเพื่อก้าวเข้าสู่การประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศสมาชิกใน ASEAN ยังมีระดับที่แตกต่างกันจำแนกตาม

1) สาขาวิชาชีพ การทำบัญชี การสอบบัญชี ภาษีอากร และบริการให้คำปรึกษาทางวิชาชีพบัญชี และทางธุรกิจอื่นๆ ซึ่งพบว่าผู้ทำบัญชีมีความพร้อมและมีโอกาส มากกว่าสาขาอื่น

2) ประสบการณ์ในการทำงานในสำนักงานบัญชี พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์จำนวนปีที่ทำงานมากกว่าย่อมมีความพร้อมที่สูงกว่า และมีประสบการณ์ทำงานในสำนักงานบัญชีระดับสากล และกิจการข้ามชาติมีความพร้อมมากกว่าการทำงานในสำนักงานบัญชีระดับชาติ

3) ระดับของความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์ของการประกอบวิชาชีพในระดับมืออาชีพ พบว่าผู้ที่ได้รับใบอนุญาตทางวิชาชีพบัญชีที่เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับสากล และระดับประเทศ และมีสถานะยังคงอยู่ สะท้อนถึงระดับความรู้ ทักษะ และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความพร้อมมากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับใบอนุญาต

ดังนั้นในการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยให้มีความพร้อมในการก้าวสู่ ASEAN ไม่ว่าจะในฐานะบุคคลธรรมดา หรือการจัดตั้งธุรกิจในประเทศผู้รับก็ตามต้องค้นหาจุดอ่อน หรือข้อด้อยของตนเอง แล้วแก้ไข ปรับปรุงให้มีความแข็งแกร่ง มีศักยภาพที่ก้าวสู่การแข่งขันได้

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขจุดอ่อนหรือข้อด้อยของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทย

1) การพัฒนาความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง การเรียนในหลักสูตรนานาชาติเป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุด ในสถาบันการศึกษา และหากมีโอกาสที่ได้เข้าทำงาน ร่วมงานกับกิจการข้ามชาติที่ประกอบกิจการในประเทศไทยก็จะเป็นอีกทางที่ได้เรียนรู้พัฒนาได้อย่างต่อเนื่องในวิชาชีพ หากผู้ที่ไม่ได้มีโอกาสดังกล่าวข้างต้นก็สามารถฝึกฝนและเรียนรู้เพิ่มเติม นอกชั้นเรียน และนอกเวลาว่างได้โดยการเรียนจากสถาบันภาษา หรือจากการเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือ ตำราเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษ สื่อ และอินเทอร์เน็ต ดังนั้นคุณสมบัติที่พึงมีคือความขยัน ใฝ่เรียนรู้ อย่างต่อเนื่องไม่สิ้นสุด

2) ศึกษาข้อตกลงยอมรับร่วมกันของบริการวิชาชีพบัญชีของ ASEAN และติดตามข่าวสารให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นกฎระเบียบ กฎหมาย และข้อผูกพัน ของการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศสมาชิกของ ASEAN และจัดทำ จัดทำ ปฏิบัติให้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามข้อกำหนด นอกจากนี้การสอบผ่าน และได้รับใบอนุญาตที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลก็จะเป็นการเพิ่มศักยภาพ และโอกาสให้แก่ตนเอง

3) การพัฒนาความรู้ในวิชาชีพบัญชี และทางธุรกิจ อย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร การใช้อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขของหน่วยงานที่กำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าความชัดเจนของกฎระเบียบและข้อผูกพันเฉพาะสาขาบริการในวิชาชีพบัญชีของแต่ละประเทศสมาชิกใน ASEAN เป็นสิ่งสำคัญอันจะส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นในศักยภาพในการประเมินความพร้อมของตนเองในการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับ ASEAN ดังนั้น หน่วยงานที่กำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

1) มีการเผยแพร่ข่าวสารในเรื่องกฎระเบียบและข้อผูกพันเฉพาะสาขาบริการในวิชาชีพบัญชีของแต่ละประเทศสมาชิกใน ASEAN ควรดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และทั่วถึงเพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในแต่ละสาขาได้รับรู้และตระหนักถึงความสำคัญได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลา เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพของนักบัญชีมืออาชีพไทยในระดับอาเซียนและระดับสากล

2) มีการจัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะอันเป็นความต้องการจำเป็นในการเตรียมความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่การประกอบวิชาชีพใน ASEAN อันได้แก่ การพัฒนาความรู้และทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความรู้ทางด้านมาตรฐานสากล ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทางธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

3) ตระหนักและให้ความสำคัญด้านการศึกษา การเตรียมความพร้อมของบัญชีบัณฑิตที่มีคุณภาพ จะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีอันพึงประสงค์ในอนาคตควรเล็งเห็นถึงความสำคัญในการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรการบัญชีให้ครอบคลุมขอบเขต มีเนื้อหาสาระทางวิชาชีพการบัญชีที่เป็นสากลประกอบกับการมุ่งเน้นการเรียนรู้ทางวิชาชีพบัญชีควบคู่กับภาษาอังกฤษ และพัฒนาด้านการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่ว เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน

4) การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนอกจากข้อกำหนดของจำนวนชั่วโมงของการอบรมความรู้ด้านการบัญชี การสอบบัญชี กฎหมาย และภาษีอากรของ CPD ควรมีการอบรมในประเด็นที่มีเนื้อหา สาระเกี่ยวกับความรู้ที่ครอบคลุมที่จะใช้ในการสอบใบอนุญาตทั้งในระดับประเทศและระดับสากล และนำไปประยุกต์กับการปฏิบัติงานทั้งในระดับอาเซียนและระดับสากล

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์



แบบสอบถาม

ความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียนภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

Competitive Readiness of Thai Professional Accountants among the Group Member of Countries in ASEAN under Mutual Recognition Arrangements (MRA) on Accountancy Services

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบถึงทัศนคติและการประเมินความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยใน ASEAN ประกอบด้วย 3 ส่วน ส่วนที่ 1 การประเมินความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติของนักบัญชีไทยในการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับ ASEAN ที่ท่านประสงค์จะทำงาน ตามความคาดหวังและความเป็นจริง ส่วนที่ 2 การจัดเรียงลำดับศักยภาพและโอกาสของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในสาขาต่างๆ อันประกอบด้วย การทำบัญชี การสอบบัญชี การให้คำปรึกษาทางการบัญชี และการศึกษาเทคโนโลยีทางการบัญชีในประเทศผู้รับของ ASEAN และ ส่วนที่ 3 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 การประเมินความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติของนักบัญชีไทยในการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับ ASEAN ที่ท่านประสงค์จะทำงาน ตามความคาดหวังและความเป็นจริง คำชี้แจง: กรุณาประเมินความสำคัญทั้ง 2 ส่วน คือ ทัศนคติที่มีต่อสมรรถนะของท่านตามความคาดหวังและตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย X เลือกคำตอบที่ตรงกับความจริงมากที่สุด

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ความคาดหวัง/Expectation					ความจริง/Actual				
	ระดับของสมรรถนะ Levels of Competency					ระดับการประเมิน Levels of assessment				
	มากที่สุด	←	→	น้อยที่สุด		ดีมาก	←	→	แย่มาก	
ความรู้ ความสามารถ										
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีสากล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำและนำเสนองบการเงิน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับธุรกรรม และ ตราสารทางการเงิน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับการใช้software/เครื่องมือทาง IT ในการจัดทำบัญชี และนำเสนองบการเงิน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชี ระบบสารสนเทศ ระบบการควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชีสากล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศในวิชาชีพบัญชี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1



สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ความคาดหวัง/Expectation					ความจริง/Actual				
	ระดับของสมรรถนะ Levels of Competency					ระดับการประเมิน Levels of assessment				
	มากที่สุด	←	→	น้อยที่สุด		ดีมาก	←	→	แย่มาก	
ความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการบริหารจัดการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีสีบสวน การทุจริตทางการเงิน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายบัญชี และกฎหมายธุรกิจ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้ด้านกฎหมายสากล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้ด้านภาษีอากรของประเทศผู้รับ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้ด้านการเงินและเศรษฐศาสตร์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้ด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้ด้านสังคมวัฒนธรรม ประเพณีของประเทศผู้รับ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้ภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับใน ASEAN	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้ความเข้าใจการปกครองและระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ปฏิบัติงานอยู่	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรู้เกี่ยวกับการตกลงยอมรับร่วม(MRA)ของ ASEAN เกี่ยวกับบริการวิชาชีพบัญชี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความถนัด/ทักษะ										
ทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะด้านวาทศิลป์ การเจรจา ต่อรองที่เป็นมิตร ก่อให้เกิดความไว้วางใจ และความเชื่อมั่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะด้านการพูดการฟังภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะด้านการคำนวณ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์ทาง IT ในงานบัญชี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะของการแก้ปัญหา และการประยุกต์วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะด้านการวิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศอย่างแม่นยำ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะของเทคนิคการสืบค้นสิ่งผิดปกติ กลลวง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม การรับฟังความเห็นผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1



รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การศึกษาความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน

ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ความคาดหวัง/Expectation					ความจริง/Actual				
	ระดับของสมรรถนะ Levels of Competency มากที่สุด ← ————— → น้อยที่สุด					ระดับการประเมิน Levels of assessment ดีมาก ← ————— → แย่มาก				
คุณสมบัติ/คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในการทำงานในประเทศ ASEAN										
ความเคร่งครัด และการยึดมั่นต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความซื่อสัตย์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความมีคุณธรรม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความเสียสละอดทนในการปฏิบัติหน้าที่	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การเห็นคุณค่าและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การมีเจตนาที่ดีต่อองค์กร	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรับผิดชอบต่อการทำงานตามหน้าที่	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความรักในเกียรติยศ ชื่อเสียงแห่งวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความขยันใฝ่เรียนรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถแก้ไขความขัดแย้ง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การมีบุคลิกภาพที่ดี สร้างความเชื่อมั่นที่เป็นมืออาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความเป็นผู้นำ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การยินดีรับฟังความเห็นของผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติหน้าที่	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสังคมในประเทศผู้รับตามวัฒนธรรมและคุณค่าขององค์กร	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การมีวิจาร์ณญาณ สุขุม รอบคอบ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การมีดุลพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การมีความช่างสังเกตและช่างสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1



ส่วนที่ 2 การจัดลำดับเหตุผลความพร้อม/ไม่พร้อม และความต้องการ/ไม่ต้องการในการประกอบวิชาชีพ
บัญชีในประเทศผู้รับ ASEANที่ท่านประสงค์จะทำงาน

คำชี้แจง กรุณาเขียนลำดับ 1-N โดย 1 มีลำดับความสำคัญมากที่สุด N มีลำดับความสำคัญน้อยที่สุด

2.1 ท่านมีความพร้อมและความต้องการในการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับของ ASEAN หรือไม่

- พร้อมและต้องการ (ข้ามไปตอบข้อ 2.2)
- พร้อมแต่ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบข้อ 2.3)
- ไม่พร้อมแต่มีความต้องการในอนาคตอันใกล้ (ข้ามไปตอบข้อ 2.4)
- ไม่พร้อมและไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบข้อ 2.5)

2.2 กรุณาเรียงลำดับเหตุผลที่ท่านต้องการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับของ ASEAN โดยเขียน
ลำดับ 1-6 โดย 1 มีความต้องการมากที่สุด และ 6 มีความต้องการน้อยที่สุด

ลำดับ	เหตุผล
ลำดับที่	รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการดีขึ้น
ลำดับที่	ตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น
ลำดับที่	การสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ ศักดิ์ศรีมีโอกาสเพิ่มขึ้น
ลำดับที่	เพิ่มพูนประสบการณ์และความก้าวหน้าในวิชาชีพ
ลำดับที่	ต้องการผลพลอยได้ในการท่องเที่ยวต่างแดน
ลำดับที่	ยกระดับฐานะทางสังคม เพิ่มโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในวิชาชีพเดียวกันในต่างประเทศ

ท่านมีความพร้อมและต้องการไปประกอบอาชีพที่ประเทศใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1) ให้ใส่เครื่องหมาย X ใน
ช่องต้องการไปประกอบวิชาชีพ พร้อมระบุสาขาวิชาชีพและจัดลำดับโดยเขียนลำดับ 1-N โดย 1 มี
ความต้องการมากที่สุด และ N มีความต้องการน้อยที่สุด

ประเทศ	ต้องการไปประกอบวิชาชีพ (ระบุสาขาวิชาชีพ และ ตอบได้มากกว่า 1 ประเทศ)	ลำดับที่
กัมพูชา		
บรูไน		
พม่า		
ฟิลิปปินส์		
มาเลเซีย		
ลาว		
เวียดนาม		
สิงคโปร์		
อินโดนีเซีย		

2.3 กรรณารเรียงลำดับเหตุผลที่ท่านไม่ต้องการประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับของ ASEAN โดยเขียนลำดับ 1-8 โดย 1 มีความไม่ต้องการมากที่สุด และ 8 มีความไม่ต้องการน้อยที่สุด

ลำดับ	เหตุผล
ลำดับที่	รายได้ ค่าครองชีพ และสวัสดิการลดลง
ลำดับที่	ความมั่นคงในหน้าที่การงานลดลง
ลำดับที่	ภาวะและเหตุผลเกี่ยวกับครอบครัว
ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคด้านสุขภาพส่วนตัว
ลำดับที่	ปัญหาและอุปสรรคด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม
ลำดับที่	ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านความปลอดภัย
ลำดับที่	ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านกฎระเบียบของวิชาชีพในประเทศผู้รับ
ลำดับที่	ความเสี่ยง/ความไม่มั่นคงด้านสังคมและการเมือง

2.4 กรรณารเรียงลำดับเหตุผลที่ท่านไม่พร้อมในปัจจุบันแต่ต้องการทำงานในอนาคตใน ASEAN ท่านควรเตรียมความพร้อมและปรับปรุงด้านใดบ้าง โดยเขียนลำดับ 1-9 โดย 1 มีการเตรียมความพร้อมมากที่สุด และ 9 มีการเตรียมน้อยที่สุด

ลำดับ	การพัฒนาและการเตรียมความพร้อม
ลำดับที่	การสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะในประเทศไทย
ลำดับที่	การสอบเพื่อให้ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเฉพาะในประเทศผู้รับ
ลำดับที่	การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ
ลำดับที่	การเตรียมความพร้อมด้านภาษาท้องถิ่นในประเทศผู้รับ
ลำดับที่	การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชีสากล
ลำดับที่	การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการสอบบัญชีสากล
ลำดับที่	การพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ด้านมาตรฐานการภาษีอากรและกฎหมายสากล
ลำดับที่	การเพิ่มระยะเวลาด้านประสบการณ์การทำงาน
ลำดับที่	การหาโอกาสและช่องทางการเข้าทำงานในประเทศผู้รับ



ท่านไม่พร้อมแต่ต้องการก้าวสู่การประกอบอาชีพใน ASEAN ท่านต้องการไปประเทศใด (ตอบได้มากกว่า 1 ประเทศ โดยกา X) และเตรียมตัวให้พร้อมได้อย่างไร /ด้านใด (โปรดระบุ)

ประเทศ	ต้องการไป (กา X)	เตรียมตัวให้พร้อมได้อย่างไร (โปรดระบุ)
กัมพูชา		
บรูไน		
พม่า		
ฟิลิปปินส์		
มาเลเซีย		
ลาว		
เวียดนาม		
สิงคโปร์		
อินโดนีเซีย		

2.5 กรุณาเรียงลำดับเหตุผลที่ท่านไม่พร้อมและไม่ต้องการในการทำงานใน ASEAN โดยเขียนลำดับ 1-7

โดย 1 มีความไม่พร้อมและไม่ต้องการมากที่สุด และ 7ไม่พร้อมและไม่ต้องการน้อยที่สุด

ลำดับ	เหตุผล
ลำดับที่	กฎเกณฑ์และคุณสมบัติของวิชาชีพเข้มงวดและมีการกีดกันมากเกินไป
ลำดับที่	ความบกพร่องด้านความรู้ภาษาอังกฤษ
ลำดับที่	ความบกพร่องด้านความรู้ทางบัญชี
ลำดับที่	ภาวะและหน้าที่ในครอบครัวและส่วนตัว
ลำดับที่	ปัญหาด้านสุขภาพ
ลำดับที่	ปัญหาด้านการเงิน
ลำดับที่	ปัญหาด้านความมั่นคงต่อวิชาชีพในอนาคต
ลำดับที่	อื่นๆ โปรดระบุ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1	เพศ	<input type="checkbox"/> ชาย	<input type="checkbox"/> หญิง		
2	อายุ (ปี)	<input type="checkbox"/> น้อยกว่า 25	<input type="checkbox"/> 25-30	<input type="checkbox"/> 30-40	<input type="checkbox"/> มากกว่า 40
3	อาชีพ/ตำแหน่ง งานปัจจุบัน	<input type="checkbox"/> ทำบัญชี	<input type="checkbox"/> สอบบัญชี	<input type="checkbox"/> ภาษีอากร	<input type="checkbox"/> ให้บริการคำปรึกษา ทางบัญชี
4	อาชีพงานที่เคยทำ (ตอบได้มากกว่า 1)	<input type="checkbox"/> ทำบัญชี	<input type="checkbox"/> สอบบัญชี	<input type="checkbox"/> ภาษีอากร	<input type="checkbox"/> ให้บริการคำปรึกษา ทางบัญชี
5	สถานที่ทำงาน ปัจจุบัน	<input type="checkbox"/> Deloitte	<input type="checkbox"/> EY	<input type="checkbox"/> KPMG	<input type="checkbox"/> PWC
		<input type="checkbox"/> BDO	<input type="checkbox"/> Grant Thornton	<input type="checkbox"/> Mazars	<input type="checkbox"/> TMF
		<input type="checkbox"/> สำนักงานบัญชีคุณภาพจังหวัด.....(โปรดระบุ)			
6	วุฒิการศึกษา	<input type="checkbox"/> ปริญญาตรี	<input type="checkbox"/> ปริญญาโท	<input type="checkbox"/> ปริญญาเอก	<input type="checkbox"/> อื่นๆ (ระบุ).....
7	ใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพ	ได้รับใบอนุญาตในประเทศไทย		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
		<input type="checkbox"/> ทำบัญชี	<input type="checkbox"/> สอบบัญชี		
8	ใบอนุญาตประกอบ วิชาชีพ	ได้รับใบอนุญาตในระดับสากล		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
		<input type="checkbox"/> ทำบัญชี	<input type="checkbox"/> สอบบัญชี		
9	ประสบการณ์ทำงาน (ปี) ตอบได้มากกว่า 1 สาขาอาชีพ				
	<input type="checkbox"/> ทำบัญชี	<input type="checkbox"/> สอบบัญชี	<input type="checkbox"/> ภาษีอากร	<input type="checkbox"/> ให้คำปรึกษา	
	<input type="checkbox"/> < 3	<input type="checkbox"/> < 3	<input type="checkbox"/> < 3	<input type="checkbox"/> < 3	
	<input type="checkbox"/> 3-5	<input type="checkbox"/> 3-5	<input type="checkbox"/> 3-5	<input type="checkbox"/> 3-5	
	<input type="checkbox"/> > 5-10	<input type="checkbox"/> > 5-10	<input type="checkbox"/> > 5-10	<input type="checkbox"/> > 5-10	
	<input type="checkbox"/> > 10	<input type="checkbox"/> > 10	<input type="checkbox"/> > 10	<input type="checkbox"/> > 10	
10	1 กรณุประเมินศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันในสาขาวิชาชีพต่างๆของตัวท่านเองใน ASEAN(กรุณาตอบทุกข้อ)				
	<input type="checkbox"/> ทำบัญชี	<input type="checkbox"/> สอบบัญชี	<input type="checkbox"/> บัญชีภาษีอากร	<input type="checkbox"/> บริการให้คำปรึกษา	
	<input type="checkbox"/> ได้	<input type="checkbox"/> ได้	<input type="checkbox"/> ได้	<input type="checkbox"/> ได้	
	<input type="checkbox"/> ไม่ได้	<input type="checkbox"/> ไม่ได้	<input type="checkbox"/> ไม่ได้	<input type="checkbox"/> ไม่ได้	
	<input type="checkbox"/> ไม่แน่ใจ	<input type="checkbox"/> ไม่แน่ใจ	<input type="checkbox"/> ไม่แน่ใจ	<input type="checkbox"/> ไม่แน่ใจ	



แบบสัมภาษณ์

หุ้นส่วนและ/หรือผู้ประกอบการของสำนักงานบัญชี

เรื่องความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน

ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

Competitive Readiness of Thai Professional Accountants among the Group Member of Countries in ASEAN under Mutual Recognition Arrangements (MRA) on Accountancy Services

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบถึงความคาดหวังที่มีต่อความพร้อมในการแข่งขัน ในภาพรวมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยใน ASEAN ประกอบด้วย 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยในประเทศผู้รับของ ASEAN ส่วนที่ 2 กฎเกณฑ์ ข้อบังคับของสาขาวิชาชีพบัญชีในประเทศผู้รับของ ASEAN 10 ประเทศ ตามข้อตกลงยอมรับร่วม Mutual Recognition Arrangement -- MRA ในกลุ่มประเทศอาเซียน และ ส่วนที่ 3 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ความคาดหวังด้าน ความรู้ ความสามารถ และคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยโดยภาพรวมในประเทศASEAN

ประเมินความสำคัญตามความคาดหวังของหุ้นส่วนและ/หรือผู้ประกอบการ

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ความคาดหวัง ที่มีต่อความพร้อมในการแข่งขัน 5 ดีมาก ← —————→ 1 แย่มาก	ข้อเสนอแนะ
ความรู้ ความสามารถทางเทคนิค		
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีสากล		
ความรู้เกี่ยวกับธุรกรรม และ ธุรสารทางการเงิน		
ความรู้เกี่ยวกับการใช้ software/เครื่องมือทางIT ในการจัดทำบัญชีและนำเสนอการเงิน		
ความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชี ระบบสารสนเทศ ระบบการควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี		
ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชีสากล		
ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศในวิชาชีพบัญชี		
ความสามารถในการบูรณาการความรู้ ทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ		



รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การศึกษาความพร้อมในการแข่งขันของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีไทยภายในกลุ่มประเทศสมาชิกของอาเซียน

ภายใต้ข้อตกลงการยอมรับร่วมบริการวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ความคาดหวัง ที่มีต่อความพร้อมในการแข่งขัน 5 ดีมาก ← —————→ 1 แย่มาก	ข้อเสนอแนะ
ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ		
ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจและการบริหารจัดการ		
ความรู้เกี่ยวกับการบัญชีสืบสวน การทุจริตทางการเงิน		
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายบัญชี และกฎหมายธุรกิจ		
ความรู้ด้านกฎหมายสากล		
ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนภาษี		
ความรู้ด้านภาษีอากรของประเทศผู้รับ		
ความรู้ด้านการเงินและเศรษฐศาสตร์		
ความรู้ด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี		
ความรู้ด้านสังคมวัฒนธรรม ประเพณีของประเทศผู้รับ		
ความรู้ภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับใน ASEAN		
ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองของประเทศผู้รับ		
ความรู้เกี่ยวกับการตกลงยอมรับร่วม(MRA)ของ ASEANเกี่ยวกับ บริการวิชาชีพบัญชี		
ความถนัด/ทักษะทางวิชาชีพ		
ทักษะด้านการพูดภาษาอังกฤษ		
ทักษะด้านการฟังภาษาอังกฤษ		
ทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษ		
ทักษะด้านวาทศิลป์ การเจรจา ต่อรองที่เป็นมิตรก่อให้เกิดความ ไว้วางใจ และความเชื่อมั่น		
ทักษะด้านการพูด การฟังภาษาท้องถิ่นของประเทศผู้รับ		
ทักษะด้านการคำนวณ		
ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์ทาง IT ในงานบัญชี		
ทักษะในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ		
ทักษะของการแก้ปัญหา และการประยุกต์วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง		
ทักษะด้านการวิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศอย่างแม่นยำ		
ทักษะของเทคนิคการสืบค้นสิ่งผิดปกติ กลลวง		
ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม การรับฟังความเห็นผู้อื่น		



สมรรถนะและคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	ความคาดหวังที่มีต่อความพร้อม ในการแข่งขัน 5 ดีมาก ← —————→ 1 แย่มาก	ข้อเสนอแนะ
คุณค่า จริยธรรม ทศนคติต่อวิชาชีพ และคุณสมบัติอันพึงประสงค์		
ความเคร่งครัด และการยึดมั่นต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ		
ความซื่อสัตย์		
ความมีคุณธรรม		
ความเสียสละอดทนในการปฏิบัติหน้าที่		
การเห็นคุณค่าและทศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ		
การมีเจตนาที่ดีต่อองค์กร		
ความรับผิดชอบต่อการทำงานตามหน้าที่		
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์		
ความรักในเกียรติยศ ชื่อเสียงแห่งวิชาชีพ		
ความขยันใฝ่เรียนรู้		
ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสามารถแก้ไขความขัดแย้ง		
การมีบุคลิกภาพที่ดี สร้างความเชื่อมั่นที่เป็นมืออาชีพ		
ความเป็นผู้นำ		
การยินดีรับฟังความเห็นของผู้อื่น		
ความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลง		
การมีไหวพริบปฏิภาณในการปฏิบัติหน้าที่		
การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และสังคมในประเทศผู้รับตามวัฒนธรรมและคุณค่าขององค์กร		
การมีวิจารณ์ญาณ สุขุม รอบคอบ		
การมีดุลพินิจและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
การมีความช่างสังเกตและช่างสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ		

ส่วนที่ 2: การรับรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของการประกอบวิชาชีพบัญชีในสาขาต่างๆ ในฐานะประเทศผู้รับของ ASEAN 10 ประเทศ
 ประเมินในประเด็นความชัดเจน ความครบถ้วนความเหมาะสม และข้อเสนอแนะเพื่อการปรับแก้ไข และการเพิ่มเติม

กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของประเทศผู้รับ	กัมพูชา	ไทย	บรูไน	พม่า	ฟิลิปปินส์	มาเลเซีย	ลาว	เวียดนาม	สิงคโปร์	อินโดนีเซีย
คุณวุฒิทางการศึกษา										
ใบอนุญาต/วุฒิปัตร์จากประเทศถิ่นกำเนิด										
ใบอนุญาต/วุฒิปัตร์ที่ยอมรับของประเทศผู้รับ										
การมีถิ่นพำนักในประเทศผู้รับ										
ประสบการณ์ในการทำงานในประเทศถิ่นกำเนิด										
ประสบการณ์ในการทำงานในประเทศผู้รับ										
การคงมีอยู่ของสถานะ/การต่อใบอนุญาตในประเทศ แหล่งกำเนิด										
การคงมีอยู่ของสถานะ/การต่อใบอนุญาตที่ยอมรับใน ประเทศผู้รับ										
การพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง-CPD										
การปรับปรุง										
การแก้ไข										
เพิ่มเติม										
อื่นๆ										





ส่วนที่ 3: การประเมินศักยภาพและความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพไทยในภาพรวมในการประกอบวิชาชีพในประเทศผู้รับของ ASEAN

ประเมิน 5 มากที่สุด -----> 1 น้อยที่สุด

สาขาวิชาชีพบัญชี	กัมพูชา	ไทย	บรูไน	พม่า	ฟิลิปปินส์	มาเลเซีย	ลาว	เวียดนาม	สิงคโปร์	อินโดนีเซีย
การทำบัญชี										
การสอบบัญชี										
การภาษีอากร										
การให้คำปรึกษา										
การปรับปรุง										
การแก้ไข										
เพิ่มเติม										

ส่วนที่ 4 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ นามสกุล.....

ตำแหน่ง

หน่วยงาน.....

ประสบการณ์.....

ข้อมูลบริษัท

บริษัท.....

มีธุรกรรมต่างประเทศ ประเทศ.....

ข้อมูล

	พ.ศ 2555	พ.ศ 2556	พ.ศ 2557
รายได้รวม/ปี			
สินทรัพย์รวม/ปี			
เงินทุน			

ภาคผนวก ข

รายชื่อสำนักงานบัญชีคุณภาพที่ผ่านการรับรองคุณภาพ



ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงาน
บัญชี พ.ศ. 2557 (ที่มา: http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=5303)

สำนักงานบัญชีคุณภาพที่ผ่านการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี

ตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี

ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี
พ.ศ. 2557 และได้รับหนังสือรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีซึ่งมีกำหนดอายุ 3 ปี นับแต่วันที่ออกหนังสือ
รับรอง

รายชื่อสำนักงานบัญชีคุณภาพในเขตกรุงเทพมหานคร

- 1 บริษัท อินโฟ แอคเคาน์ติ้ง เซอร์วิส เซส จำกัด
- 2 บริษัท สำนักงานบัญชีกราฟท์ จำกัด
- 3 บริษัท รุ่งเรืองการบัญชีและทนายความ จำกัด
- 4 บริษัท เอ.อาร์.แอ็คเคาน์ติ้ง คอนซัลแตนท์ จำกัด
- 5 บริษัท เน็ทเวิร์ค แอ็ดไวเซอร์ ทิม จำกัด
- 6 บริษัท สำนักงานจรรยาการบัญชี จำกัด
- 7 บริษัท แอ็คเคาน์ คลับ (ประเทศไทย) จำกัด
- 8 บริษัท พี.เอ็ม.การบัญชีและที่ปรึกษา จำกัด
- 9 บริษัท สำนักงานบัญชี พี เอส จำกัด
- 10 บริษัท บีอีเอซี แอคเคาน์ แอนด์ ออดิท จำกัด
- 11 บริษัท พี ที อาร์ กรุป จำกัด
- 12 บริษัท สำนักงาน เอ็ม เอ็ม เอ็น ซินดิเคท จำกัด
- 13 บริษัท ซี.แอล.การบัญชีและกฎหมาย จำกัด
- 14 บริษัท ศรุดา คอนซัลแตนท์ จำกัด
- 15 บริษัท เอสแอนด์เอ ออดิท จำกัด
- 16 บริษัท ยงยุทธการบัญชีและบุตร จำกัด
- 17 บริษัท ไพบูลย์กฎหมาย การบัญชี จำกัด
- 18 บริษัท พีเอ็นเค แอคเคาน์ติ้ง จำกัด
- 19 บริษัท เอส.พี.ที. เนตเวอร์ค จำกัด
- 20 บริษัท รัชพร การบัญชีภาษีอากรและกฎหมาย จำกัด
- 21 บริษัท โปรแท็กซ์ แอคเคานท์ เซ็นเตอร์ จำกัด
- 22 บริษัท พี.ยู.อินเตอร์ ลอร์ จำกัด
- 23 บริษัท เอส ที เอส แอ็คเคาน์ติ้ง จำกัด



- 24 บริษัท ธรรมนิติการบัญชีและภาษีอากร จำกัด
- 25 บริษัท วี แอคเคานท์ จำกัด
- 26 บริษัท ทวีผล กรู๊ป จำกัด
- 27 บริษัท สำนักงานบัญชีและกฎหมาย เพื่อน จำกัด
- 28 บริษัท ไทโรจน์พัฒนาการบัญชี จำกัด
- 29 บริษัท เอ็ม แอนด์ เอ การบัญชีและภาษีอากร จำกัด
- 30 บริษัท ออพติ่มม์ แอ็คเคาท์ติ้ง เซอร์วิส เซส จำกัด
- 31 บริษัท โปรเฟสชั่นแนล บิสซิเนส ซิสเต็มส์ จำกัด
- 32 บริษัท บริการบัญชีและภาษีศีกมา จำกัด
- 33 บริษัท แอ็คเซิร์ฟ จำกัด
- 34 บริษัท สำนักงานดุลงิกการบัญชี จำกัด
- 35 บริษัท พี.ดับบลิว.การบัญชีและกฎหมาย จำกัด
- 36 บริษัท เอ็กซ์เพรส แอคเคานท์ติ้ง จำกัด
- 37 บริษัท เจ.ทวิน จำกัด
- 38 บริษัท ดี ดับเบิ้ลยู คอนซัลแทนท์ แอนด์ เมเนจเม้นท์ จำกัด
- 39 บริษัท เบสโท จำกัด
- 40 สำนักงานณรงค์การบัญชี
- 41 บริษัท สกอลาร์ แอคเคาท์ติ้ง จำกัด
- 42 บริษัท สตาร์แอคเคาท์ติ้ง แอนด์ แทค เซอร์วิส จำกัด
- 43 บริษัท พี.เอ.แอล.เซอร์วิส เซส จำกัด
- 44 บริษัท วี.เอ.ที.ทนายความและการบัญชี จำกัด
- 45 บริษัท สำนักงานบัญชีและกฎหมาย กมลณรงค์ จำกัด
- 46 บริษัท สำนักงานทองทวิการบัญชีและกฎหมาย จำกัด
- 47 บริษัท เอ็น เอส ไอ บิสซิเนส คอนซัลแต้นท์ จำกัด
- 48 บริษัท สำนักงานอรอนงค์การบัญชี จำกัด
- 49 บริษัท อุลต้า บิสซิเนส โซลูชั่น จำกัด

รายชื่อสำนักงานบัญชีคุณภาพในภาคกลาง

จังหวัดกาญจนบุรี

- 50 บริษัท แสตนด์ดาร์ด เวิร์ลด์ จำกัด

จังหวัดนนทบุรี

- 51 บริษัท วิน แอ็คเคาท์ติ้ง กรู๊ป จำกัด
- 52 บริษัท เอสทีเอ แอคเคาท์ติ้ง แอนด์ คอนซัลติ้ง จำกัด



- 53 บริษัท ศุภกาญจน์การบัญชีและที่ปรึกษา จำกัด
54 บริษัท เพชรการบัญชี จำกัด
55 บริษัท ปังปอน จำกัด
56 บริษัท สำนักงาน เอ.ที.เอส.การบัญชี จำกัด
57 สำนักงาน พี.เอส การบัญชีและธุรกิจ
58 บริษัท ทรีพีแอสติการบัญชี จำกัด
จังหวัดนครปฐม
- 59 บริษัท นนทน์นวกิจการบัญชีและภาษี จำกัด
จังหวัดปทุมธานี
- 60 บริษัท ชัยภัทร์ เคลียร์ริง แอคเคาท์ จำกัด
61 บริษัท โอซีที ทีม (ไทยแลนด์) จำกัด
62 ห้างหุ้นส่วนจำกัด นิลประพันธ์
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- 63 บริษัท เอ.ซี.ที. แอ็คเคาท์ติ้ง แอนด์ บิสซิเนส จำกัด
จังหวัดลพบุรี
- 64 สำนักงานอรรถิษาการบัญชี
จังหวัดสมุทรปราการ
- 65 บริษัท เจ แอนด์ เจ คอนซัลแทนส์ กรุ๊ป จำกัด
สำนักงานบัญชีคุณภาพในภาคเหนือ
จังหวัดกำแพงเพชร
- 66 สำนักงานธารินทร์การบัญชีและภาษีอากร
67 สำนักงานเดือนฉายการบัญชีและภาษีอากร
จังหวัดเชียงใหม่
- 68 บริษัท ซี แอนด์ ฮิล จำกัด
69 บริษัท ที แอคเคานท์ จำกัด
70 บริษัท โพรเฟสชั่นแนล แอคเคานท์ติ้ง เซอร์วิส จำกัด
จังหวัดเชียงราย
- 71 บริษัท แอ็ค คอนเซ็ปท์ จำกัด
72 บริษัท ธนชัยการบัญชี จำกัด
73 บริษัท ฐิติพิพัทธ์ การบัญชี จำกัด
จังหวัดตาก
- 74 บริษัท ทิพย์ปัญญาการบัญชี จำกัด



จังหวัดพิษณุโลก

- 75 ห้างหุ้นส่วนสามัญโปรการบัญชี
- 76 บริษัท พิมพ์สวรรค์ธุรกิจการบัญชี จำกัด
- 77 ห้างหุ้นส่วนสามัญ Seed Account

จังหวัดแพร่

- 78 สำนักงานวิชาพรการบัญชี
- 79 บริษัท เอกรัฐการบัญชี แอนด์ ลิสซิ่ง จำกัด
- 80 สำนักงานโกอินเตอร์การบัญชี

จังหวัดอุตรดิตถ์

- 81 สำนักงานบัญชีภาษีอากร เอ.พี.
- 82 สำนักงาน ประภัสสรการบัญชี

สำนักงานบัญชีคุณภาพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดขอนแก่น

- 83 บริษัท สำนักงานบัญชี โอ.เอ.ซี จำกัด

จังหวัดนครราชสีมา

- 84 บริษัท ขจรศรี (การบัญชี) จำกัด
- 85 บริษัท สำนักงานธุรกิจการบัญชี จำกัด

จังหวัดบุรีรัมย์

- 86 สำนักงาน P.N.บัญชี-ทนายความ

จังหวัดสุรินทร์

- 87 สำนักงานปารมตีการบัญชี
- 88 สำนักงานสุรินทร์บัญชีกิจ

จังหวัดอุดรธานี

- 89 บริษัท คุณทวิกรูป (1994) จำกัด

จังหวัดอำนาจเจริญ

- 90 บริษัท สำนักงาน เอส วี เอ็น การบัญชีและธุรกิจ จำกัด
- 91 สำนักงานธนกฤษณ์การบัญชี

สำนักงานบัญชีคุณภาพในภาคตะวันออก

จังหวัดจันทบุรี

- 92 ห้างหุ้นส่วนจำกัดสำนักงานบูรพาการบัญชี
- 93 ห้างหุ้นส่วนสามัญ ตากสินการบัญชี
- 94 ห้างหุ้นส่วนจำกัด จิรการบัญชี



- 95 สำนักงาน โฮม แอ็คเคานท์
จังหวัดชลบุรี
- 96 บริษัท ซี.เอ.ที การบัญชีและภาษีอากร จำกัด
- 97 บริษัท พี.แอล.เอ.บิสซิเนส จำกัด
- 98 บริษัท ท็อปไฟว์ แอ็คเคาน์ติ้ง แอนด์ คอนซัลแตนท์ จำกัด
- 99 สำนักงานร่งนียาการบัญชี
จังหวัดระยอง
- 100 ห้างหุ้นส่วนสามัญ ตากสินการบัญชีระยอง
สำนักงานบัญชีคุณภาพในภาคใต้
จังหวัดกระบี่
- 101 บริษัท พี เอ็น แอ็คเคาน์ ซิสเต็มส์ แอนด์ คอนเซิร์น จำกัด
- 102 บริษัท ยูพี แอ็คเคาน์เทนซี จำกัด
จังหวัดตรัง
- 103 บริษัท ซอย 3 แอ็คเคาท์ติ้ง จำกัด
จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 104 บริษัท ชูทองการบัญชีธุรกิจและกฎหมาย 1998 จำกัด
จังหวัดพัทลุง
- 105 สำนักงานบัญชี สติตและบุตร
จังหวัดภูเก็ต
- 106 บริษัท เน็ทเวิร์ค แอ็ดไวเซอร์ ทีม จำกัด (สาขาภูเก็ต)
- 107 บริษัท เจ ดับบลิว เอส คอนซัลติ้ง จำกัด
- 108 บริษัท วีเจ ภูเก็ตการบัญชี จำกัด
- 109 บริษัท เอซี คอนซัลติ้ง กรุ๊ป จำกัด
- 110 บริษัท พรหมเทพการบัญชี จำกัด
- 111 บริษัท พีเอซี ควอลิตี้ กรุ๊ป จำกัด
จังหวัดสงขลา
- 112 บริษัท เสนอศักดิ์การบัญชี จำกัด
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 113 บริษัท ธรรมโสภณธุรกิจการบัญชี จำกัด
- 114 สสุภา การบัญชี จำกัด



ภาคผนวก ค

การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น ค่า Cronbach's alpha

รายการข้อคำถามของแบบสอบถาม



Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.954	.954	21

Item-Total Statistics

Item-Knowledge Expect	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
KE1	81.3590	127.131	.671	.	.952
KE2	80.9744	130.184	.613	.	.952
KE3	81.3590	126.762	.693	.	.951
KE4	81.1795	129.151	.665	.	.952
KE5	81.3077	127.271	.636	.	.952
KE6	81.2821	125.945	.700	.	.951
KE7	81.2308	126.498	.743	.	.951
KE8	81.2051	127.009	.737	.	.951
KE9	81.3077	128.850	.637	.	.952
KE10	81.2308	128.287	.668	.	.952
KE11	81.3333	125.544	.750	.	.950
KE12	81.2308	123.814	.797	.	.950
KE13	81.6410	122.184	.793	.	.950
KE14	81.1795	126.835	.778	.	.950
KE15	81.3590	126.605	.671	.	.952
KE16	81.4615	126.255	.765	.	.950
KE17	80.9487	129.155	.571	.	.953
KE18	81.4103	127.933	.656	.	.952
KE19	81.5385	127.939	.568	.	.953
KE20	81.5641	127.042	.635	.	.952
KE21	81.5897	123.038	.715	.	.951



Reliability Statistics

	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
Cronbach's Alpha	.909	21

Item-Total Statistics

Item-Knowledge Actual	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
KA1	58.4750	80.461	.565	.	.904
KA2	58.0250	81.461	.563	.	.904
KA3	58.4750	78.615	.709	.	.901
KA4	58.2000	79.190	.575	.	.904
KA5	58.1750	80.558	.602	.	.903
KA6	58.4000	78.144	.712	.	.900
KA7	58.2500	81.269	.554	.	.905
KA8	58.1750	82.353	.485	.	.906
KA9	58.3250	79.302	.603	.	.903
KA10	58.1500	80.233	.615	.	.903
KA11	58.5500	81.023	.557	.	.904
KA12	58.3000	81.959	.615	.	.904
KA13	58.7000	78.831	.639	.	.902
KA14	58.3750	82.651	.460	.	.907
KA15	58.6000	82.246	.476	.	.906
KA16	58.4500	80.254	.762	.	.901
KA17	57.7750	82.794	.372	.	.909
KA18	58.2500	82.705	.352	.	.910
KA19	58.6500	81.721	.416	.	.908
KA20	58.4500	82.869	.350	.	.910
KA21	58.7500	78.910	.539	.	.905

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.929	.930	12

Item-Total Statistics

Item-Skill Expect	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
SE1	46.0769	36.494	.632	.951	.925
SE2	46.1282	35.746	.700	.945	.923
SE3	46.1795	35.835	.665	.882	.924
SE4	46.1282	35.799	.694	.765	.923
SE5	46.5641	35.094	.606	.600	.928
SE6	46.2308	34.761	.740	.847	.921
SE7	46.1538	36.344	.632	.712	.925
SE8	46.4103	35.564	.757	.713	.921
SE9	46.2051	35.009	.738	.714	.921
SE10	46.2564	35.248	.733	.797	.921
SE11	46.3333	35.386	.765	.738	.920
SE12	46.1282	35.378	.705	.753	.923

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.785	.799	12

Item-Total Statistics

Item- Skill Actual	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
SA1	33.7500	17.782	.338	.793	.778
SA2	33.7000	17.036	.416	.804	.770
SA3	33.7000	16.574	.503	.730	.761
SA4	33.5750	16.199	.604	.441	.751
SA5	34.1000	17.426	.197	.154	.805
SA6	33.3750	16.907	.529	.454	.760
SA7	33.3750	18.189	.262	.487	.784
SA8	33.7000	16.574	.641	.688	.751
SA9	33.5000	16.256	.549	.651	.756
SA10	33.6750	16.789	.518	.744	.761
SA11	33.8000	18.062	.363	.491	.776
SA12	33.1750	16.969	.361	.370	.777

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.974	.975	20

Item-Total Statistics

Item-Characteristics Expect	Scale Mean if Deleted	Scale Variance if Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Deleted
CE1	84.8000	115.087	.811	.	.973
CE2	84.7500	114.397	.855	.	.972
CE3	84.7250	115.846	.803	.	.973
CE4	84.8500	118.028	.779	.	.973
CE5	84.7500	115.115	.847	.	.973
CE6	84.9000	116.759	.749	.	.974
CE7	84.7000	120.574	.759	.	.974
CE8	84.9250	119.046	.768	.	.973
CE9	84.7750	120.076	.789	.	.973
CE10	84.8250	119.943	.737	.	.974
CE11	84.8500	118.695	.839	.	.973
CE12	84.9000	116.708	.882	.	.972
CE13	84.9250	119.507	.790	.	.973
CE14	84.8000	120.267	.710	.	.974
CE15	84.9000	116.862	.822	.	.973
CE16	84.8750	117.753	.757	.	.973
CE17	84.9250	117.610	.822	.	.973
CE18	84.9250	115.353	.842	.	.973
CE19	84.8000	116.626	.829	.	.973
CE20	84.8000	114.677	.873	.	.972



Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.966	.966	20

Item-Total Statistics

Item- Characteristic Actual	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
CA1	69.2250	139.512	.779	.	.964
CA2	69.2250	137.051	.846	.	.963
CA3	69.1750	139.020	.791	.	.963
CA4	69.1750	137.174	.856	.	.963
CA5	69.2250	140.281	.738	.	.964
CA6	69.3250	139.507	.704	.	.965
CA7	69.1750	142.251	.790	.	.964
CA8	69.6000	141.272	.688	.	.965
CA9	69.2750	141.692	.679	.	.965
CA10	69.5000	143.487	.616	.	.965
CA11	69.2500	141.115	.784	.	.963
CA12	69.3750	139.010	.837	.	.963
CA13	69.5750	143.071	.676	.	.965
CA14	69.2250	140.794	.711	.	.964
CA15	69.3250	143.097	.684	.	.965
CA16	69.3750	142.548	.745	.	.964
CA17	69.3750	141.317	.821	.	.963
CA18	69.4250	141.789	.746	.	.964
CA19	69.4000	141.836	.746	.	.964
CA20	69.3000	139.036	.816	.	.963



บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2015, “Specific Commitments for the 9th Package of Commitments under ASEAN Framework Agreement on Services.”

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2556, “ASEAN Mutual Recognition Arrangement Framework on Accountancy Services”. เข้าถึงได้จาก:

[http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=6181%3A2010-10-02-06-24-](http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=6181%3A2010-10-02-06-24-18&catid=168%3A2010-08-24-17-19-43&Itemid=46&lang=th)

[18&catid=168%3A2010-08-24-17-19-43&Itemid=46&lang=th](http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=6181%3A2010-10-02-06-24-18&catid=168%3A2010-08-24-17-19-43&Itemid=46&lang=th). (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ 2558, “สำนักงานบัญชีคุณภาพที่ผ่านการรับรองคุณภาพ”. เข้าถึงได้จาก: http://www.dbd.go.th/ewt_news.php?nid=5303(วันสืบค้น: พฤษภาคม 2558)

กานดาวรรณ แก้วผาบ. 2555, “การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ของนักศึกษา สาขา วิชาชีวบัญชียุคใหม่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ”. เข้าถึงได้จาก:

<file:///C:/Users/Administrator/Desktop/663.pdf>. (วันสืบค้น: ตุลาคม 2558)

กิตติยาภรณ์ อินธิปัก “ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”.

<https://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0CCMQFjABahUKEwjwLZyCuLLIAhVEPo4KHTvKAR0&url=http%3A%2F%2Ffirj.kku.ac.th%2F2015%2>. (วันสืบค้น: ตุลาคม 2558)

คณะกรรมการการศึกษาสหพันธ์นักบัญชียานานาชาติ. 2013, “แม่บทการศึกษาระหว่างประเทศ”. หน้า 14.

เข้าถึงได้จาก:http://fap.or.th.a33.readyplanet.net/images/column_1359010350/framework.pdf. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

จินตนา ชัยวรรณการ. 2555, “ข้อผูกพันสาขาบัญชีชุดที่ 8 ของไทยภายใต้อาเซียน”. ก้าวที่สำคัญของนักบัญชีเข้าสู่ AEC. เข้าถึงได้จาก: <http://www.spu.ac.th/account/files/2012/-AEC.pdf>. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

ชัชวาลย์ ทัดศิวัช. 2554, “สมรรถนะกับการบริหารทรัพยากรบุคคล: แนวคิดและบริบท”. เข้าถึงได้จาก:

http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=1288&pageid=4&read=true&count=true. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)



- ณัฐชา วัฒนวิไล และ จุฑามาน สิทธิผลวนิชกุล. 2554, “การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ”. Executive journal. เข้าถึงได้จาก:http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/july_sep_12/Pdf/aw03.pdf. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)
- เทื่อน ทองแก้ว. 2554, “สมรรถนะ (Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ”. เข้าถึงได้จาก:
http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=1288&pageid=10&read=true&count=true#sthash.Ma0tfeTS.dpuf. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. 2542, “การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิमानและการวิเคราะห์เนื้อหา” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี
- นงลักษณ์ ศิริพิศ , สุขญา มานวกุล และปฐมภรณ์ คำชื่น. 2556, “ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของนักบัญชีไทยกับการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน (AEC) กรณีศึกษาสำนักงานบัญชีที่ผ่านการรับรองคุณภาพจากสำนักงานบัญชี ตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร”. เข้าถึงได้จาก
http://www.hu.ac.th/Symposium2014/proceedings/data/09_Human%20and%20Social/09_Human%20and%20Social-28.pdf (วันสืบค้น: เมษายน 2557)
- นฤมล สุมรรคา. 2554, “ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมของบุคลากรทางบัญชีเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. เข้าถึงได้จาก: <http://www.repository.rmutt.ac.th/bitstream/handle/123456789/707/124297.pdf?sequence=1>. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)
- นวรรตน์ สอยเหลือง. พ.ต.ต. (หญิง). 2545., “ความพร้อมของพยาบาลตำรวจกับการใช้มาตรฐานระบบจัดการสิ่งแวดล้อม ISO14001”. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บรรจงจิตต์ อังศุสิงห์. 2554, “ ความคืบหน้าของ AEC ด้านการบริการสาขาบริการวิชาชีพบัญชี” การสัมมนาหัวข้อ ความก้าวหน้าของการเจรจาการค้าบริการสาขาวิชาชีพบัญชีภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ในปี 2558, วันศุกร์ที่ 21 ตุลาคม 2554. สภาวิชาชีพบัญชีฯ
- ปรีศนีย์ กายพันธ, นธิ เหมมันต์. 2557, “นักบัญชีไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน Thai Accountant for ASEAN Economic Community” , WMS Journal of Management, Walailak University, Vol.3 No.3 (Sep – Dec 2014): หน้า 14 – 21
- พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547. 2547, เข้าถึงได้จาก:http://fap.or.th.a33.readyplanet.net/images/column_1359008707/act2547.pdf (วันสืบค้น: มกราคม 2559)
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2546, “การจัดการการตลาด (หน่วยที่ 1-7)”. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
-



มัทนชัย สุทธิพันธ์. 2557, “ความพร้อมและปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมของผู้จัดทำบัญชีไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. <http://www.tci-thaijo.org/index.php/CBSReview/article/view/16422> (วันสืบค้น: ตุลาคม 2558)

รจนา ขุนแก้ว, มัทนชัย สุทธิพันธ์. 2558, “ความพร้อมของนักศึกษาสาขาการบัญชีในมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลาสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. เข้าถึงได้จาก: http://journal.fms.psu.ac.th/files/Article_JOFMS/No.-32v20%1-58/2558-1Journal_FMS-.3pdf. (วันสืบค้น: ตุลาคม 2558)

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 200 การวัดด้านจิตพิสัย กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ลัดดา หิรัญญา. 2555, “นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชี ตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน”. เข้าถึงได้จาก: <http://ssruir.ssru.ac.th/bitstream/ssruir/638/1/028-55.pdf> (วันสืบค้น: ตุลาคม 2558)

วลัยลักษณ์ สุวรรณวลัยกร และ มนวิภา ผดุงสิทธิ์ 2556, “ความคาดหวังและความพร้อมของวิชาชีพสอบบัญชีไทยในการแข่งขันในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. วารสารวิชาชีพบัญชี, ปีที่ 9, ฉบับที่ 25 (สิงหาคม), หน้า 35-49.

วิชญาพร สุวรรณแทน. 2541, “ผลการใช้ชุดเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการเตรียมความพร้อมในบทบาทพยาบาลพี่เลี้ยงของพยาบาลประจำการห้องคลอด กรุงเทพมหานคร”: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วีรยุทธ สุขมาก และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินีทธิ์. 2557, “ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”. เข้าถึงได้จาก: <http://www.spu.ac.th/account/files/2014/01/pdf>. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2544, “ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม”. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 73

ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2556, “ข้อตกลงยอมรับร่วมวิชาชีพบัญชีของอาเซียน”. โครงการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน รายงานการศึกษาระดับสมบูรณ์ (Preparation for Flow of Labor in the ASEAN Community) (Final Report). หน้า 8-16 ถึง 8-18. เข้าถึงได้จาก: http://www.mol.go.th/sites/default/files/downloads/pdf/12._bththii_8_MRAs.pdf. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2557, “การพัฒนาทางวิชาชีพพระยะเริ่มแรก - การประเมินความรู้ความสามารถเทียบผู้ประกอบวิชาชีพ” มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (ฉบับปรับปรุง Volume 2012), ฉบับที่ 6 (ฉบับปรับปรุง). เข้าถึงได้จากจาก:

http://www.fap.or.th/images/column_1359010350/IES6_Thai_28Nov2013.pdf. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2557, “สรุปสาระสำคัญ ความตกลงยอมรับร่วมของอาเซียนสำหรับสาขาบริการบัญชี (ASEAN Mutual Recognition Arrangement – MRA)”. เข้าถึงได้จาก:

http://www.fap.or.th/images/column_1370855183/agreement%20aec.pdf. (วันสืบค้น: มีนาคม 2558)

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2557, “ASEAN MUTUAL RECOGNITION ARRANGEMENT ON ACCOUNTANCY SERVICES”. Draft as of 10 February 2014, หน้า 1-16. เข้าถึงได้จาก:

http://www.fap.or.th/images/column_1370855183/Accountancy%20MRA%20text%20-%20%2810Feb2014clean.pdf. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2557. “LIBERALISATION OF PROFESSIONAL SERVICES IN ASEAN THROUGH MUTUAL RECOGNITION: ACCOUNTANCY SERVICES”. เข้าถึงได้จาก:

http://www.fap.or.th/images/column_1370855183/3%20MRA%20Handbook%20Accountancy%2010_2_2014.pdf. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

สภาวิชาชีพบัญชี ฝ่ายต่างประเทศ. 2557, “การเตรียมรับปี 2015 ของนักบัญชี (ตอนที่2) ความพร้อมสำหรับนักวิชาชีพบัญชี” เข้าถึงได้จาก: http://www.fap.or.th/images/column_1370856210/FAP%20News%20No%209_5.pdf. (วันสืบค้น: เมษายน 2558)

สภาวิชาชีพบัญชี คณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพบัญชี. 2559 “Why CPA needs to have more

CPD” FAP Newsletter NO. 43, หน้า 6-7. เข้าถึงได้จาก: http://www.fap.or.th/images/column_1467341145/Fapnews43_Web.pdf. (วันสืบค้น: กันยายน 2559)

สันติ วิลาสศักดิ์านนท์. 2558, “ทักทายเปิดเล่ม”. FAP Newsletter NO. 36, หน้า 3. เข้าถึงได้จาก:

http://www.fap.or.th/images/column_1449228158/FAP_News36_All.pdf (วันสืบค้น: มกราคม 2559)

สันสกฤต วิจิตรเลขการ. 2549, “International Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย”. จุลสารสมาคมบัญชีไทยปีที่3 ฉบับที่1, บริษัทธรรมนิติเพรส จำกัด

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. 2004, “Competency: เครื่องมือการบริหารที่ปฏิเสธไม่ได้” Productivity. 9 (53)
(พ.ย. – ธ.ค.): หน้า 44 – 48.

สุนิตา กุลทนต์ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เมษายน 2557, เข้าถึงได้จาก:

http://www.fap.or.th/images/column_1366251316/%A4%C7%D2%C1%A1%E9%D2%C7%CB%B9%E9%D2%A2%CD%A7%A1%D2%C3%E0%A8%C3%A8%D2%A1%D2%C3%A4%E9%D2%BA%C3%D4%A1%D2%C3.pdf. (วันสืบค้น: เมษายน 2558)

สุรพงษ์ คงสัตย์ อ. ธีรชาติ ธรรมวงศ์ .2551, “การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC)”. เข้าถึงได้จาก: http://mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=656&articlegroup_id=146. (วันสืบค้น: ตุลาคม 2558)

อภิญา เลื่อนฉวี. 2554, “เคลื่อนย้ายแรงงานเสรีในอาเซียนกระทบต่อประเทศไทยอย่างไร”. เข้าถึงได้จาก: <http://www.kpi.ac.th/kpith/pdf>. (วันสืบค้น: เมษายน 2557)

อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. 2547, “แนวคิดเรื่องสมรรถนะ Competency: เรื่องเก่าที่เรายังหลงทาง,” Chulalongkon Review. 16 (ก.ค. – ก.ย.): หน้า 57 – 72.

ภาษาอังกฤษ

Downing J. and D Thackrey. 1971, “Reading Readiness”. New York: London, University of London Press.

Gay, L.R. 1981, “Educational Research: Competencies for Analysis & Application”. 2nd Ed. Ohio: Bell& Howell Company.

McClelland, D.C. 1973, “Testing for Competence rather than for Intelligence,” American Psychologist. 28, pp1–14.

Taro Yamane. 1973, “Statistics: An Introductory Analysis” p.886.



สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์
133 อาคารสภาวิชาชีพบัญชี ถนนสุขุมวิท 21
แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110
โทร +66(0) 2685 2500
Fax: +66(0) 2685 2501
Email: fap@fap.or.th